

Interreg
SLOVENIJA – MADŽARSKA
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj

**Program sodelovanja Interreg V-A Slovenija-Madžarska
za programsko obdobje 2014-2020**

Verzija 1_18. September 2015

www.si-hu.eu

CCI	2014TC16RFCB053
Naslov	INTERREG V-A Slovenija – Madžarska
Različica	1.3 – končna različica, september 2015
Prvo leto	2014
Zadnje leto	2020
Upravičen od	1. 1. 2014
Upravičen do	31. 12. 2023
Številka sklepa EK	Št. K(2015)6551
Datum sklepa EK	18. september 2015
Številka sklepa države članice o spremembi	
Številka sklepa države članice o spremembi	
Datum začetka veljavnosti sklepa države članice o spremembi	
Regije na ravni NUTS, ki so zajete v programu	HU222 Vas, HU223 Zala, SI031 Pomurska, SI032 Podravska

Izvirnik dokumenta Program sodelovanja Interreg V-A Slovenija-Madžarska je v angleškem jeziku. Dokument, ki je pred vami je prevod omenjenega izvirnika. V primeru razhajanj med prevodom in izvirnikom prevlada angleška različica dokumenta.

VSEBINA

SEZNAM KRATIC.....	5
1.1 Strategija za prispevek programa sodelovanja k strategiji Unije za pametno, trajnostno in vključujočo rast ter k doseganju gospodarske, socialne in teritorialne kohezije.....	8
1.1.1. Okvir politike programa.....	8
1.1.2. Analiza programskega območja	9
9	
11	
13	
Turizem	15
Sodelovanje.....	16
Izkušnje in nova spoznanja, pridobljena iz trenutnega programa	17
Zaključki	18
1.1.3. Strategija programskega območja	19
Cilji programa	19
Strateški odziv programa in njegov prispevek k strategiji Evropa 2020.....	20
Intervencijska logika in prednostna področja programa.....	20
1.2 Utemeljitev izbire tematskih ciljev in ustreznih prednostnih naložb glede na skupni strateški okvir ter na podlagi analize potreb znotraj programskega območja kot celote in temu ustrezno izbrane strategije, ki po potrebi obravnava manjkajoče povezave v čezmejni infrastrukturi, ob upoštevanju rezultatov predhodnega vrednotenja	23
1.3 Utemeljitev finančne dodelitve	24
2.A.1/P1 Prednostna os 1	26
2.A.2/P1 Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot en tematski cilj (če je ustrezno)	26
2.A.3/P1 Sklad in osnova za izračun podpore Unije	26
2.A.4/P1/6c Prednostna naložba 6 c.....	26
2.A.1/P2 Prednostna os 2	34
(ponovi se za vsako prednostno os).....	34
2.B Opis prednostnih osi za tehnično pomoč	7
3.2.B. Razčlenitev po prednostnih oseh in tematskih ciljih	13
4. 4. POGLAVJE: CELOSTNI PRISTOP K TERITORIALNEMU RAZVOJU	14
4.1. Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost (če je ustrezno).....	14
4.2. Celostni ukrepi za trajnostni urbani razvoj (če je ustrezno).....	15
4.3. Celostne teritorialne naložbe (CTN) (če je ustrezno)	15
4.4. Prispevek načrtovanih ukrepov k makroregionalnim strategijam in strategijam za morske bazene glede na potrebe programskega območja, kot jih opredelijo zadevne države članice, in ob upoštevanju, kjer je to ustrezno, strateško pomembnih projektov, opredeljenih v teh strategijah (če je ustrezno)	15
5. 5. POGLAVJE: IZVEDBENE DOLOČBE ZA PROGRAM SODELOVANJA	17
5.2. Postopek za ustanovitev skupnega sekretariata.....	18

5.3. Kratak opis ureditve upravljanja in nadzora	19
5.4 Porazdelitev odgovornosti med sodelujoče države članice pri finančnih popravkih, ki jih naloži Organ upravljanja ali Komisija	1
5.5 Raba evra (če je relevantno)	2
5.6 Vključitev partnerjev	2
(sklic: točka (a) člena 8(5) Uredbe (EU), št. 1299/2013).....	4
Usklajevanje v Sloveniji.....	4
Usklajevanje na Madžarskem.....	6
Mehanizem za usklajevanje s Strategijo EU za Podonavsko regijo (EUSDR).....	7
3. 7. POGLAVJE: ZMANJŠANJE ADMINISTRATIVNEGA BREMENA ZA UPRAVIČENCE ...	9
(sklic: točka (b) člena 8(5) Uredbe (EU), št. 1299/2013).....	9
• Uporaba usklajenih izvedbenih orodij (HIT).....	9
• Razširjena uporaba poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov in pravil o upravičenosti izdatkov na ravni EU.....	9
• Poenostavitev sistema spremljanja (e-MS).....	10
• Poenostavitev in pospešitev postopka prijave in postopka poročanja s pomočjo elektronskega sistema spremljanja.....	10
• Uvedba e-uprave in e-kohezije.....	10
4. 8. POGLAVJE: HORIZONTALNA NAČELA	12
(sklic: člen 8(7) Uredbe (EU), št. 1299/2013).....	12
4.2. Enake možnosti moških in žensk ter nediskriminacija.....	13
4.3. Enakost moških in žensk	14
9.1 Veliki projekti, ki se bodo izvajali med programskim obdobjem	16
(sklic: točka (e) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013).....	16
Tabela 27: Seznam velikih projektov	16
9.2 Okvir uspešnosti programa sodelovanja	17
Tabela 28: Okvir uspešnosti (zbirna preglednica).....	17
9.3 Ustrezni partnerji, vključeni v pripravo programa sodelovanja.....	18
Projektna skupina	18
Lokalni in regionalni deležniki	18
Zunanji strokovnjaki za programiranje, predhodno vrednotenje in Strateško presojo vplivov na okolje.....	19

SEZNAM KRATIC

RO	Revizijski organ
BDS	Bilateralna delovna skupina
OP	Organ za potrjevanje
KS	Kohezijski sklad
PS	Program sodelovanja
USD	Uredba o skupnih določbah (EU), št. 1303/2013, Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013
Donavski program	Donavski transnacionalni program
EKSRP	Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
EK	Evropska komisija
EZTS	Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje
EIB	Evropska investicijska banka
eMS	Elektronski sistem za spremljanje, ki ga je razvil INTERACT
ESPR	Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo
ESRR	Evropski sklad za regionalni razvoj
ESS	Evropski socialni sklad
Skladi ESI	Evropski strukturni in investicijski skladi
ETS	Evropsko teritorialno sodelovanje
EUSDR	Strategija EU za Podonavsko regijo
FLC	Prvostopenjska finančna kontrola
BDP	Bruto domači proizvod
GoA	Skupina revizorjev
SVRK	Služba vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko
HIT	Usklajena izvedbena orodja programa INTERACT
IP	Prednostna naložba
SS	Skupni sekretariat
OU	Organ upravljanja
NO	Nadzorni odbor
NO	Nacionalni organ
NUTS	Nomenklatura statističnih ozemeljskih enot
PP	Projektni partner
VP	Vodilni partner

RTR	Raziskave, tehnologija in razvoj
AR	Analiza razmer
SOP	Strateška okoljska presoja
SFC2014	Skupni elektronski sistem deljenega upravljanja skladov EU
PC	Posebni cilj
SzPO	Urad Széchenyi Program Office Non-profit Ltd., Madžarska
TP	Tehnična pomoč
TC	Tematski cilj

1. POGLAVJE: Strategija za prispevek Programa sodelovanja k strategiji Unije za pametno, trajnostno in vključujočo rast ter k doseganju gospodarske, socialne in teritorialne kohezije

(sklic: člen 27(1) Uredbe (EU), št. 1303/2013, Evropskega parlamenta in Sveta in točko (a) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013, Evropskega parlamenta in Sveta)

1.1 Strategija za prispevek programa sodelovanja k strategiji Unije za pametno, trajnostno in vključujočo rast ter k doseganju gospodarske, socialne in teritorialne kohezije

Uvod

Kot je navedeno v preambuli Uredbe o ETS, sta namena čezmejnega sodelovanja obravnava skupnih izzivov, ki so bili ugotovljeni na mejnem področju, in izraba neizkoriščenega potenciala rasti v regiji ob sočasni krepitvi sodelovanja za splošen skladen razvoj Unije. Priprava programa sodelovanja je bila zaupana projektni skupini, ki so jo sestavljali nacionalni, regionalni in lokalni predstavniki obeh sodelujočih držav članic. Pri razvijanju strategije je projektna skupina upoštevala okvir politike, ki ga določajo evropske, nacionalne in regionalne razvojne strategije, značilnosti programskega območja, izkušnje iz predhodnih programskih obdobj in mnenja deležnikov, pridobljena na namenskih dogodkih in dejavnostih.

Program sodelovanja Interreg V-A Slovenija – Madžarska predstavlja nadaljevanje procesa sodelovanja, ki se je začelo v 90. letih prejšnjega stoletja v okviru trilateralnih in bilateralnih programov (čezmejni programi sodelovanja Avstrija – Slovenija – Madžarska, Slovenija – Madžarska – Hrvaška in Slovenija – Madžarska). Dosežek te večletne tradicije čezmejnih programov sodelovanja je nabor dragocenih izkušenj na področju ozemeljskega sodelovanja EU med organi upravljanja in tudi relevantnimi deležniki iz obeh držav, kar se upošteva tudi v obstoječem programu.

1.1.1. Okvir politike programa

Pri razvoju vsebine programa sodelovanja so bili upoštevani spodnji evropski, nacionalni in regionalni strateški dokumenti:

Evropska raven

- Strategija Evropa 2020
- Strategija EU za Podonavsko regijo

Nacionalna in lokalna raven

- Partnerski sporazum med Slovenijo in Evropsko komisijo za obdobje 2014–2020
- Strategija razvoja Slovenije 2014–2020
- Slovenski nacionalni reformni program 2013–2014
- Slovenski nacionalni reformni program 2014–2015
- Slovenski operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike 2014–2020
- Regionalni razvojni program 2014–2020 Pomurske regije – osnutek
- Regionalni razvojni program 2014–2020 Podravske regije – osnutek
- Partnerski sporazum med Madžarsko in Evropsko komisijo za obdobje 2014–2020
- Prvi madžarski nacionalni reformni program
- Madžarski nacionalni in regionalni razvojni koncept 2020 (OFTK)

- Načrt regionalnega razvoja za županijo Zala 2014–2020
- Koncept regionalnega razvoja za županijo Vas 2014–2020

1.1.2. Analiza programskega območja

Za ustrezno podlago definicije strategije programa je bila pripravljena analiza razmer, ki je odkrila glavne značilnosti področja glede na dostopnost, okolje, socialne in gospodarske razmere ter turizem. Analiza programa temelji na tem dokumentu ter poudarja najpomembnejše vidike čezmejnega področja.

Geografsko območje programa

Programsko območje vključuje spodnje regije NUTS 3, ki izpolnjujejo pogoje (izvedbeni sklep Komisije 2014/388/EU):

- Podravje in Pomurje v Sloveniji,
- županiji Vas in Zala na Madžarskem.

Programsko območje Slovenije in Madžarske meri 10.658 km²; od tega dve tretjini pripadata madžarskemu in ena tretjina slovenskemu mejnemu območju, ki ju ločuje 102 km dolga meja. Programsko območje zajema severovzhodni del Slovenije in skrajni jugozahodni del Madžarske. Geografske značilnosti območja vključujejo ravninska in hribovita območja.

1. Zemljevid: Programsko območje

Vir: lastna izdaja

Okolje in energija

Programsko območje je bogato z naravnimi viri in vrednotami. Ima raznoliko rastlinstvo in živalstvo z izjemno biotsko raznovrstnostjo, ki je zaščitena in urejena v okviru narodnih parkov, naravnih parkov in številnih zaščiteneh območij in območij Natura 2000. Najpomembnejši naravni park v programskem območju je trideželni park Goričko (SI) – Őrség (HU) – Raab (AT), ki je edinstven zaradi svoje lege v treh državah in ki nudi vpogled v prazgodovinsko kulturo žarnih grobov. Območje so pozneje naseljevali Rimljani, Slovani, Germani, Madžari in Turki. Na tem območju so tudi druga znana in cenjena območja, kot sta Naravni park Írott-kő in Krajinski park Šturmovci. Delež območij Nature 2000, ki je izračunan na podlagi celotne države, je pod državnim povprečjem, razen v Pomurju (37,2 %). Najmanj zaščitene območij je v Podravju, samo 6,2 %, v primerjavi s slovenskim povprečjem, ki je 31 %. Povprečje zaščitene območij znaša 15 % na Madžarskem. Županijsko območje Vas se zelo približa

tej vrednosti s 14,2 %, medtem ko je županija Zala precej zadaj s 6,7 %.¹ Ne glede na to pa je regija znana po svojih naravnih lepotah (poleg pomembnih območij, ki so bila omenjena zgoraj, najdemo tu tudi druge privlačne točke, npr. zavarovano območje reke Mure na Madžarskem, Narodni park zgornjega dela Blatnega jezera, Malo Blatno jezero, ki je veliko mokrišče in habitat ptic), ki ponujajo odlične priložnosti za zeleni turizem.

Zavarovana območja so lahko razlog za spore med uporabniki zemljišč in potrebo po okoljski zaščiti, saj status zaščite določa nekatere omejitve v povezavi s kmetijsko izrabo zemljišč in drugimi vrstami izrabe zemljišč. Če so zavarovana območja v kmetijskih predelih, je treba prebivalce ozaveščati o pomembnosti varovanja okolja in jim nuditi pomoč pri izbiri trajnostnih ekonomskih alternativ za intenzivno rabo zemljišč.

V programskem območju so številne pomembne reke (Mura, Drava, Zala in Raba) in deli jugozahodne obale Blatnega jezera. Te reke ne prečkajo meje med obema državama neposredno, vendar izvirajo v avstrijskih Alpah. Njihova porečja pa so tesno povezana tudi na čezmejni ravni. Poleg dragocenega vira vode so reke tudi pomembna mokrišča. Čeprav je bila ta dragocena naravna dediščina zaradi nadaljnje zaščite in promocije vključena v Prednostno os 2 (trajnostni razvoj) OP SI–HU 2007–2013, pa so na področju varovanja narave in razvoja storitev za obiskovalce potrebni novi in izvirni ukrepi. Reke pa po drugi strani predstavljajo poplavno ogroženost (tudi zaradi podnebnih sprememb), zato so potrebni skupni ukrepi in stalno sodelovanje ustreznih partnerjev v programskem območju za preprečevanje tveganja in civilno zaščito.

V regiji so številni termalni in mineralni vrelci. Uporabljajo se za proizvodnjo energije in v turistične namene, saj največja turistična središča v regiji temeljijo na uporabi termalne vode (npr. Zalakaros, Sárvár, Moravske Toplice, Murska Sobota).

Nobeneh regionalnih podatkov ni na voljo v povezavi z energetske učinkovitostjo in obnovljivimi viri energije, tako da je mogoče ta sektor analizirati samo na podlagi državne statistike.

Po najnovjših podatkih Eurostata je bila energetska intenzivnost (razmerje med bruto porabljenjo energijo in BDP-jem) v letu 2013 256,6 % na Madžarskem in 225,8 % v Sloveniji, kar pomeni, da je bila poraba energije v gospodarstvu v obeh državah precej višja od povprečja v EU-28 (141,6 %). Izboljšanje celotne energetske učinkovitosti v Sloveniji (industrija, promet in gospodinjstva), izmerjeno z indeksom energijske učinkovitosti ODEX, med letoma 2000 in 2010 je znašalo 18,2 % ali 2,0 % na leto. Izboljšanje energetske učinkovitosti v Sloveniji je bilo višje od povprečne energijske učinkovitosti v EU-27, ki je znašala 11,5 % ali 1,2 % na leto.² Med letoma 1998 in 2010 se je globalna energetska učinkovitost končnih potrošnikov na Madžarskem izboljšala za 17 % v primerjavi s 14 % v celotni EU, merjeno na podlagi zmanjšanja globalnega indeksa (ODEX). Največ izboljšanj je bilo zaznanih v industrijskem in prometnem sektorju, saj se je energijska učinkovitost v gospodinjstvih le nekoliko izboljšala.

V regiji je na voljo pester nabor morebitnih obnovljivih virov energije (vetrna, sončna in geotermična energija, biomasa, bioplin in hidroenergija). Delež obnovljive energije v bruto končni porabi v Sloveniji je visok (21,5 %) in presega povprečje v EU-28 (15 %), medtem ko je na Madžarskem precej manjši (9,8 %). Zaradi sorazmerno visokega deleža energije iz lokalnih obnovljivih energetskih virov je energetska odvisnost Slovenije nižja (47,1 %) od povprečja v EU-28. Madžarsko gospodarstvo (s kazalnikom odvisnosti 52,3 %) pa je podobno kot celotna EU (53,2 %), odvisno od uvoza električne energije. Glede na trenutne razmere na mednarodnem trgu in izzive, ki jih predstavljajo podnebne spremembe, lahko opredelitev in izkoriščanje potenciala obnovljivih virov energije pripomoreta k doseganju samooskrbe z energijo v regiji.

Glede na zapisano zgoraj sta okolje in biotska raznovrstnost vse pomembnejši temi v programskem območju. Usklajeni ukrepi morajo vključevati ukrepe skupnega upravljanja, ki so potrebni za boljše institucionalno sodelovanje med ustreznimi deležniki. Na posvetih z deležniki je bilo ugotovljeno, da raven in učinkovitost trenutnega sodelovanja nista zadovoljivi. Boljše rezultate je mogoče pričakovati samo na podlagi stalnih in ustaljenih institucionalnih razmerij in usklajenih čezmejnih uredb.

Glavne potrebe in izzivi

¹ Stopnja zavarovanih območij v primerjavi z velikostjo regije – 2008; vir: Eurostat.

² Spremljanje EU- in nacionalnih ciljev energetske učinkovitosti Institut Jožef Stefan, Ljubljana, 2012

Obstaja potreba po sodelovanju na področju čezmejnega varstva okolja.

- Obstaja potreba po skupnem ozaveščanju in usklajevanju različnih okoljskih interesov (v kmetijstvu, turizmu, v varstvu narave in kulturne dediščine) za zaščito biotske raznovrstnosti, naravnih vrednot in uporabo njihovega endogenega potenciala na odgovoren način, ki je obziren do narave.
- Obstaja potreba po okrepljenem sodelovanju pri izrabi naravnih vrednot v promocijske namene ter razvoju novih in izvirnih oblik trajnostnega turizma: 'počasnejši' turizem, ki je blizu naravi, je prava izbira razvoja v manj razvitih, podeželskih delih programskega območja.
- Potrebni so skupni ukrepi na področju upravljanja okoljskega tveganja (poplave, suše, požari itn.) za zaščito naravnega okolja in človekovega habitata.
- Obstaja potreba po izboljšani in skupni usklajeni izrabi potenciala obnovljivih virov energije, ki lahko privede do novih rešitev v povezavi z energetsko odvisnostjo regije in pripomore k blaženju podnebnih sprememb.

Demografija in socialna blaginja

V programskem območju živi 980.500 prebivalcev – 55 % na Madžarskem in 45 % v Sloveniji. Povprečna gostota prebivalstva (92 prebivalcev/km²) je pod nacionalnim povprečjem v vseh županijah/regijah, razen v Podravju (150 prebivalcev/km²), kjer presega celo povprečje v EU-28 in je dvakrat višje kot v županiji Zala, v kateri je gostota v regiji najnižja (75 prebivalcev/km²).

Za regijo so značilni negativni demografski trendi s precej visoko naravno izgubo prebivalstva in z negativnim ravnotežjem prebivalstva zaradi preseljevanja, katerega rezultat je upadanje prebivalstva, in hitrega staranja prebivalstva. Upadanje prebivalstva je stalen pojav v zadnjih 15 letih na celotnem programskem območju na Madžarskem in večjem delu območja v Sloveniji; najnižje številk so v županiji Zala (3,5 %) in v Pomurju (2,8 %).³ Zato ni presenetljivo, da je situacija v povezavi z indeksom staranja na teh območjih najbolj dramatična, tj. v županiji Zala 145 % in v Pomurju 139 %.⁴ Precejšna razliko je mogoče opaziti tudi v naravni izgubi prebivalstva na obeh straneh meje. Naravna izguba v Podravju je leta 2012 padla na 182 v primerjavi z letom 2001 (500), medtem ko je bila v Zali 1.793, kar je porast glede na trend iz leta 2001 (1.400).⁵ Ti pojavi imajo skupaj z negativnimi trendi preseljevanja resen vpliv na regijo. V letu 2012 so imeli vsi deli programskega območja, razen županije Vas, več odselitev kot priselitev; situacija je bila najslabša v Pomurju (–681).⁶

Z vidika teritorialne strukture so za regijo značilna podeželska naselja; večina večjih urbanih središč je na obrobju. Več kot 95 % naselij na Madžarskem je podeželskih, pri čemer več kot 60 % prebivalcev živi v vaseh/manjših mestih z manj kot 5.000 prebivalci. Druga značilnost je koncentracija prebivalstva v večjih urbanih središčih, kar je še posebej vidno v Podravju, kjer več kot ena tretjina prebivalstva živi v Mariboru (36 %).⁷ Položaj je podoben v županiji Vas, kjer 30 % prebivalstva živi v glavnem mestu županije Szombathely.

Multietničnost prebivalstva vpliva na ohranitev in razvoj raznolikih kulturnih običajev. Na programskem območju živijo slovenska in madžarska narodnostna manjšina ter druge etnične skupine. Madžarska narodnostna manjšina je zelo številčna v Pomurju; njihova naselja, tj. Lendava, Hodoš in Dobrovnik, so dvojezična območja s številnimi manjšinskimi pravicami. Večje madžarske skupnosti je mogoče najti tudi v Šalovcih in Moravskih Toplicah. V regiji je tudi nemško govoreča etnična skupina, ki se nahaja blizu avstrijske meje, v Murski Soboti in Podravju. Najštevilčnejši manjšini na mejnem območju Madžarske sta slovenska in nemško govoreča skupina. Slovenska narodnostna manjšina živi v Porabju med reko Rabo na severu in slovensko mejo na jugu. Njeno središče je Monošter/Szentgotthárd. Večja romska etnična skupnost živi na obeh straneh meje.

³ Spremembe prebivalstva med letoma 2007 in 2012; vir: Osrednji madžarski statistični urad (HCSO) in Statistični urad Republike Slovenije (SURS)

⁴ V letu 2013, vir: Eurostat

⁵ Naravna izguba prebivalstva med letoma 2001 in 2012; vir: Eurostat

⁶ Selitveni prirast med letoma 2005 in 2012; vir: HCSO in SURS

⁷ Vir: SURS

Revščina in socialna izključenost sta ključni in zelo pomembni težavi v tem delu vzhodne Evrope, še posebej v podeželskih regijah. Različna socialno-ekonomska dejstva ju razlagajo kot slabo ekonomsko podlago, pomanjkanje naložb in priložnosti za zaposlovanje ter kot posledico preseljevanja mladih na eni in izolacije starejših na drugi strani. Primerjava nacionalnih povprečij odkrije, da je na slovenski strani stopnja tveganja revščine manjša (okoli 21 %) kot na madžarski strani (približno 28 %).⁸ Pri primerjavi teh deležev z nacionalnimi povprečji pa je situacija ravno nasprotna. V programskem območju na madžarski strani je položaj boljši od nacionalnega povprečja (31 %), medtem ko je na slovenski strani stanje slabše v primerjavi z nacionalnim povprečjem (19 %).⁹

Socialno varstvo je del obveznih nalog, ki jih izvajajo lokalne oblasti, vendar so zaradi razsežnosti socialnih težav potrebni inovativnejši in izvirni načini izvajanja storitev (npr. vključitev civilnih ponudnikov storitev, ponudba e-storitev itn.). Bolnišnice so v najpomembnejših urbanih središčih, zato je dostop do kakovostnega zdravstvenega ali socialnega varstva morda bolj omejen za prebivalce, ki živijo na oddaljenih in pogosto odmaknjenih podeželskih območjih. Na celotnem območju sodelovanja je 13 bolnišnic – 9 v županijah Vas in Zala ter 4 v Pomurju in Podravju. Izdatki za zdravljenje na prebivalca so v Sloveniji dvakrat višji kot na Madžarskem. Teritorialna specifičnost in demografski izzivi regije (npr. staranje) skupaj s krčenjem finančnih sredstev kličejo po sodelovanju, določitvi in po preizkušanju novih rešitev zdravstvenega varstva v čezmejnem kontekstu.

V regiji je dobro razvita izobrazbena infrastruktura, izboljšana je bila kakovost srednješolskega izobraževanja in vse več ljudi ima terciarno izobrazbo. Dostopnost šolanja se je izboljšala, še posebej poklicnega usposabljanja in vseživljenjskega izobraževanja. Več javnih in zasebnih organizacij ponuja izobraževanje odraslih za zaposlene in tudi brezposelne. Čeprav je glede na podatke deležnikov prisotno povečano povpraševanje po usposobljeni delovni sili, so zmogljivosti za poklicno usposabljanje premajhne in poklicna orientacija za mlade ni ustrezno razvita. Tudi v višjem izobraževanju so pomanjkljivosti: na madžarski strani programskega območja je samo nekaj ekonomskih, pedagoških in tehničnih fakultet v krajih Szombathely, Keszthely, Nagykanizsa in Zalaegerszeg. Na slovenski strani pa sta v Podravju dve pomembni univerzi, ki imata trdno podlago in ponujata širok spekter področij izobraževanja. To sta Univerza v Mariboru in Alma Mater Europaea. Delež prebivalstva s terciarno izobrazbo v slovenskem delu programskega območja je 23,5-odstoten, na madžarski strani pa 18,1-odstoten,¹⁰ pri čemer se trend v zadnjem desetletju izboljšuje v vsakem sektorju višjega in visokošolskega izobraževanja na obeh straneh meje.

Glavne potrebe in izzivi

- V regiji je treba zadržati prebivalstvo, kar bo upočasnilo upad prebivalstva na programskem območju.
- Obravnavati je treba skupne in nujne socialne in zdravstvene izzive z razvojem inovativnih socialnih/zdravstvenih storitev za prebivalce regije, vključno z mladimi, s skupinami ljudi s posebnimi potrebami, starejšimi, z ljudmi, ki jim grozi revščina, marginaliziranimi skupinami ljudi in z invalidi.
- Izboljšati je treba mobilnost delovne sile glede na dostopnost in ponudbo kakovostnega poklicnega usposabljanja na obeh straneh meje. Izboljšati je treba tudi poklicno orientacijo.

Dostopnost

Cestno omrežje je na slovenski in madžarski strani precej dobro razvito, saj so v regiji umeščeni nekateri pomembni evropski koridorji. Cestna infrastruktura se je v zadnjih desetletjih vidno izboljšala. Programsko območje križata dva koridorja osrednjega omrežja TEN-T: IV. koridor Baltik–Jadran, katerega del je tudi železniški odsek Gradec–Maribor–Ljubljana, in IX. koridor Sredozemlje na odseku Trst–Ljubljana–Maribor–Budimpešta.

Najpomembnejši del cestnega omrežja programskega območja je avtocesta Budimpešta–Maribor–Ljubljana, ki poteka skozi regijo in predstavlja najpomembnejšo prometno povezavo med Slovenijo in Madžarsko. Poleg avtoceste ima cestno omrežje na slovenski strani dobro povezanost, čeprav je treba dostopnost do podeželskih območij znotraj regije še izboljšati. Primarna in sekundarna gostota cestnega omrežja na madžarski strani je prav tako nad državnim povprečjem.

⁸ Prebivalstvo na pragu tveganja revščine – 2012; vir: Eurostat

⁹ Svetovna zdravstvena organizacija, Statistični podatki o izdatkih za zdravje – 2012

¹⁰ Delež prebivalstva v starosti 25–64 let s terciarno izobrazbo – 2014; vir: Eurostat

Kakovost in interoperabilnost manjših cest je treba izboljšati, saj sekundarno cestno omrežje ne povezuje ustrezno manjših naselij, še posebej ob državni meji, oziroma omogoča dostopnost do oddaljenih območij, kar pa je predpogoj za uravnotežen gospodarski razvoj in povečanje privlačnosti regije.

Glede na dejstvo, da sta obe državi del schengenskega območja, med medsebojno povezljivostjo Slovenije in Madžarske ni meje. Na meji je 9 mejnih prehodov, ki so med seboj oddaljeni približno 11 km, vendar so zaradi slabe kakovosti in gostote manjših notranjih cest potovalni časi dolgi.

Storitve čezmejnega javnega prevoza so slabe. Avtobusna povezava med Budimpešto in Ljubljano je omejena in vključuje samo en postanek v bližini meje v kraju Nagykanizsa. Avtobusne povezave na obeh straneh meje med seboj niso skladne (ni fizične povezave med postajami ali usklajenih vozniških redov), zato avtobusni prevoz ne pospešuje obmejnega prometa in povezav.

Železniško omrežje povezuje večja mesta, vendar pa je treba omrežje še bolj izpopolniti za dostop do manjših krajev. Neposredne železniške povezave delujejo samo med glavnimi središči, kot so: Zalaegerszeg in Murska Sobota, Maribor in Ptuj, vendar so zelo redke.

Čezmejna mobilnost prebivalstva in pretok turistov sta tako otežena zaradi slabih čezmejnih povezav in javnega prevoza.

Regijo prečkata tudi dve evropski kolesarski poti: EuroVelo 9 in EuroVelo 13. EuroVelo 9 (Baltik–Jadran) povezuje Slovenijo in Avstrijo. Pot železne zavese oziroma EuroVelo 13 pa prečka programsko območje v zaščitenih območjih Krajinskega parka Goričko in Narodnega parka Őrség, kar predstavlja velik turistični potencial. Kolesarske poti so prekinjene in čezmejne povezave med posameznimi deli še niso bile rešene. Manjkajo osnovne storitve in varnostni pogoji so pogosto neustrezni. Ne glede na to pa so v regiji ugodni geografski in okoljski pogoji za kolesarjenje, ki jih velja izkoristiti za promocijo tega trajnostnega načina transporta.

Glavne potrebe in izzivi

- Izboljšati je treba čezmejno mobilnost z zagotovitvijo ustrezne interoperabilnosti na obeh straneh meje v cestnem omrežju in tudi v javnem transportu.
- Spodbujati je treba trajnostne (zelene) načine transporta v povezavi z infrastrukturo/s storitvami in z varnostjo.
- Izboljšati je treba prometno infrastrukturo, povezano s turizmom za nudenje za turiste prijaznih prevoznih sredstev (pohodništvo, kolesarske poti, mreže konjeniških poti, vodni turizem).

Gospodarstvo in trg dela

BDP (v SKM) se je v preteklih letih na Madžarskem in v Sloveniji razvijal precej podobno, pri čemer so bile številke pozitivnejše v Sloveniji s počasno, vendar stalno rastjo, ki jo je začasno prekinila gospodarska in finančna kriza. Kljub boljšim trendom v razvoju še vedno vlada precejšnje odstopanje v povezavi z BDP na prebivalca med regijami/županijami na čezmejnem območju Slovenije in Madžarske ter povprečjem v EU-28 (v letu 2011 je bil delež BDP na prebivalca v županiji Zala in Pomurju za 60 % manjši od povprečja EU-28, medtem ko sta bila deleža za županijo Vas in Podravje 60 in 71 %).¹¹

Zaradi specifičnih geografskih razmer in zgodovinskega razvoja ima kmetijstvo še vedno precej visok delež v primerjavi z nacionalnimi in zahodnoevropskimi trendi ter presega 7 % v županijah vas in Zala ter v Pomurju.¹² Industrijski sektor (brez gradbeništva) je pomemben za bruto dodano vrednost (BDV), še posebej v županiji Vas (39 %), ki je najbolj industrializirana županija na Madžarskem, sledi ji Zala (35 %). Slovenski regiji v programu dosejata 23- in 24-odstotni delež¹³, kar je blizu nacionalnega povprečja. Enako kot v razvitem svetu ima storitveni sektor največji delež BDV, vključno s storitvami,

¹¹ BDP (SKM) na prebivalca – 2011; vir: Eurostat

¹² Panožni delež bruto dodane vrednosti ob osnovnih cenah (milijon EUR) v čezmejni regiji – 2011; vir: Eurostat

¹³ Enako.

povezanimi s trgovino, prometom in s turizmom. Storitve javne uprave in javne službe/storitve za gospodinjstva so pod nacionalnim povprečjem na Madžarskem in samo nekoliko višje v slovenskih regijah. Ekonomska geografija regije kaže dvojno sliko: v regiji je nekaj dobro razvitih gospodarskih središč (povezanih z raziskavami in razvojem ter z izobraževalnimi ustanovami), industrializiranih območij z avtomobilsko, s proizvodno in predelovalno industrijo ter s pomembnimi nacionalnimi/evropsko znanimi turističnimi destinacijami, ki privabljajo številne obiskovalce z obeh strani meje, medtem ko večji del regije očitno zaznamujejo podeželske značilnosti in v njej prevladujejo majhne vasi.

Podobno kot gospodarske značilnosti tudi ozemeljska struktura kaže enako dvojnost. Industrija in storitveni sektor sta koncentrirana v urbanih središčih in okrog njih, medtem ko ostajajo podeželska območja pretežno kmetijska z nizko ravno industrializacije in običajno s tradicionalnimi panogami (obrt, hrana, proizvodnja tipičnih regionalnih izdelkov) ter brez storitev. Dvojnost je mogoče opaziti tudi v razporejenosti podjetij, ki kaže na izjemno teritorialno skoncentriranost. Največja podjetja poslujejo v največjih mestih in okrog njih, na podeželju pa so manjša posamezna podjetja. V regiji je mogoče opaziti nizko raven sodelovanja, pomanjkanje povezanosti med podjetji in nizko raven povezovanja v grozde (17 grozdov na madžarski in 4 na slovenski strani).

Ne glede na obstoječo industrijsko kulturo dela, ki ima dolgo tradicijo v združenem povezovanju, je gospodarska podlaga v regiji šibka in težko privabi nove naložbe, in to kljub tehnološkemu parku, ki omogočajo koncentracijo podjetništva, zato je število dinamično rastočih industrijskih zmogljivosti in grozdov, ki bi lahko zaposlovali več delovne sile, majhno. Demografija podjetij na obeh straneh meje je precej podobna z nizkim deležem večjih podjetij in s skoraj identično gostoto podjetij (število podjetij na 10.000 prebivalcev): Zala (681), Vas (651), Podravje (691) in Pomurje (549). Zaradi gospodarske krize je število malih in srednje velikih podjetij (MSP) v regiji začelo upadati/stagnirati z izjemo županije Vas. Na podlagi podatkov deležnikov pomanjkanje podjetniškega duha, poznavanje trga in pomanjkanje finančnih sredstev predstavljajo glavne ovire v razvoju MSP.

Uspešnost inovacij zelo variira v programskem območju. Intenzivnost raziskav in razvoja (izdatki za raziskave in razvoj v % BDP) je zelo visoka v slovenskih regijah zaradi izjemne uspešnosti Maribora, medtem ko madžarska stran (zahodna podonavska regija) dosega samo eno četrtno slovenskega obsega.

Tudi stopnja brezposelnosti v regiji varira. Stopnja v županiji Vas (6,1 %) je znatno pod nacionalnem povprečjem (10,8 %), v županiji Zala (11,8 %) pa se stanje slabša. Stopnji brezposelnosti v Pomurju (17,9 %) in Podravju (14,8 %) ¹⁴ sta najvišji med vsemi slovenskimi regijami. Brezposelnost je posebej izrazita na podeželju.

Razlika med spoloma v povezavi z delom presega nacionalne podatke v slovenskih regijah (še posebej v Pomurju), medtem ko diskriminacije na madžarski strani ni mogoče opaziti. Brezposelnost ranljivih skupin (kot so mladi in starejši) v slovenskih regijah je razporejena enakomerno. V županiji Zala je brezposelnost starejših višja od nacionalnega povprečja.

Na splošno imajo osebe z nižjo izobrazbo in manj tržno usmerjenimi spretnostmi manj možnosti, da najdejo delo kot izobražene osebe. Na programskem območju pa so osebe s poklicno izobrazbo uspešnejše pri iskanju dela kot osebe z višjo izobrazbo. Vzrok za to tiči v višji stopnji preseljevanja ljudi s terciarno izobrazbo, kar resno vpliva na razvojne možnosti regije. Med javno razpravo so slovenski in madžarski predstavniki poudarili potrebo po boljšem usklajevanju med ponudbo poklicev in povpraševanjem na trgu dela.

Glavne potrebe in izzivi

- Ustaviti je treba zmanjševanje kakovostne delovne sile zaradi preseljevanja (beg možganov).
- Obravnavati je treba visok delež brezposelnosti, posebej na podeželju, in omogočiti ranljivim skupinam dostop na trg dela z alternativnimi možnostmi ustvarjanja delovnih mest.
- Spodbujati je treba podjetništvo/samozaposlovanje na lokalni ravni.
- Izboljšati je treba sodelovanje med ustanovami, ki bo omogočilo boljšo obravnavo izzivov na trgu

¹⁴ Stopnje brezposelnosti – 2012; vira: SURS in HCSO

Turizem

Turizem ima velik vpliv na gospodarstvo v regiji. Po najnovejših podatkih iz leta 2014 je več kot 1,6 milijona turistov ustvarilo skoraj 5,5 milijona nočitev v regiji (v nastanitvenih obratih in drugih nastanitvenih kapacitetah).¹⁵ Povprečna dolžina obiska je bila 3,38 noči, kar je precej več od nacionalnega povprečja, ki pa kaže na padec v primerjavi s prejšnjim letom (3,45 noči v letu 2012). Delež nočitev tujih gostov je bil 48-odstoten (pod nacionalnim povprečjem), kar pomeni, da čezmejne možnosti še niso bile izrabljene v celoti. Vsota turističnih tokov na madžarski strani je precej večja: več kot dve tretjini prihodov turistov in 74 % nočitev je bilo realiziranih na tej strani meje.¹⁶

Turisti obiščejo regijo zaradi naravnih vrednot: glavni turistični produkti temeljijo na izjemnih naravnih virih, katerih značilnost je turizem, ki je blizu naravi in ki dopolnjuje ponudbo, ki temelji na kulturni dediščini. Območje je bogato s termalno vodo, zato so glavni turistični produkti, ki privabijo največ turistov, zdraviliški, zdravstveni in wellness turizem (ključne destinacije so Hévíz, Bük, Zalakaros, Sárovar, Moravske Toplice, Radenci, Ptuj in Lendava, ki so ustvarile 3,67 milijona nočitev, kar je 67 % vseh nočitev v regiji¹⁷). Opaziti je mogoče, da je večina teh središč locirana ob glavni komunikacijski/prometni osi, tj. avtocesta Budimpešta–Ljubljana, ki prečka programsko območje. Slaba dostopnost in povezljivost območij zunaj glavnega komunikacijskega koridorja sta glavna razloga za omejeno izrabo naravnih in kulturnih danosti bolj oddaljenih delov programskega območja v turistične namene. Posebnost regije je v tem, da je tu mogoče najti poletna in tudi zimska počitniška središča. Blatno jezero je najbolj obiskana poletna počitniška destinacija na Madžarskem, medtem ko je Mariborsko Pohorje znano zimsko smučarsko središče v Sloveniji. Vse to doda k zelenemu portfelju regije, katerega glavne značilnosti so narodni parki in zaščiteni območja. Na slovenski strani najdemo tudi priznane vinske turistične destinacije, ki imajo dobro razvito infrastrukturo in storitve. Čeprav madžarske županije še niso umeščene med znane vinske regije, več projektov teži k izboljšanju podobe in povečanju gospodarskega potenciala vinogradov s pomočjo ciljnega znamčenja.

Aktivni turizem ima bistvene prednosti in nekaj osnovne infrastrukture je že na voljo, čeprav ni povezana na obeh straneh meje in ustrezno označena. Pohodniške in kolesarske poti vključujejo dve evropski kolesarski poti. Aktivni turizem stavi tudi na možnosti konjenišstva, ribištva in lovstva. Vodni turizem še vedno ni dovolj razvit, kljub nekaterim možnostim, posebej na slovenski strani meje. V regiji najdemo tudi izjemne kraje kulturne dediščine. Spomeniki v večjih mestih ohranjajo spomin na bogato preteklost (npr. Keszthely, Zalaegerszeg, Szombathely, Kőszeg, Maribor, Ptuj, Murska Sobota), medtem ko živa tradicija v manjših vaseh ponuja vpogled v vsakodnevno kmečko življenje. Kmečki turizem ima velik potencial, ki je premalo izkoriščen (npr. Őrség, Göcsej, Hetés). Več tematskih poti je urejenih predvsem v slovenskih regijah. Manjka pa čezmejna povezava teh poti.

Potencial naravne in kulturne dediščine v regiji nudi odlične priložnosti za ustvarjanje skupne konkurenčne regionalne turistične destinacije z razvojem celovitih čezmejnih turističnih produktov.

Za regijo je še vedno značilen neuravnotežen turistični promet, ki je skoncentriran na nekaterih ključnih turističnih območjih (magnetih), ki privabljajo največ gostov. Po drugi strani pa turistični potencial drugih območij, vključno z manjšimi mesti, vasi in s podeželjem (turistično manj razvitih), ni dovolj razvit zaradi slabe prepoznavnosti, pomanjkanja privlačnih produktov in pomanjkljivosti turistične infrastrukture (npr. slaba dostopnost, pomanjkanje kakovostnih nočitvenih kapacitet, slabe turistične storitve).

Program vključuje drugačen pristop v povezavi z razvitimi in manj razvitimi območji, zato je treba jasno razlikovati med obema vrstama. Magneti so območja, ki privlačijo največje število turistov; njihov seznam redno objavlja organ upravljanja na podlagi števila nočitev. Manj razvita območja na področju turizma so lokacije, ki niso navedene kot magneti.

Čeprav obstajajo projekti, ki težijo k povezovanju (najprej virtualnemu) posameznih zanimivosti (npr. vinske ceste, poti kulturne dediščine), večina turističnih znamenitosti ni oziroma ni ustrezno povezana v fizičnem smislu (ceste, dostopnost z javnimi prevoznimi sredstvi). Vse te pomanjkljivosti onemogočajo vključevanje manj razvitih delov v turistična omrežja in njihovo prodajo v sklopu turističnih paketov, ki temeljijo na magnetih. Z izjemo zdravilišč se turizem v regiji izvaja sezonsko. Čeprav je povprečna

¹⁵ Vira: SURS in HCSO

¹⁶ Enako.

¹⁷ Število nočitev v letu 2014; vira: SURS in HCSO

dolžina namestitve v magnetih višja od nacionalnega povprečja, večina krajev privabi samo enodnevne turiste in dnevne ekskurzije. Turistično povpraševanje je v zadnjih letih nihalo ali stagniralo; pri tem se je pokazala potreba po stalni prenovi in inovacijah v turistični ponudbi. Ciljni razvoj podeželskih, manj razvitih območij bi lahko učinkovito pripomogel k prenovi turističnega portfelja, izboljšal njegovo konkurenčnost (v kontekstu sosednjih držav) in tako spodbudil turizem v regiji. Izboljšal bi možnosti zaposlovanja in spodbudil ustanavljanje novih lokalnih podjetij, kar bi vplivalo na skrb vzbujaajoče preseljevanje.

Večji turistični projekti (vrednotenje naravnih vrednot, etnični običaji in kulturna identiteta, aktivni in ekoturizem) so bili izvedeni na področju gastronomije in vina med letoma 2007 in 2013. Ti projekti, ki so spodbujali skupno promocijo, razvoj regionalnega turizma in organizacijo tematskih mrež sodelovanja, so pomembni temelji, na katerih je treba graditi v obdobju 2014–2020.

Glavne potrebe in izzivi:

- V povezavi s trajnostnim turizmom je treba oceniti neizrabljen naravni in kulturni potencial podeželja prek sodelovanja podeželja in magnetov, kar bo vodilo v celostne in usklajene rešitve.
- Regionalni turizem je treba razširiti ter vključiti neizkoriščen potencial podeželskih in oddaljenih krajev ter hkrati ponuditi drugačne možnosti zaposlovanja in podjetništva.
- Portfelj je treba posodobiti z novimi in inovativnimi produkti/storitvami; to še posebej velja za turistično manj razvita področja.
- Izboljšati je treba ugled in vidnost regije ter njeno konkurenčnost.
- Z razvojem usklajenih produktov/storitev je treba promovirati 'znamko' skupnega regionalnega turizma.

Sodelovanje

Kljub nespornim rezultatom, ki so bili doseženi v prejšnjih programih sodelovanja med Slovenijo in Madžarsko glede na usposobljenost, število uspešno izvedenih bilateralnih projektov, udeležencev pri raziskavah in na delavnicah, lokalni in regionalni deležniki poudarjajo potrebo po obravnavi obstoječih pomanjkljivosti v kakovosti, stopnji in v učinkovitosti sodelovanja v regiji kot najpomembnejšo težavo. Pravijo, da je:

- sodelovanje ustanov precej priložnostno (delno zaradi pomanjkanja znanja skupnega jezika). Projekti sodelovanja, ki temeljijo na posameznih projektih, so omejeni na življenjsko dobo projekta (zaradi omejenosti in pomanjkanja človeških virov) in doseženi rezultati niso ustrezno vdelani v vsakodnevno delovanje (zaradi pomanjkanja ali naključnega sodelovanja lokalnih deležnikov ter pomanjkanja notranje komunikacije in prenosa znanja). Manjkajoče platforme in mreženje ter omejene izkušnje pri čezmejnem sodelovanju in skupnem projektnem razvoju ovirajo pobude za skupno sodelovanje in trud.

- sodelovanje z namenom odprave ozkih grl v fizičnih povezavah (ceste, kolesarske poti, dostopnost javnih prevozov sredstev) ter priprava usklajenih standardov in postopkov izdelave (socialne in nujne storitve, zaposlovanje, civilna zaščita in preprečevanje tveganj itn.) ni omogočeno ali ustrezno razvito.

- poslovna povezanost med gospodarskimi subjekti je šibka in omejena na precej ozke tržne segmente zaradi pomanjkanja ustreznega poznavanja trga. Kljub številnim uspešno izvedenim projektom sodelovanje med akterji na področjih, ki so izjemno pomembna za regijo, kot je kmečki turizem, zaostaja za potencialom območja zaradi pomanjkanja skupnih produktov, trženja in komunikacije, ki bi podeželje povezali z razvitimi turističnimi središči (magneti).

- čeprav je bilo v prejšnjih programih sodelovanje na področju kulture zelo uspešno, še vedno ostaja velika potreba po razvijanju nadaljnjih čezmejnih povezav med kulturnimi ustanovami, šolami, civilnimi organizacijami in etničnimi skupinami.

Glavne potrebe in izzivi:

- Potencial čezmejnega sodelovanja je treba izkoristiti z dosego 'kritične mase' bilateralnih projektov in aktivnostmi glede na kakovost in količino.
- Vzpostaviti oziroma izboljšati je treba sodelovanje in povezanost magnetov ter podeželskih, turistično manj razvitih območij za spodbujanje bolj uravnoteženega razvoja turizma v programskem območju.

- Obravnavati je treba ozka grla v ozaveščanju, znanju in v zmožnostih lokalnih deležnikov; s tem se bo ustvarila trdna podlaga za čezmejno sodelovanje.
- Namesto priložnostnih aktivnosti je treba spodbujati sodelovanje med ustanovami, s čimer se bodo ustvarili usklajeni in trdni okviri sodelovanja; okrepile se bodo trajnost projektov in aktivnosti sodelovanja.

Izkušnje in nova spoznanja, pridobljena iz trenutnega programa

Med OP Slovenija – Madžarska 2007–2013 je bilo v okviru dveh prednostnih nalog in dveh razpisov za zbiranje predlogov skupaj izvedenih 43 projektov. Izvajanje programa kaže na visoko koncentracijo v smislu velikosti projektov in njihove tematske usmeritve. Povprečna vrednost projektov na obeh razpisih je bila približno 800.000 EUR. Tematska področja projektov so v glavnem zadevala sodelovanje na področjih turizma, kulturne dediščine in kulture (okoli 20 % odobrenih projektov), okolja, energije, naravne dediščine (okoli 25 % odobrenih projektov) in razvoja e-storitev (okoli 15 % odobrenih projektov).¹⁸ Po drugi strani pa je bilo zaradi velikih zahtev po financiranju v primerjavi z zmožnostmi programa sorazmerno malo zanimanja na nekaterih drugih področjih, npr. promet.

Raziskava, ki je bila izvedena med širšim krogom prijaviteljev in drugimi deležniki v začetni fazi priprave programa ter na delavnicah je ponudila pomembne izsledke v povezavi z dosežki in s pomanjkljivostmi programa 2007–2013.

Anketiranci so menili, da je deljenje znanja (izmenjava izkušenj in informacij ter prenos dobrih praks) najpomembnejši dosežek čezmejnega sodelovanja. Poudarili so tudi pomembnost učinkovitega izvajanja skupnega projekta na podlagi jasnih nalog in odgovornosti, aktivnega sodelovanja partnerjev, nemotenega sodelovanja, komunikacije in zaupanja ter skupnega upravljanja tveganja. Deležniki so bili zadovoljni s pomočjo, ki so jo prejeli od STS in OU, ter z njuno komunikacijo.

Glede pomanjkljivosti programa so anketiranci omenili težave v povezavi z administrativno zahtevnostjo prijave in zahtevami ter s postopki izvajanja projekta (nadzor), vključno z jezikovnimi preprekami, s finančnimi težavami denarnega pretoka in z načelom vodilnega partnerja. V povezavi s programskim obdobjem 2014–2020 anketiranci pričakujejo več podpore na določenih področjih (npr. priprava delavnic, iskanje partnerjev) in pri delitvi ključnih dejavnikov uspeha ter izkušenj in znanj, pridobljenih na podobnih projektih.

Celovita analiza deležnikov v čezmejnem programu sodelovanja Slovenija – Madžarska 2007–2013, ki je bila izvedena leta 2012 v sklopu projekta Reg-Net, je prav tako potrdila ključne izsledke raziskave (npr. jezikovne prepreke, načelo vodilnega partnerja ter težave, povezane s predhodnim financiranjem in samoprispevki). Upravičenci so poudarili, da ima program najpomembnejšo vlogo pri izboljševanju zaposlitvenih možnosti, povečevanju konkurenčnosti ter pri ustvarjanju in razvijanju omrežij sodelovanja. V zaključkih je bila omenjena potreba po boljšem lokalnem in regionalnem sodelovanju na ravni ustanovi in organizacij.

Splošna ocena programa je, da je njegova izvedba dobra. Večina upravičencev meni, da je imel program velik vpliv na razvoj regije. Ne glede na to pa je treba določene zadeve in pomanjkljivosti v nadaljevanju programa še izboljšati.

¹⁸ www.si-hu.eu

Zaključki

Ob povzetku ključnih dejstev in trendov, ki označujejo programsko območje, je treba upoštevati naslednje:

Programsko območje označuje neenakomerna porazdelitev prebivalstva, ki je skoncentrirana v več pomembnejših urbanih naseljih, medtem ko je večji del regije kmetijski. Prebivalstvo se stara, zato v regiji prihaja do naravne izgube prebivalstva in odseljevanja. Zaradi omejenega gospodarskega učinka, predvsem zaradi slabega gospodarskega potenciala podeželja, je brezposelnost – in posledično preseljevanje – sorazmerno visoka. Večja je tudi stopnja tveganja revščine. Vse zgoraj omenjene težave zahtevajo ustvarjanje alternativnih priložnosti zaposlovanja v oddaljenih območjih ter dostopnost kakovostnih in inovativnih socialnih storitev za blaženje resnih socialnih posledic ter izboljšanje zadrževanja človeških virov v regiji.

Celotna regija ima dobro prometno povezavo z avtocesto Budimpešta–Ljubljana, vendar gostota in kakovost notranjega cestnega omrežja, ki bi povežalo notranje dele regije s tem glavnim prometnim koridorjem, ni ustrezna. Sistem javnega prometa je slabo razvit na splošno in v čezmejnem smislu in ne pripomore k čezmejni mobilnosti. Omejena dostopnost znotraj regije preprečuje možnost popolne izrabe gospodarskega potenciala programskega območja.

Regija je bogata z obnovljivimi viri energije, ki pa so dejansko neizrabljeni, delno tudi zaradi premajhne podpore nacionalnih politik. Glede na novo energetske politiko v povezavi z okoljem bi bilo vredno razmisliti o povečani uporabi teh virov in še naprej raziskovati neizkoriščene priložnosti, ki jih ponuja regija.

V programskem območju je bogata in dragocena naravna in kulturna krajina, ki ima poseben status zaščite (narodni parki, zavarovana območja, območja Nature 2000). Zaradi lege ob sotočju dveh kultur naravne vrednote dopolnjujejo elementi kulturne dediščine – snovne in nesnovne (večetnični običaji, gastronomija) –, ki je rezultat dolgoletnega medsebojnega vpliva. Bogata naravna in kulturna dediščina bi bila lahko ena izmed glavnih gonil prihodnjega razvoja regije.

Analiza razmer odkriva, da turizem temelji predvsem na pomembnih naravnih vrednotah, kot so: Blatno jezero, gore (smučarska središča) in termalna voda (zdravilišča), kar je vodilo do visoke prostorske koncentracije dobro opremljenih turističnih središč, ki privabljajo številne obiskovalce. Kljub razvitejšim turističnim območjem ima regija odlične možnosti za počasni turizem z razvijanjem novih in izvirnih načinov predstavljanja lokalne dediščine na podlagi kmečkega turizma na območjih, ki so turistično manj razvita. Ta potencial je trenutno premalo razvit zaradi nezadostne prepoznavnosti in promocije, pomanjkanja ustrezne infrastrukture ter slabe ponudbe lokalnih turističnih produktov in storitev, ki niso dosegli kritične mase. Obstoječa turistična ponudba v regiji ne izkorišča čezmejnega potenciala v povezavi s povezljivostjo posameznih krajev med seboj in z magneti ali s središči in ne združuje virov na obeh straneh meje v kompleksnejše in privlačne turistične produkte.

Poleg zgornjih tematskih zaključkov, ki so jih navedli lokalni in regionalni deležniki, je treba obravnavati obstoječe pomanjkljivosti v kakovosti, stopnji in v učinkovitosti sodelovanja v regiji kot najpomembnejšo težavo.

1.1.3. Strategija programskega območja

Poslanstvo programa je preobraziti regijo v družbeno in okoljsko trajnostno skupno regijo »zelenega turizma«, ki omogoča visokokakovostno perspektivo prebivanja za prebivalce ne le na območjih magnetov in njihovih aglomeratov, vendar tudi na oddaljenih, podeželskih območjih, ki so manj razvita v smislu turizma. Trajnostna raba naravnih in kulturnih danosti ponuja širše in prostorsko bolj uravnotežene priložnosti za razvoj turizma, delovna mesta na lokalni ravni, krepitev podjetništva ter za ustvarjanje višje in bolj uravnotežene gospodarske uspešnosti pa tudi življenjskega standarda. Visokokakovostno naravno in grajeno okolje ter širok nabor lokalno dostopnih storitev prispevajo k dobremu počutju prebivalcev in dobri kakovosti življenja. Splošne družbene, ekonomske in institucionalne vezi zagotavljajo racionalno in trajnostno rabo virov, sposobnosti in zmogljivosti ter ustvarjajo močen občutek skupne regionalne identitete, ki temelji na toleranci in medsebojnem razumevanju. Ukrepi, ki bodo privedli do zgornjih ciljev, bodo izboljšali sposobnost zadržanja prebivalstva v regiji, še posebej mladih, in bodo pripomogli k omejitvi zmanjšanja prebivalstva na odročnih podeželskih območjih.

Na podlagi poslanstva, ki se odraža v dolgoročni viziji ključnih deležnikov o prihodnosti regije, je projektna skupina ugotovila ključne potrebe in izzive ter določila strategijo programa. Ob pripravi strategije programa so bila upoštevana naslednja glavna načela:

- **Ustreznost:** razvojne usmeritve morajo temeljiti na glavnih značilnostih in prednostih regije ob sočasnem upoštevanju vidika trajnosti. Program upošteva tista področja, ki so neposredno povezana z obstoječimi danostmi in nezadostno izrabljenimi potenciali, ki so globoko zakoreninjeni v tradicijo na obeh straneh meje, in kritične težave, ki jih je treba rešiti, oziroma priložnosti, ki jih je treba izrabiti za trajnostni razvoj regije (podprt v okviru politike).
- **Razsežnost čezmejnega sodelovanja:** izbrane prednostne osi morajo imeti izjemno čezmejno razsežnost; dodana vrednost čezmejnega sodelovanja na določenih področjih mora biti izjemno koristna.
- **Rezultati:** razvoj izbranih prednostnih osi ima neposreden vpliv na družbene, gospodarske in na okoljske razmere v regiji. Rezultati lahko spodbudijo resnične spremembe in priložnosti ter ponudijo praktične izsledke in otipljive rezultate.
- **Sodelovanje zainteresiranih strank:** prednostne osi, ki bodo obravnavane, morajo biti skladne s potrebami in z interesom zadevnih udeležencev, saj se bo tako izboljšalo sodelovanje prijaviteljev glede na njihov ustrezen in usklajen obseg, kar bo omogočilo dobro črpanje sredstev.
- **Koncentracija finančnih virov:** za doseg otipljivih rezultatov so na voljo omejena sredstva, tj. 14,7 milijona EUR za izboljšano osredotočenost programskega ukrepanja.

Poleg zgoraj naštetega se ustrezno obravnava tudi administrativne in finančne okvire ter vse druge dejavnike: glavne izsledke analize SWOT na podlagi temeljite analize razmer, ustrezne okvire politike in priporočila EU ter na državni ravni, vključno z makroregionalnimi strategijami, izkušnje in spoznanja, pridobljena v trenutnem programu, ter večstopenjske in strukturirane prispevke s posvetov z deležniki.

Cilji programa

Za izpolnitev svojega poslanstva glavni cilji programa sodelovanja vključujejo:

Splošni cilj programa je postati privlačno območje za življenje, delo, naložbe, za podjetništvo z boljšim izkoriščanjem obstoječih naravnih in kulturnih vrednot v turizmu in tako spodbujati razvoj celotne regije ter vzajemno obravnavati in reševati tiste skupne probleme, ki zahtevajo skupne rešitve na ravni čezmejnega sodelovanja.

Specifični cilji programa so:

- Boljša izkoriščenost naravnih in kulturnih vrednot s sodelovanjem v turizmu kot najkonkurenčnejšem in delovno najintenzivnejšem sektorju v regiji.

- Ustvarjanje oziroma krepitev lokalnega gospodarstva (lokalno razpoložljiva delovna mesta, nova podjetja, podjetništvo) na podeželskih območjih prek razvoja trajnostnega turizma in povezovanja oddaljenih lokacij kulturne in naravne dediščine ter njihovo nadaljnje povezovanje z večjimi turističnimi destinacijami, magneti.
- Nadaljnji razvoj znamke »zelena in prebivanja vredna« regija čezmejnega sodelovanja z ohranjanjem, oživljanjem in z ovrednotenjem naravnih in kulturnih virov ter s krepitvijo sodelovanja med deležniki ter z družbenimi, ekonomskimi in z institucionalnimi povezavami.
- Podaljševanje čezmejnega sodelovanja s krepitvijo institucionalnih zmožnosti javnih in civilnih interesnih skupin na vzajemno pomembnih področjih javnih politik in storitev.

Strateški odziv programa in njegov prispevek k strategiji Evropa 2020

V letu 2010 je bila uvedena strategija Evropa 2020 kot desetletni splošni strateški okvir, ki temelji na treh medsebojno dopolnjujočih se prednostnih nalogah: pametna, trajnostna in vključujoča rast.

Prednostne naloge te strategije, ki so se ocenjevale s petimi osrednjimi cilji Unije, ki so vključevali: zaposlovanje, raziskave in razvoj, podnebne spremembe, izobraževanje, kjer je bil poseben poudarek na predčasnem opuščanju šolanja, ter revščino in socialno izključenost, se popolnoma skladajo s programom sodelovanja Interreg V–A Slovenija – Madžarska.

Program neposredno prispeva k ciljem strategije Evropa 2020 prek svojih tematskih ciljev, prednostnih naložb in specifičnih ciljev, ki so popolnoma skladni z Evropo 2020 (9. člen Uredbe o skupnih določbah) in se skladajo z zahtevo po tematski osredotočenosti (6. člen Uredbe o evropskem teritorialnem sodelovanju).

- Pametna rast: razvoj turizma, ki temelji na znanju in inovacijah (novi, visokokakovostni produkti in storitve, podprti z najnovejšo tehnologijo; bilateralno sodelovanje); deljenje znanja v ukrepih sodelovanja.
- Trajnostna rast: ohranjanje in trajnostna raba kulturnih in naravnih vrednot ter virov s spodbujanjem gospodarnejšega, bolj zelenega in konkurenčnejšega razvoja turizma (znamka zelenega turizma).
- Vključujoča rast: razvoj turizma (kot delovno intenzivnega sektorja) v odročnejših krajih prispeva k socialni in ozemeljski koheziji, spodbuja sodelovanje z vključevanjem novih akterjev iz javnega in civilnega življenja, ki skupaj obravnavajo pomembne politične teme in se bojujejo proti podnebnim spremembam, revščini in socialni izključenosti na podlagi dejavnega pristopa in pomembne vpletenosti deležnikov.

Izbrane prednostne osi obravnavajo najpomembnejše izzive, ki jih narekujejo posebne značilnosti regije. Ambicije programa so razumne in omejene na izvedljive rezultate, ki jih je mogoče doseči prek sinergij z drugimi prevladujočimi programi.

Intervencijska logika in prednostna področja programa

Z vidika čezmejnega sodelovanja je treba poudariti, da so potrebe razvoja in potenciali na obeh straneh meje precej podobni:

- Gre za zeleno regijo s priznanimi viri termalne vode, kjer je mogoče najti tudi bogato kulturno in večetnično tradicijo. Ohranjanje in vzdrževanje teh pomembnih vrednot je velika odgovornost in hkrati odlična priložnost za uresničevanje izkoristka še neznanih in manj vidnih potencialov. Regija je bogata z obnovljivimi viri energije, ki ponujajo nove možnosti izrabe, pred tem pa so potrebne nadaljnje raziskave in pripravljalne študije. Težave in pomanjkljivosti so prav tako precej podobne: dvojna ekonomska struktura z dobro razvitimi industrijskimi/s storitvenimi središči na eni strani in z obsežnimi podeželskimi območji z malo zaposlitvenimi možnostmi na drugi strani se kaže v vse večjih ozemeljskih neskladjih, ki jih zaznamujejo visoka stopnja brezposelnosti in naraščajoče preseljevanje ter s tem povezano zmanjšanje števila prebivalstva. Gradnja na skupnih vrednotah v delovno intenzivnih sektorjih, kot je turizem, lahko pripomore k dohitevanju manj razvitih podeželskih območij v regiji. V tem pogledu lahko program izkoristi dosežke prejšnjega programa, v katerem so že bile izvedene investicije v promocijo ter razvoj naravne in kulturne dediščine. Več rezultatov prejšnjega programa je

~~že pripravilo podlago za doseg otipljivejših in bolj izmerljivih rezultatov v obdobju 2014–2020.~~ Revščina, socialni in zdravstveni problemi so prav tako prisotni, posebej v podeželskem delu regije, in zahtevajo skupno rešitev. Interoperabilnost meja, boljše notranje prometne povezave in čezmejna mobilnost so prav tako pomembne teme. Boljša pripravljenost in sodelovanje bosta pomagala javnim in civilnim telesom, da bodo lahko obravnavali nove izzive ter uspešno izvajali nove naloge in odgovornosti. Zaradi obstoječih pomanjkljivosti v sodelovanju in ozkih grl ter nadaljnje gradnje na pomembnih dosežkih prejšnjega programa so potrebni skupni projekti in ukrepi na določenih področjih, ki so pomembna v čezmejnem kontekstu.

Ob upoštevanju vsega naštetega in potreb po čezmejnem razvoju v številnih sektorjih se je projektna skupina odločila razporediti omejena finančna sredstva na dve kritični področji:

1. Tematski cilj 6, Prednostna naložba 6 c: zaščititi naravno in kulturno dediščino na območju ter jo ovrednotiti z razvojem trajnostnega turizma, pri čemer je močen poudarek na manj razvitih območjih z vidika turizma (podeželje, oddaljena območja).
2. Tematski cilj 11, Prednostna naložba 11 b: povečati razpoložljivost in učinkovitost javnih storitev, ki so potrebne za boljše upravljanje na čezmejni ravni, ter podpirati sodelovanje med organizacijami in ustanovami, ki so odgovorne za vzajemno pomembna območja z namenom spodbujanja čezmejne konvergence.

S strateškim odgovorom, ki obravnava samo dve prednostni področji, ki spodbujata nadaljnje pozitivne spremembe, program predvideva razumne in otipljive spremembe v regiji, ki so skladne z nacionalnimi in regionalnimi prednostnimi nalogami razvoja obeh zadevnih držav.

Program spodbuja pametno, trajnostno in vključujočo rast s pomočjo celostnega pristopa, ki je pri pripravi obeh prednostnih osi vključeval tematske in ozemeljske razsežnosti, kot je povzeto spodaj.

- Prednostna os 1 (TO 6): Dodana vrednost regije v povezavi z naravno in s kulturno dediščino tiči v edinstvenih naravnih in kulturnih vrednotah. Zaščita in vzdrževanje teh vrednot je najpomembnejši cilj območja. Pomembni elementi snovne in nesnovne dediščine (kulturni običaji itn.) niso ustrezno zaščiteni in izkoriščeni zaradi omejene medsebojne povezanosti in dostopnosti znotraj regije ter pomanjkanja ustreznih ukrepov. Medtem ko so glavna turistična središča oziroma magneti dobro razviti (delno zaradi ustreznih politik regionalnega razvoja in financiranja EU), dragocena naravna in kulturna dediščina, ki je na podeželskih, oddaljenih delih regije, ni vidna, zaradi česar tudi njen potencial ni ustrezno izkoriščen ob pomanjkanju sodelovanja v regiji in boljšega povezovanja z magneti. Potrebni so okrepljeni in usklajeni ukrepi, saj ima turizem, ki sloni na dediščini, velik potencial za rast in ga je mogoče razumeti kot ključno gonilo gospodarskega razvoja regije. Prav tako lahko pripomore k povezovanju manj razvitih območij s prevladujočim regionalnim turizmom, kar bo vodilo do kakovostnejših lokalnih priložnosti za zaposlovanje, okrepila se bo ponudba lokalnih storitev, MSP in izboljšalo se bo podjetništvo.

Cilj prednostne osi je podpreti skupne čezmejne projekte na področju razvoja trajnostnega turizma s poudarkom na podeželskih območjih ter ohranjanju in zaščiti naravne in kulturne dediščine. Ta pristop je dobra podlaga za gospodarsko in socialno vključevanje podeželskih območij v počasni turizem z nadgradnjo in ovrednotenjem elementov snovne dediščine z manjšimi naložbami kot delom razvoja skupnega produkta in storitve na podlagi lokalnih in regionalnih posebnosti (obrt, hrana, gastronomija, možnosti za aktivni in zeleni turizem) in povezovanja samostojnih elementov oskrbe. S širjenjem geografskega obsega turizma in z vključevanjem oddaljenih območij na podlagi razvoja novih smeri zelenega, aktivnega in podeželskega turizma je mogoče obravnavati tudi ekonomske in socialne težave manj razvitih podeželskih območij. Zaradi delovno intenzivne aktivnosti lahko razvoj ter uporaba produktov in storitev, ki so specifični za območje in njihovo vključevanje v ponudbo večjih turističnih središč, pripomoreta k zmanjšanju visoke stopnje brezposelnosti v podeželskih delih regije. Z izvajanjem usklajenih skupnih ukrepov, ki temeljijo na skupni vključujoči strategiji, se bo izboljšal tudi ugled regije. Izboljšana izmenjava znanja, ciljno izobraževanje in usposabljanje ponudnikov novih

storitev so prav tako pomembne sestavine večplastnega in bolj celostnega razvoja turizma. Skupno koordinirani in medsebojno povezani potenciali v turizmu bodo postali ena izmed gonilnih sil razvoja lokalnega gospodarstva v oddaljenih podregijah in na podeželskih območjih, ki bodo pripomogli h krepitvi lokalnega in regionalnega zaposlovanja in podjetništva, s čimer se bosta upočasnila preseljevanje in beg možganov, ohranila pa se bo dragocena kulturna in naravna dediščina, ki jo ogrožajo trenutni trendi odseljevanja.

- Prednostna os 2 (TO 11): Glavni namen čezmejnega sodelovanja je obravnava identificiranih skupnih izzivov na podlagi skupnega pristopa dveh držav članic, ki imata različno kulturološko ozadje, družbeni in politični sistem ter drugačno administrativno strukturo. Najpomembnejši izzivi, ki se kažejo na čezmejni ravni, so: kako obravnavati socialne izzive, predvsem demografska vprašanja (staranje), čezmejno dostopnost in interoperabilnost, usklajevanje potreb na trgu dela s poklicnim usposabljanjem za izboljšanje zaposljivosti in čezmejne mobilnosti delovni sile, ohranjanje in vzdrževanje kulturnih vrednot. Okrepljeno sodelovanje med ustanovami in organizacijami pri širjenju, izboljšanju in pri uvajanju novih javnih storitev bo prispevalo h končnemu in k najpomembnejšemu cilju programa, tj. ustvarjanje privlačnih pogojev za življenje v regiji. Za doseg zanesljivih in izmerljivih rezultatov je treba vključiti ustrezne kapacitete javnih in civilnih deležnikov. S tem namenom so bili v programu upoštevani pogoji za sodelovanje deležnikov (javni organi, druga javna telesa, ustanove, civilne organizacije) v obravnavi skupnih vprašanj: priprava skupnih načrtov razvoja in strategij; sestava forumov za razpravo in delovnih skupin, v okviru katerih deležniki rešujejo ugotovljene skupne težave in izzive na različnih področjih; izmenjava preizkušenih delovnih metod in izkušenj; učinkovita orodja za upravljanje in inovativne prakse, ki zadevajo pomembna ali pereča vprašanja v regiji. Bolje pripravljeni udeleženci in usklajeni okviri razvoja bodo s skupnimi politikami in z ukrepi lažje obravnavali skupne izzive ne samo v vnaprej določenih sektorjih in področjih, poleg tega pa bodo uspešni modeli sodelovanja spodbudili nove, manj formalne projekte na institucionalni pa tudi na osebni ravni.

Na podlagi premišljene odločitve projektna skupina prevzema odgovornost za pripravo predpogojev za večplastni in celostni razvoj programskega območja v obdobju 2014–2020. Z izbiro samo dveh prednostnih osi program kaže na izjemno tematsko osredotočenost, ki je nujna tudi zaradi majhnega obsega programa, ki je skladen z Uredbo o ETS, po kateri mora biti najmanj 80 % sredstev ESRR osredinjenih na največ štiri tematske cilje.

Program obravnava dve prednostni osi:

Prednostna os 1: PRIVLAČNA REGIJA

Prednostna os vključuje prednostno naložbo 6 c, ki se sklada s tematskim ciljem 6.

Regija ima velik potencial v naravnih in kulturnih vrednotah, ki jih je treba zaščititi in ohraniti, poleg tega pa predstavljajo trdno podlago za trajnostni razvoj dediščine, ki temelji na turizmu in povezanih dejavnostih. Regija je zaznamovana z dvojnostjo: nekatere podregije (posebno zdravilišča in terme) so dobro razvite in dosegajo izjemne izide v primerjavi z nacionalnimi in evropskimi standardi, medtem ko potencial drugih območij ostaja neizkoriščen (podeželska in naravna območja, zaščitena območja).

Projekti, ki bodo financirani v okviru te prednostne osi, se bodo osredotočali na 1) ohranjanje dediščine in 2) pospeševanje izkoriščanja potenciala v turistično manj razvitih regijah. Ob upoštevanju dodeljenih sredstev je v programu mogoče podpreti le omejen razvoj infrastrukture, ki se sklada s projekti ohranjanja in razvoja turizma v obmejnih regijah.

Mogoča ključna področja sodelovanja:

- ohraniti, ovrednotiti in promovirati naravno in kulturno dediščino s trajnostnimi oblikami turizma,
- zgraditi ustrezno infrastrukturo za turistično ponudbo na odročnih območjih,
- pomagati deležnikom izboljšati kakovost, učinkovitost in konkurenčnost njihovih turističnih storitev z mreženjem in grozdenjem,

- izboljšati prepoznavnost in znamenje regije s skupnim nastopom (orodja IKT),
- diverzifikacija skupnih produktov in storitev z navzkrižnim povezovanjem odročnih krajev kulturne in naravne dediščine z večjimi turističnimi destinacijami.

Prednostna os 2: REGIJA SODELOVANJA

Prednostna os vključuje prednostno naložbo 11 b, ki se sklada s tematskim ciljem 11. Učinkovito sodelovanje regionalnih akterjev lahko ustvari pomembno dodano vrednost pri razvoju regije, saj bodo skupne težave obravnavne v okviru skupine, kar bo učinkovitejše in bo imelo večji vpliv na čezmejno identiteto. Vzpostavitev boljših modelov upravljanja, ki bo izboljšala javne storitve in socialne inovacije, ki upoštevajo tudi potrebe ranljivih skupin, je eden izmed ključnih izzivov regije, ki teži k boljšemu sodelovanju med javnimi organi, civilnimi organizacijami in subjekti javnega interesa. Naslednji ključni cilj Unije je poglobiti čezmejno sodelovanje deležnikov in tako prispevati k spoštovanju, strpnosti in k medsebojnemu razumevanju.

Projekti bodo obravnavali glavne izzive in potrebe, ki so bili ugotovljeni v analizi programskega območja. V okvir projektov ne bodo vključene infrastruktura in naložbe, ampak bodo znotraj projektov raziskane možnosti za izboljšanje stanja na različnih družbenogospodarskih in okoljskih področjih, ki jih omogočajo čezmejne mreže in sodelovanje.

Mogoča ključna področja sodelovanja:

- socialni izzivi, kot so: staranje, revščina, preseljevanje, kakovostne socialne storitve, zdravstveno varstvo,
- varstvo okolja, obnovljiva energija, upravljanje tveganja,
- čezmejna dostopnost in interoperabilnost (mehki ukrepi, sodelovanje),
- usklajevanje potreb na trgu dela z izobraževanjem in s poklicnim usposabljanjem s posebnim poudarkom na mladih in vseh prikrajšanih skupinah.

1.2 Utemeljitev izbire tematskih ciljev in ustreznih prednostnih naložb glede na skupni strateški okvir ter na podlagi analize potreb znotraj programskega območja kot celote in temu ustrezno izbrane strategije, ki po potrebi obravnava manjkajoče povezave v čezmejni infrastrukturi, ob upoštevanju rezultatov predhodnega vrednotenja

Tabela 1: Utemeljitev izbire tematskih ciljev in prednostnih naložb

Izbrani tematski cilj	Izbrana prednostna naložba	Utemeljitev izbire
TO 6	IP 6 c	Turizem je eno glavnih gonil v regiji in ključni endogeni sektor za nadaljnji razvoj, ki ustvarja jasno družbenogospodarsko dodano vrednost. Regija je zelo bogata z naravnimi viri in vrednotami (zaradi raznolikega rastlinstva in živalstva je treba zaščititi njeno biotsko raznovrstnost), zato sta njihova zaščita in trajnostna raba izjemno pomembni. Regija ima koristi od poslovanja nekaterih velikih turističnih središč, ki imajo veliko obiskovalcev in gostov, vendar je njihova ponudba omejena na wellness in zdraviliške storitve. Morebitne dodatne zanimivosti in storitve v drugih delih regije niso opazne oziroma jih je treba vključiti v splošno ponudbo. Turizem lahko kot delovno intenziven sektor pripomore k ustvarjanju novih delovnih mest v panogah, ki so v težavah (npr. kmetijstvo) in v manj razvitih delih regije. Razvoj trajnostnega turizma je skladen z izzivi in s potrebami regije v okviru jasnih čezmejnih razsežnosti.

Izbrani tematski cilj	Izbrana prednostna naložba	Utemeljitev izbire
TO 11	IP 11 b	Krepitev čezmejnega sodelovanja institucionalnih deležnikov pripomore k uravnoteženemu in usklajenemu razvoju na obeh straneh meje. Sodelovanje med akterji na obeh straneh meje ima lahko veliko dodano vrednost pri razvoju regije. Usposobljenost in krepitev moči sta pomembna predpogoja, ki omogočata javnim in zasebnim organizacijam, da skupaj obravnavajo težave, ki se pojavljajo na obeh straneh meje, in se naučijo delati skupaj. Zaradi nedavne spremembe v strukturi javne administracije, tj. njenih nalog in odgovornosti, je izmenjava dobrih praks, delovnih metod in orodij še pomembnejša. Sodelovanje je učni proces za javne in zasebne organizacije, ki pripelje do inovativnih in konkurenčnih storitev, ki omogočajo obravnavo novih družbenih izzivov. Izbrana TO in IP podajata ustrezne odgovore na ugotovljena vprašanja, izzive in potrebe, saj vključujeta izboljšano in usklajeno sodelovanje v povezavi z najpomembnejšimi področji v regiji.

1.3 Utemeljitev finančne dodelitve

Utemeljitev finančne dodelitve (tj. podpore Unije) za vsak tematski cilj, in če je ustrezno, za vsako prednostno naložbo, skladno z zahtevami glede tematske osredotočenosti ter ob upoštevanju predhodnega vrednotenja.

Skupni znesek sredstev ESRR, ki so na voljo v obdobju 2014–2020 za program sodelovanja Slovenija – Madžarska je 14,795.015 EUR. Projektna skupina je določila, da se bodo sredstva glede na projektni osi razdelila na sledeči način:

- 67,59 % vseh razpoložljivih sredstev ESRR, tj. 10,000.000 EUR, se dodeli tematskemu cilju 6 »ohranjanje in varstvo okolja ter spodbujanje učinkovite rabe virov«, prednostna naložba 6 c, »ohranjanje, varstvo, promocija ter razvoj naravne in kulturne dediščine«. Glede na zelo omejen proračun programa sta dve tretjini sredstev namenjeni prednostni osi 1 za doseg otipljivega vpliva na področju razvoja trajnostnega turizma. Ob tem so bile upoštevane predvidena potreba po virih v povezavi z načrtovanimi vrstami ukrepov ter izkušnje iz prejšnjega programa na področju ohranjanja naravnih in kulturnih vrednot.
- 22,27 % vseh razpoložljivih sredstev ESRR, tj. 3,295.015 EUR, se dodeli tematskemu cilju 11 »Izboljšanje institucionalne zmogljivosti javnih organov in deležnikov ter učinkovite javne uprave s spodbujanjem pravnega in upravnega sodelovanja pa tudi sodelovanja med prebivalci in institucijami«. Ob dodelitvi so bile upoštevane manjše potrebe po financiranju glavnih vrst ukrepov, ki so predvideni v okviru te prednostne osi (organizacija srečanj, konferenc in seminarjev z morebitnimi manjšimi pilotnimi elementi posebnih ukrepov).
- 10,14 % vseh razpoložljivih sredstev ESRR, tj. 1,500.000 EUR je skladno s 17. členom Uredbe o ETS namenjenih tehnični pomoči v okviru programa.

Tabela 2: Pregled naložbene strategije programa

PO	Podpora iz ESRR v EUR	Delež (v %) skupne podpore Unije za program sodelovanja			TO	IP	Specifični cilji, ki ustrezajo prednostnim naložbam	Kazalniki rezultatov, ki ustrezajo specifičnemu cilju
		ESR	EI	IPA				
1	10.000.000	100	0	0	6	6 c	1.1 Povečevati privlačnost z diverzifikacijo in s čezmejno integracijo turistične ponudbe	R 1.1 Povečati število nočitev v programskem območju
2	3.295.015	100	0	0	11	11 b	2.1 Povečati zmogljivosti sodelovanja z namenom doseganja višje ravni zrelosti v čezmejnih odnosih	R 2.1 Raven čezmejnega sodelovanja na ravni institucionalnega sodelovanja v programskem območju
3	1.500.000	100	0	0	–	–	3.1 Prispevek k učinkovitemu izvajanju programa sodelovanja	Ni podatkov

2. POGLAVJE: PREDNOSTNE OSI

(sklic: točki (b) in (c) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

2.A Opis prednostnih osi, razen tehnične pomoči

(sklic: točka (b) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

2.A.1/P1 Prednostna os 1

(ponovi se za vsako prednostno os)

Identifikator prednostne osi	1
Naslov prednostne osi	Privlačna regija

☐	Celotna prednostna os se bo izvajala samo s finančnimi instrumenti	
☐	Celotna prednostna os se bo izvajala samo s finančnimi instrumenti, vzpostavljenimi na ravni Unije	
☐	Celotna prednostna os se bo izvajala z ukrepi lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost	

2.A.2/P1 Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot en tematski cilj (če je ustrezno)

(sklic: člen 8(1) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Ni podatkov

2.A.3/P1 Sklad in osnova za izračun podpore Unije

(ponovi se za vsak sklad v okviru prednostne osi)

Sklad	ESRR
Osnova za izračun	Skupni upravičeni izdatki
(skupni upravičeni izdatki ali upravičeni javni izdatki)	

2.A.4/P1/6c Prednostna naložba 6 c

(ponovi se za vsako prednostno naložbo v okviru prednostne osi)

(sklic: točka (b)(i) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Prednostna naložba	6c: Ohranjanje, varstvo, promocija ter razvoj naravne in kulturne dediščine
---------------------------	---

2.A.5/P1/6c Specifični cilji, ki ustrezajo prednostni naložbi, in pričakovani rezultati

(ponovi se za vsak specifični cilj v okviru prednostne naložbe)

(sklic: točki (b)(i) in (ii) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Identifikator	1.1
Specifični cilj	<i>Povečevati privlačnost z diverzifikacijo in čezmejnim povezovanjem trajnostne turistične ponudbe na programskem območju na podlagi zaščite elementov kulturne in naravne dediščine ter razvoja produktov in storitev na manj razvitih podeželskih območjih, ki se povezujejo s turističnimi magneti.</i>
Rezultati, ki naj bi jih države članice dosegle s podporo Unije	Cilj programa je doseči višjo raven razvoja trajnostnih oblik turizma v oddaljenih podeželskih območjih programskega območja ter hkrati graditi na izkušnji in privlačnosti pomembnih turističnih središč, ki so v regiji. Prednostna os se osredotoča na razvoj trajnostne turistične ponudbe v programskem območju, podpira zaščito in varstvo naravnih in kulturnih virov ter spodbuja oblikovanje novih trajnostnih produktov, ki temeljijo na teh lokalnih virih. Ob upoštevanju trenutnih razmer (velika turistična središča z velikim številom gostov se osredotoča na storitve wellness) je namen programa povečati število nočitev s pomočjo diverzifikacije portfelja in ponudbo alternativnih turističnih možnosti zunaj teh središč oziroma magnetov. Program bo izboljšal ozaveščenost o dragocenih elementih kulturne in naravne dediščine, še posebej tiste, ki je na podeželju. Povečalo se bo število nočitev v celotnem programskem območju, ob tem pa bodo obstoječe naravne in kulturne vrednote bolj zaščitene in uporabljene v vsesplošno dobro lokalnih skupnosti. Kot posreden učinek izvedenih ukrepov se pričakuje porast v številu ponudnikov lokalnih storitev in podjetij ter delovnih mest na lokalni ravni.

Tabela 3/P1/1.1: Kazalniki rezultatov za posamezni program (po specifičnih ciljih)

(sklic: točka (b)(ii) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Id	Kazalnik	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost	Vir podatkov	Pogostost poročanja
1.1	Število nočitev v programskem območju	Število	5.269.268	2014	5%-odstotna rast 5,532,728	Nacionalni statistični urad	2018, 2020, 2023

2.A.6/P1/6c Ukrepi, ki jim je namenjena podpora v okviru prednostne naložbe (po prednostnih naložbah)

2.A.6.1/P1/6c Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin, posebnih ozemelj, na katera se nanašajo, in vrst upravičencev

(sklic: točka (b)(iii) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Prednostna naložba**6c****Spodnji okvirni primeri ukrepov bodo prispevali k specifičnim cilju, št. 1.1**

Vsi predlagani ukrepi trajnostnega turizma morajo temeljiti na ohranjanju, varstvu, promociji ter na razvoju naravne in kulturne dediščine ko osrednjem cilju. Program spodbuja projekte, ki se osredotočajo na odročna podeželska območja, ki so turistično manj razvita. Kadar je to mogoče, morajo ukrepi težiti h krepitvi povezave med podeželskimi območji in turističnimi magneti, z namenom izboljšanja prepoznavnosti celotnega programskega območja (npr. vzpostavitev in povezava tematskih poti s turističnimi magneti; prenos znanja z magnetov na akterje, ki delujejo na manj razvitih območjih; vzpostavitev manjkajočega fizičnega dostopa, npr. kolesarske poti med magneti in podeželskimi območji; sodelovanje magnetov pri vključevanju standardov kakovosti v turistično ponudbo podeželskih območij; razvoj skupnih kompleksnih turističnih paketov podeželskih območij in njihovo vključevanje v ponudbo magnetov; skupno trženje in aktivnosti komunikacije v sodelovanju z magneti itn.).

Prijavitelje spodbujamo, da na integrirani način izvajajo dve ali tri vrste navedenih ukrepov:

- Skupen razvoj načrtov in strategij za trajnostno izkoriščanje kulturne in naravne dediščine ter za boljšo rabo turističnega potenciala na podeželskih delih programskega območja s pomočjo obsežnega znanja in za izboljšano raziskovanje/izkoriščanje čezmejnih priložnosti na podlagi uporabe znanja in/ali potenciala turističnih magnetov na območju.
- Manjše naložbe za spodbujanje trajnostne rabe kulturne in naravne dediščine, ki spodbujajo uporabo do okolja prijaznih tehnologij in/ali izvajanje manjših renovacijskih/revitalizacijskih del ter ohranjanje kulturne in naravne dediščine, še posebej na podeželskih delih programskega območja kot del skupno razvitih turističnih produktov. Namen je ohraniti te turistične produkte, kar je predpogoj za njihovo rabo v turistične namene (npr. obnavljanje fasad, zunanosti in notranosti objektov, predstavljena orodja in objekti itn.).
- Izboljšanje dostopnosti do območij kulturne in naravne dediščine kot del skupnih turističnih ukrepov v upravičenih primerih (cestne investicije so lahko le komplementarni elementi razvojnih ukrepov, ki omogočajo primerno fizično povezavo in do obiskovalcev prijazno dostopnost med območji kulturne in naravne dediščine, ki se promovirajo, obnavljajo, razvijajo).
- Ukrepi krepitve zavesti in/ali kampanje, ki se nanašajo na izboljšanje ravni znanja in izobraževanja o elementih kulturne in naravne dediščine na programskem območju. To vključuje krepitev zavesti na lokalni ravni o pomembnosti zaščite ter ohranjanja kulturne in naravne dediščine na obeh straneh meje z namenom diverzifikacije trajnostne turistične ponudbe (še posebej tiste, ki obstaja v turističnih magnetih) v regiji in povečevanja turističnega potenciala.
- Regionalno čezmejno sodelovanje na področjih upravljanja turistične destinacije, razvoja regionalne blagovne znamke in sistemov vodenja kakovosti, skupnega razvoja znamk in promocije, skupne organizacije ter udeleževanja na sejnih in razstavah, prenos znanja itn. za povečevanje vidnosti, trženja in konkurenčnosti turistične ponudbe na programskem območju ter za izboljševanje upravljanja turističnih storitev.
- Podpora diverzifikaciji kakovostnih čezmejnih turističnih storitev na območju – kolesarski turizem in podobne storitve (npr. razvoj in objavlanje čezmejnih tematskih kolesarskih poti, storitve v povezavi s kolesarskim turizmom – izposoja koles itn.), pohodništvo, konjeniški in vodni turizem (npr. določanje in promocija čezmejnih tematskih poti, razvoj storitev) – in storitve, komplementarne vinskemu, gastronomskemu, kulturnemu in zdravstvenemu turizmu.
- Skupni razvoj novih, inovativnih turističnih produktov in storitev za podeželska in manj razvita območja na področju turizma na podlagi skupnih standardov kakovosti.
- Usposabljanja in izpopolnjevanja lokalnih podjetnikov in/ali zaposlenih na področju razvoja relevantnih sposobnosti v povezavi s turizmom (jezikovni tečaji, specializirana strokovna usposabljanja, konference itn.) z namenom povečevati kakovost in konkurenčnost turističnih storitev ter posredno prispevati k ustvarjanju delovnih mest na lokalni ravni.

- Izboljšanje uporabe sodobnih (komunikacijskih) orodij in promocijskih aktivnosti z namenom povečanja vidnosti in privlačnosti turistične ponudbe na programskem območju.
- Ustanavljanje organizacij in/ali partnerskih mrež, ki so pomembne za čezmejno sodelovanje (npr. organizacije, združenja, grozdi s pravnimi osebami ali druge neprofitne organizacije za upravljanje turizma), ki omogočajo ustvarjanje in razvoj trajnostnih turističnih produktov in storitev ter tako spodbujajo skupne aktivnosti in ustvarjajo primerno okolje za lokalna mala in srednja podjetja, ki delujejo na področju turizma.

Glavne vrste upravičencev, ki jim je namenjena podpora v okviru prednostne naložbe

- Lokalne, regionalne, javne in državne javne uprave/institucije in njihove organizacije, na primer uprave nacionalnih/naravnih parkov, organi za upravljanje z gozdovi, kulturne ustanove, muzeji, lokalne akcijske skupine, organizacije, ki so kompetentne na področju transporta, itn.,
- Podjetja v državni lasti,
- Nevladne organizacije, neprofitne organizacije (vključno s pravnimi osebami, ki so ustanovljene v skladu z zasebnim pravom in imajo neprofitni status ter namen delovanja), turistična društva, organizacije za upravljanje s turističnimi destinacijami,
- Cerkvene ustanove/organizacije na Madžarskem,
- Zbornice in strokovna združenja,
- EZTS.

Glavne ciljne skupine

- Majhna in srednja podjetja ter posamični ponudniki storitev, ki so aktivni na področju turizma ali povezanih storitev,
- Lokalne skupnosti
- Turisti in obiskovalci iz glavnih turističnih središč/magnetov in zunaj programskega območja

Posebna ozemlja, na katera se nanaša prednostna naložba

Do podpore je upravičeno celotno programsko območje v okviru prednostne osi. Kljub temu je posebna pozornost namenjena projektom, ki so usmerjeni v manj razvita območja na področju turizma in njihovo povezanost s turističnimi magneti.

2.A.6.2/P1/6c Vodilna načela za izbiro operacij

(sklic: točka (b)(iii) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Prednostna naložba 6c

Med izbirnim postopkom se bodo poleg meril, ki veljajo za oceno projekta, upoštevala tudi naslednja načela v okviru prednostne osi:

- Projekti razvijajo turistično ponudbo na programskem območju z diverzifikacijo obstoječe ponudbe z dodatnimi elementi, ki temeljijo na naravni in kulturni dediščini, pri čemer imajo prednost turistično manj razvita območja.
- Manjši infrastrukturni razvojni projekti bodo pridobili podporo, le če bodo povezani s trajnostno turistično valorizacijo elementa naravne ali kulturne dediščine.
- Projekti bodo pozitivno vplivali na število nočitev na programskem območju.
- Z namenom blaženja negativnih učinkov večjega števila prihodov turistov se bodo pregledali načrti za upravljanje obiskovalcev privlačnih turističnih destinacij, na katere se projekti nanašajo in ki že obstajajo ter se izvajajo.

- Vsi projekti bodo upoštevali načela okoljske trajnosti in bodo skladni z ustrezno okoljsko zakonodajo obeh držav in na ravni EU. Natančneje, v okviru projektov bo treba, ko bo to primerno, izvesti presojo vplivov na okolje v povezavi z načrtovanimi posegi. Še več, uporabiti bo treba rešitve, ko bo to mogoče, ki vključujejo ukrepe za varstvo podnebja, prilagajanje podnebju in za izboljšanje energetske učinkovitosti. V tem smislu morajo naložbe, ki negativno vplivajo na naravo, živalstvo in rastlinstvo ter na biotsko raznovrstnost, vsebovati tudi izravnalne ukrepe in blažitev škode.
- Pri projektih, ki vključujejo izboljšanje dostopnosti do območij naravne in kulturne dediščine, bi bilo treba upoštevati uporabo t. i. tihega asfalta v naseljenih območjih.
- Za projekte, ki vključujejo gradnjo in obnavljanje zgradb, je treba upoštevati stroškovno optimalne ravni energetske učinkovitosti skladno z Direktivo 2010/31/EU; prednostno se obravnavajo projekti, katerih vrednosti so nad stroškovno optimalnimi ravni. Projekti, ki vključujejo nabavo izdelkov, morajo biti skladni z zahtevami, določenimi v Prilogi III k Direktivi o energetske učinkovitosti (2012/27/EU).
- Projekti, ki vključujejo elemente krepitve vključevanja skupin z manjšimi možnostmi (vključno z dolgotrajno nezaposlenimi osebami, s starejšimi delavci, z osebami, ki so prekinile šolanje, in nezadostno usposobljenimi osebami, osebami z okvarami, etničnimi manjšinami, z Romi, priseljenimi osebami in z osebami, ki živijo v hudi revščini) in vključevanja načela enakosti spolov, kot je določeno v Priročniku za vključitev enakosti spolov EQUAL

2.A.6.3/P1/6c Načrtovana uporaba finančnih instrumentov (če je ustrezno)

(sklic: točka (b)(iii) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

**Prednostna
naložba**

6 c

**Načrtovana
uporaba**

Ni podatkov

finančnih instrumentov

Ni podatkov

2.A.6.4/P1/6c Načrtovana uporaba velikih projektov (če je ustrezno)

(sklic: točka (b)(iii) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Prednostna naložba

6c

Ni podatkov

2.A.6.5/P1/6c Kazalniki neposrednih učinkov prednostnih naložb

(sklic: točka (b)(iv) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Tabela 3: Tabela 4/P1/1b: Skupni kazalniki učinka in kazalniki učinka za posamezni program

Id	Kazalnik (navedba kazalnika)	Merska enota	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
CO009	Povečanje pričakovanega števila obiskov podprtih spomenikov naravne in kulturne dediščine, ter znamenitosti (EU)	obisk/leto	10.000	Sistem spremljanja	Letno
6c.2	Število ljudi, ki sodeluje pri interpretaciji in izobraževalnih dogodkih, ki so povezani s kulturno in naravno dediščino (P)	število	2000	Sistem spremljanja	Letno

Id	Kazalnik (navedba kazalnika)	Merska enota	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
6c.3	Število skupnih na novo razvitih čezmejnih turističnih produktov/storitev (P)	število	12	Sistem spremljanja	Letno
6c.4	Dolžina kolesarskih poti in pešpoti	km	8	Sistem spremljanja	Letno

(EU): skupni kazalnik EU; (P): kazalnik za posamezni program

2.A.7/P1 Okvir uspešnosti

(sklic: točka (b)(v) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013, in Priloga II k Uredbi (EU), št. 1303/2013)

Tabela 4: Tabela 5/P1: Okvir uspešnosti prednostne osi

Prednostna os	Vrsta kazalnika (ključna faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik neposrednega učinka ali – če je ustrezno – kazalnik rezultatov)	ID	Kazalnik ali ključna faza izvajanja	Merska enota, če je ustrezno	Mejnik za leto 2018	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Razlaga relevantnosti kazalnika, če je ustrezno
1	Finančni kazalniki	P1.1	Znesek odobrene porabe za prednostno os 1	Euro	600,000.00	11.764.705,89	Sistem spremljanja	Znesek se nanaša na celotne stroške, ki so bili certificirani za zaključene projekte v okviru te PO. Ocena upošteva razčlenitev dodeljenih sredstev, kot je določeno v Prilogi XIV k izvedbenemu sklepu Komisije 2014/190/EU.
1	Kazalnik neposrednega učinka	CO009	Povečanje pričakovanega števila obiskov podprtih spomenikov naravne in kulturne dediščine ter znamenitosti	Obisk/Leto	800	10.000	Sistem spremljanja	Kazalnik bo meril raven diverzifikacije turistične ponudbe na upravičenem območju.

2.A.8/P1 Kategorije intervencij

(sklic: točka (b)(vii) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Tabela 5: Razsežnost 1 Domena ukrepa

Prednostna os	Koda	Znesek (v EUR)
1	032 Lokalne dovozne ceste (novogradnje)	500.000
1	034 Druge obnovljene in posodobljene ceste (avtoceste ter nacionalne, regionalne ali lokalne ceste)	500.000
1	090 Kolesarske steze in poti za pešce	1.500.000
1	091 Razvoj in spodbujanje turističnega potenciala naravnih območij	1.500.000
1	093 Razvoj in spodbujanje javnih storitev na področju turizma	1.500.000
1	094 Varstvo, razvoj in spodbujanje v javnega kulturnega bogastva in dediščine	2.500.000
1	095 Razvoj in spodbujanje javnih storitev na področje kulturne bogastva in dediščine	2.000.000

Tabela 6: Razsežnost 2 Oblika financiranja

Prednostna os	Koda	Znesek: (v EUR)
1	01 Nepovratna sredstva	10.000.000

Tabela 7: Razsežnost 3 Vrsta ozemlja

Prednostna os	Koda	Znesek (EUR)
1	01 Velika mestna območja (gosto naseljena > 50.000 prebivalcev)	1.000.000.00
1	02 Manjša mestna območja (srednje gosto naseljena > 5.000 ljudi)	4.000.000.00
1	03 Podeželska območja (redko naseljena)	5.000.000.00

Tabela 8: Razsežnost 6 Mehanizmi za ozemeljsko izvrševanje

Prednostna os	Koda	Znesek: (v EUR)
1	07 Ni podatkov	

2.A.9/P1 Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči, vključno z ukrepi za krepitev administrativne usposobljenosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzoru programov ter upravičencev, kadar so takšni ukrepi potrebni, in po potrebi ukrepov za krepitev administrativne usposobljenosti ustreznih partnerjev, ki sodelujejo pri izvajanju programov (če je ustrezno)

(sklic: točka (b)(vi) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Prednostna os 1

Ni podatkov

2.A.1/P2 Prednostna os 2

(ponovi se za vsako prednostno os)

Identifikator prednostne osi**2****Naslov prednostne osi****Regija sodelovanja**

☐	Celotna prednostna os se bo izvajala samo s finančnimi instrumenti	
☐	Celotna prednostna os se bo izvajala samo s finančnimi instrumenti, vzpostavljenimi na ravni Unije	
☐	Celotna prednostna os se bo izvajala z ukrepi lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost	

2.A.2/P2 Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot en tematski cilj (če je ustrezno)

(sklic: člen 8(1) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Ni podatkov

2.A.3/P2 Sklad in osnova za izračun podpore Unije

(ponovi se za vsak sklad v okviru prednostne osi)

Sklad**ESRR****Osnova za izračun**

Skupni upravičeni izdatki

(skupni upravičeni izdatki ali upravičeni javni izdatki)

2.A.4/P2/11 Prednostna naložba 11

(ponovi se za vsako prednostno naložbo v okviru prednostne osi)

(sklic: točka (b)(i) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Prednostna naložba

11b: Izboljšanje institucionalne zmogljivosti javnih organov in deležnikov ter učinkovite javne uprave s spodbujanjem pravnega in upravnega sodelovanja ter sodelovanja med prebivalci in institucijami.

2.A.5/P2/11 Specifični cilji, ki ustrezajo prednostni naložbi, in pričakovani rezultati

(ponovi se za vsak specifični cilj v okviru prednostne naložbe)

(sklic: točki (b)(i) in (ii) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Identifikator	2.1
Specifični cilj	<i>Povečanje sposobnosti sodelovanja z namenom doseganja višje ravni zrelosti v čezmejnih odnosih</i>
Rezultati, ki naj bi jih države članice dosegale s podporo Unije	Namen programa je doseči višjo raven, trdnjšo ter razširjeno pravno in upravno čezmejno sodelovanje med ustanovami in organizacijami na obeh straneh meje. Izmenjava izkušenj pri inovativnih pristopih, orodjih in delovnih metodah, znanj in dobrih praks ter zagovorništvo in krepitev usposobljenosti bo vplivalo na učinkovitejšo javno upravo, izvedbo kakovostnih javnih storitev in pobud za funkcionalno upravljanje za učinkovito reševanje problemov, skupnih izzivov, ki se kažejo na programskem območju. Da bi dosegli oprijemljive rezultate, je bilo vnaprej določeno omejeno število področij sodelovanja, ki odražajo rezultate ocene potreb (npr. Okolje, zaposlovanje, socialne storitve itd.).

Tabela 3/P2/2.1: Kazalniki rezultatov za posamezni program(po specifičnih ciljih)

(sklic: točka (b)(ii) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost	Vir podatka	Pogostost poročanja
2.1	Raven čezmejnega sodelovanja na ravni institucionalnega sodelovanja v programskem območju	lestvica	3.05	2015	20% - odstotna rast 3.66	Raziskava	2018, 2020, 2023

2.A.6/P2/11 Ukrepi, ki jim je namenjena podpora v okviru prednostne naložbe (po prednostnih naložbah)

2.A.6.1/P2/11 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin, posebnih ozemelj, na katera se nanašajo, in vrst upravičencev

(sklic: točka (b)(iii) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Prednostna naložba	11b
Spodnji okvirni primeri ukrepov bodo prispevali k specifičnim cilju v okviru prednostne naložbe Institucionalno sodelovanje – izmenjava izkušenj, znanja, dobrih praks, zagovorništvo in krepitev zmogljivosti za relevantne javne organe in deležnike – mora biti usmerjeno v boljše organizirane procese, ki povečujejo potencial za uresničevanje doseženih rezultatov. Projekti morajo ciljati k ustvarjanju trajnostnih strateških partnerstev v ustreznih sektorjih. Sodelovanje lahko poteka na različnih področjih, kot so: varstvo okolja, energetska učinkovitost, obnovljiva energija,	

- socialne storitve (socialne inovacije), zdravstvo, pri čemer se obravnava naraščajoče število problemov na območju na področju družbenih izzivov, npr. staranja, upadanja števila prebivalcev itn.,
- zaposlovanje s pomočjo razvijanja organizacijskih procesov, skupnih ukrepov in iniciativ za povečevanje kakovosti javnih storitev v sektorju,
- prostorsko načrtovanje, regionalni razvoj, učinkovitejše in uspešnejše politike na področju na podlagi boljšega koordiniranja in razvoja,
- dostopnost in še zlasti usklajevanje čezmejnega javnega transporta,
- civilna zaščita in preprečevanje ter upravljanje skupnih tveganj s povečevanjem zmogljivosti za preprečevanje in intervencije ob človeških ali naravnih izrednih razmerah,
- sodelovanje na področju kulture s povečevanjem institucionalnih zmožnosti deležnikov za ohranjanje multietničnega kulturnega okolja na programskem območju

Glavne vrste upravičencev, ki jim je namenjena podpora v okviru prednostne naložbe

- Lokalne, regionalne in državne javne uprave/institucije in njihove organizacije,
- Nevladne organizacije,
- Izobraževalne ustanove, vključno z rehabilitacijskimi centri,
- Zdravstvene ustanove, ponudniki socialnih storitev,
- Uradi za zaposlovanje, različne oblike strokovnih zbornic,
- Kulturne ustanove in organizacije,
- Deležniki na področju preprečevanja tveganj in obvladovanja izrednih razmer,
- EZTS.

Glavne ciljne skupine

- Lokalne, regionalne in državne javne uprave/institucije, ki delujejo v sektorjih, na katere se nanašajo specifične vrste ukrepov,
- Lokalne skupnosti na programskem območju,
- Javnost, ki ima koristi od izboljšanja zmogljivosti organizacij/ustanov, ki so vključene v sodelovanje.

Posebna ozemlja, na katera se nanaša prednostna naložba

Posebna ozemlja niso določena. Do podpore je upravičeno celotno programsko območje.

2.A.6.2/P2/11 Vodilna načela za izbiro operacij

(sklic: točka (b)(iii) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Prednostna naložba

11b

Med izbirnim postopkom se bodo poleg meril, ki veljajo za oceno projekta, upoštevala tudi naslednja načela v okviru prednostne osi:

- Projekti morajo imeti jasen cilj razvijanja institucionalnih zmogljivosti vseh sodelujočih partnerjev.
- Če so načrtovane, morajo biti manjše naložbe ustrezno utemeljene, prinašati morajo jasno dodano vrednost in ne smejo predstavljati glavnega cilja projektov. Za projekte, ki vključujejo gradnjo in obnavljanje zgradb, je treba upoštevati stroškovno optimalne ravni energetske učinkovitosti skladno z Direktivo 2010/31/EU; prednostno se obravnavajo projekti, katerih vrednosti so nad stroškovno optimalnimi ravni. Projekti, ki vključujejo nabavo izdelkov,

morajo biti skladni z zahtevami, določenimi v Prilogi III k Direktivi o energetske učinkovitosti (2012/27/EU).

- Ob upoštevanju izkušenj pri čezmejnem sodelovanju na območju morajo biti projekti namenjeni uresničevanju rezultatov projektov, ki so bili izvedeni v preteklosti.
- Vsi projekti morajo upoštevati načela okoljske trajnosti in biti skladni z ustrezno okoljsko zakonodajo obeh držav in na ravni EU.
- Projekti, ki vključujejo elemente krepitve vključevanja skupin z manjšimi možnostmi (vključno z dolgotrajno nezaposlenimi osebami, s starejšimi delavci, z osebami, ki so prekinile šolanje, in nezadostno usposobljenimi osebami, osebami z okvarami, etničnimi manjšinami, z Romi, s priseljenimi osebami in z osebami, ki živijo v hudi revščini) in vključevanja načela enakosti spolov, kot je določeno v Priročniku pobude EQUAL o integraciji načela enakosti spolov.

(sklic: točka (b)(i) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

2.A.6.3/P2/11 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov (če je ustrezno)

(sklic: točka (b)(iii) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

**Prednostna
naložba**
**Načrtovana
uporaba
finančnih
instrumentov**

11 b

Ni podatkov

Ni podatkov

2.A.6.4/P2/11 Načrtovana uporaba velikih projektov (če je ustrezno)

(sklic: točka (b)(iii) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Prednostna naložba

11b

Ni podatkov

2.A.6.5/P2/11 Kazalniki učinka (po prednostnih naložbah)

(sklic: točka (b)(iv) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Tabela 10: Tabela 4/P2/11: Skupni kazalniki učinka in kazalniki učinka za posamezni program

Id	Kazalnik (navedba kazalnika)	Merska enota	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
11.1	Število institucij/organizacij, ki sodelujejo pri čezmejnih programih	število	100	Sistem spremljanja	Letno
11.2	Število skupnih strokovnih dogovorov in protokolov	število	20	Sistem spremljanja	Letno

(EU): skupni kazalnik EU; (P): kazalnik za posamezni program

2.A.7/P2 Okvir uspešnosti

(sklic: točka (b)(v) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013 in Priloga II k Uredbi (EU), št. 1303/2013)

Tabela 11: Tabela 5/P2: Okvir uspešnosti prednostne osi

Prednostna os	Vrsta kazalnika (ključna faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka ali – če je ustrezno – kazalnik rezultatov)	Identifikator	Kazalnik ali ključna faza izvajanja	Merska enota, če je ustrezno	Mejnik za leto 2018	Končna ciljna vrednost (za leto 2023)	Vir podatkov	Razlaga relevantnosti kazalnika, če je ustrezno
2	Finančni kazalnik	P2.1	Znesek odobrene porabe za prednostno os 2	EUR	465.755,10	3,876.488,24	Sistem spremljanja	Znesek se nanaša na celotne stroške, ki so bili odobreni za projekte v okviru te PO. Ocena upošteva razčlenitev dodeljenih sredstev, kot je določeno v Prilogi XIV k izvedbenemu sklepu Komisije 2014/190/EU.
2	Kazalnik učinka	11.1	Število ustanov/organizacij, ki sodelujejo pri čezmejnih projektih	Število	12	100	Sistem spremljanja	Kazalnik bo meril število ustanov in organizacij, ki sodelujejo pri skupnih aktivnostih, ki bodo privedle do izboljšanih sposobnosti obravnave lokalnih potreb.
2	Kazalnik učinka	11.2	Število skupnih strokovnih dogovorov in protokolov	Število	3	20	Sistem spremljanja	Kazalnik bo meril število sklenjenih skupnih dogovorov protokolov za izboljšanje čezmejnega sodelovanja in skupne krepitve strokovnih zmožnosti organizacij na programskem območju.

2.A.8/P2 Kategorije intervencij

(sklic: točka (b)(vii) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Tabela 12: Razsežnost 1 Domena ukrepa

Prednostna os	Koda	Znesek (EUR)
2	119. Naložbe v institucionalno zmogljivost ter v učinkovitost javnih uprav in javnih storitev na nacionalni, regionalni in na lokalni ravni za zagotovitev reform, boljše zakonodaje in dobrega upravljanja	1.000.000,00
2	120. Gradnja zmogljivosti za vse zainteresirane strani, s področja izobraževanja, vseživljenjskega učenja, usposabljanja in zaposlovanja ter socialnih politik, vključno s sektorskimi in ozemeljskimi dogovori za spodbujanje reform na nacionalni, regionalni in na lokalni ravni	2.295.015,00

Tabela 13: Razsežnost 2 Oblika financiranja

Prednostna os	Koda	Znesek: (v EUR)
2	01 Nepovratna sredstva	2.295.015,00

Tabela 14: Razsežnost 3 Vrsta ozemlja

Prednostna os	Koda	Znesek (EUR)
2	01 Velika mestna območja (gosto naseljena > 50.000 prebivalcev)	1.647.508,00
2	02 Manjša mestna območja (srednje gosto naseljena > 5.000 ljudi)	988.504,00
2	03 Podeželska območja (redko naseljena)	659.003,00

Tabela 15: Razsežnost 6 Teritorialni mehanizmi izvajanja

Prednostna os	Koda	Znesek: (v EUR)
2	07 Ni podatkov	

2.A.9/P2 Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči, vključno z ukrepi za krepitev administrativne usposobljenosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzoru programov in upravičencev, kadar so takšni ukrepi potrebni, in po potrebi ukrepov za krepitev administrativne usposobljenosti ustreznih partnerjev, ki sodelujejo pri izvajanju programov (če je ustrezno)

(sklic: točka (b)(vi) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Prednostna os 2

Ni podatkov

2.B Opis prednostnih osi za tehnično pomoč

(sklic: točka (c) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

2.B.1/P3 Prednostna os 3

(ponovi se za vsako prednostno os)

Identifikator prednostne osi	3
Naslov prednostne osi	Tehnična pomoč

2.B.2/P3 Sklad in osnova za izračun podpore Unije

(ponovi se za vsak sklad v okviru prednostne osi)

Sklad	ESRR
Osnova za izračun (skupni upravičeni izdatki ali upravičeni javni izdatki)	Upravičeni javni izdatki

2.B.3/P3 Specifični cilji in pričakovani rezultati

(ponovi se za vsak specifični cilj v okviru prednostne naložbe)

(sklic: točki (c)(i) in (ii) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Identifikator	3.1
Specifični cilj	Prispevek k učinkovitemu izvajanju programa sodelovanja
Rezultati, ki naj bi jih države članice dosegle s podporo Unije	Prednostna os bo podpirala ustrezno in učinkovito izvedbo Programa sodelovanja. Zagotavljala bo ustrezno delovanje struktur programskega vodenja pri izvajanju njihovih nalog.

Tabela 16: Tabela 3/P3/3.1: Kazalniki rezultatov za posamezni program (po specifičnih ciljih)

(sklic: točka (c)(ii) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost	Vir podatka	Pogostost poročanja
Ni podatkov							

2.B.5/P3 Ukrepi, ki jim je namenjena podpora, in njihov pričakovani prispevek k specifičnim ciljem

(sklic: točka (c)(iii) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

2.B.3.1/P3 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin, posebnih ozemelj, na katera se nanašajo, in vrst upravičencev

(sklic: točka (c)(iii) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Prednostna os

3

Glavne vrste ukrepov, ki jih je mogoče podpirati v sklopu te prednostne osi, so povezani z upravljanjem splošnega programa in nalogami izvajanja, s spremljanjem, z nadzorom in aktivnostmi revizije, aktivnostmi komunikacije in obveščanja, izvajanjem vrednotenja, izdelavo študij, uvajanjem e-kohezije ter z učinkovitimi in s sorazmernimi ukrepi za preprečevanje goljufij na podlagi člena 125 (4)(c) Uredbe o skupnih določbah.

Okvirni seznam ukrepov:

Posebni ukrepi, ki zadevajo vodenje programa, organizacijo in delovanje programskih teles:

- Ukrepi, povezani z delovanjem organa upravljanja, organa za potrjevanje in revizijskega organa,
- organizacija sestankov nadzornega odbora,
- vzpostavitev in delovanje skupnega sekretariata,
- izdelava načrta vrednotenja programa na podlagi 114. člena Uredbe o skupnih določbah, priprava letnega načrta izvajanja,
- izdelava študij in priprava naslednjega programa sodelovanja ter ukrepi, povezani z zaključkom prejšnjega programa (59. člen Uredbe o skupnih določbah).

Ukrepi, ki bodo poskrbeli, da bodo stroški, ki bodo nastali med izvajanjem programa, skladni s pravili:

- posebni ukrepi prvostopenjske finančne kontrole,
- ukrepi spremljanja, povezani z izvajanjem projekta,
- vzpostavitev učinkovitih in sorazmernih ukrepov za preprečevanje goljufij na podlagi člena 125 (4)(c) Uredbe o skupnih določbah,
- ukrepi revizije.

Ukrepi za zmanjševanje administrativne zahtevnosti prijave ter postopkov in zahtev v povezavi z izvajanjem projekta (spremljanje),

- izdelava dokumentov, ki zadevajo izvedbo programa, javni razpisi, navodila za izvajanje, navodila za vrednotenje in različne predloge, ki jih morajo uporabljati deležniki,
- vzpostavitev in vzdrževanje elektronskega sistema za spremljanje (eMS) s celotno podporo e-kohezije,
- organizacija in izbira projektov, poenostavitev in pospešitev postopkov prijave in poročanja,
- razširjena uporaba poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov in pravil o upravičenosti izdatkov na ravni EU.

Ukrepi za boljšo pripravo partnerjev na finančne in upravne izzive, ki jih določa načelo vodilnega partnerja

- izobraževalni dogodki in ukrepi na ravni programa za pojasnitev pravil in postopkov,
- informativni dogodki za morebitne prijavitelje,
- podporni dogodki za upravičence projektov

2.B.5.2/P3 Kazalniki učinka, ki naj bi prispevali k rezultatom (po prednostnih oseh)

(sklic: točka (c)(iv) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Tabela 17: /P3: Kazalniki učinka

ID	Kazalnik (navedba kazalnika)	Merska enota	Target value (2023)	Source of data	Pogostost poročanja
3.1	Število uspešno izvedenih projektov	Število	36	Sistem spremljanja	Letno
3.2	Število dogodkov v povezavi z programom	Število	14	Sistem spremljanja	Letno
3.3	Zaposlitve, izražene v ekvivalentu polnega delovnega časa, financirane na podlagi tehnične pomoči za izvajanje programa sodelovanja	Število	9	Sistem spremljanja	Letno

(EU): skupni kazalnik EU; (P): kazalnik za posamezni program

2.B.6/P3 Kategorije intervencij

(sklic: točka (c)(v) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Ustrezne kategorije intervencij po nomenklaturi, ki jo sprejme Komisija, in okvirna razčlenitev podpore Unije.

Tabela 18: Razsežnost 1 Področje intervencije

Prednostna os	Koda	Znesek(EUR)
3	121 Priprava, izvajanje, spremljanje in pregled	1.300.000,00
3	122 Evalvacija in študije	100.000,00
3	123 Informiranje in obveščanje	100.000,00

Tabela 19: Razsežnost 2 Oblika financiranja

Prednostna os	Koda	Znesek: (v EUR)
3	01 Nepovratna sredstva	1.500.000,00

Tabela 20: Razsežnost 3 Vrsta ozemlja

Prednostna os	Koda	Znesek: (v EUR)
3	07 Ni podatkov	

3. POGLAVJE: FINANČNI NAČRT

(sklic: točka (d) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

1.1 Odobrena finančna sredstva iz ESRR (v EUR)

(sklic: točka (d)(i) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Tabela 21: Odobrena finančna sredstva iz ESRR

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Skupaj
ESRR	0	1.805.355	1.530.187	2.780.340	2.835.947	2.892.666	2.950.520	14.795.015
Zneski IPA (ančna sredstva)	0	0	0	0	0	0	0	0
Zneski EIS (ančna sredstva)	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	0	1.805.355	1.530.187	2.780.340	2.835.947	2.892.666	2.950.520	14.795.015

3.2.A Skupna odobrena finančna sredstva iz ESRR in nacionalno sofinanciranje (v EUR)

(sklic: točka (d)(ii) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

1. V finančni preglednici je določen finančni načrt programa sodelovanja po prednostnih oseh. Če sta v programu za najbolj oddaljene regije združeni dodelitev za čezmejno sodelovanje in dodelitev za transnacionalno sodelovanje, se za vsako izmed njiju navede ustrezna prednostna os).
2. V finančni preglednici se informativno navedejo prispevki tretjih držav, vključenih v program sodelovanja (z izjemo prispevkov iz IPA in EIS).
3. Prispevek EIB je prikazan na ravni prednostne osi.

Tabela 22: Finančni načrt

Prednostne osi	Sklad	Osnova za izračun podpore Unije	Podpora Unije	Nacionalni prispevek	Okvirna razčlenitev nacionalnega prispevka		Financiranje skupaj	Stopnja sofinanciranja (**)	Informativno	
					Nacionalno javno financiranje	Nacionalno zasebno financiranje (*)			Prispevek državam tretjega sveta	EIB prispevek
	ESRR/IPA/EIS	Skupni upravičeni stroški ali javni upravičeni stroški	(a)	(b)=(c)+(d)	(c)	(d)	(e) = (a) + (b)	(f) = (a)/(e)		
Prednostna os 1	ESRR	Skupni upravičeni izdatki	10,000,000.00	1,764,705.89	1,058,823.50	705,882.39	11,764,705.89	85.00%	0	0
	IPA	-	0	0	0	0	0	0	0	0
	EIS	-	0	0	0	0	0	0	0	0
Prednostna os 2	ESRR	Skupni upravičeni izdatki	3,295,015.00	581,473.24	348,883.94	232,589.30	3,876,488.24	85.00%	0	0
	IPA	-	0	0	0	0	0	0	0	0
	EIS	-	0	0	0	0	0	0	0	0
Prednostna os 3 (Tehnična pomoč)	ESRR	Skupni upravičeni izdatki	1,500,000.00	1,500,000.00	1,500,000.00	0	3,000,000.00	50.00%	0	0
	IPA	-	0	0	0	0	0	0	0	0
	EIS	-	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL	ESRR		14,795,015.00	3,846,179.13	2,907,707.44	938,471.69	18,641,194.13	79.37%	0	0
	IPA		0	0	0	0	0	0	0	0
	EIS		0	0	0	0	0	0	0	0
	Skupaj prispevek Unije		14,795,015.00	3,846,179.13	2,907,707.44	938,471.69	18,641,194.13	79.37%	0	0

3.2.B. Razčlenitev po prednostnih oseh in tematskih ciljeh

(sklic: točka (d)(ii) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Tabela 23: Razčlenitev po prednostnih oseh in tematskih ciljeh

Prednostna os	Tematski cilj	Podpora Unije	Ustrezni nacionalni prispevek	Financiranje skupaj
Prednostna os 1	Tematski cilj 6	10.000.000,00	1.764.705,89	11.764.705,89
Prednostna os 2	Tematski cilj 11	3.295.015,00	581.473,24	3.876.488,24
Skupaj		13.295.015,00	2.346.179,13	15.641.194,13

Tabela 24: Okvirni znesek podpore za cilje v povezavi s podnebnimi spremembami

(sklic: člen 27(6) Uredbe (EU), št. 1303/2013)

Prednostna os	Okvirni znesek podpore za cilje v povezavi s podnebnimi spremembami (v EUR)	Delež skupne dodelitve za program (v %)
Prednostna os 1	1.500.000,00	10,14%
Prednostna os 2	0	0%
Prednostna os 3	0	0%
Skupaj	1.500.000,00	10.14%

4. POGLAVJE: CELOSTNI PRISTOP K TERITORIALNEMU RAZVOJU

(sklic: člen 8(3) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Opis celostnega pristopa k teritorialnemu razvoju, pri katerem se upoštevajo vsebina in cilji Programa sodelovanja, tudi v povezavi z regijami in območji iz člena 174(3) PDEU, in partnerski sporazumi sodelujočih držav članic ter iz katerega je razvidno, kako prispeva k doseganju programskih ciljev in pričakovanih rezultatov

Celostni pristop k teritorialnemu razvoju teži k zagotavljanju usklajenega razvoja sodelujočih čezmejnih regij in županij ter tako omogoča državljanom, da kar najbolj izkoristijo dane naravne pogoje in priložnosti ob upoštevanju značilnosti posameznega čezmejnega območja. Zmanjšanje razlik v razvoju je mogoče doseči z obravnavo posebnih potencialov razvoja in s ključnimi izzivi.

Program spodbuja pametno, trajnostno in vključujočo rast s pomočjo celostnega pristopa, ki je pri pripravi obeh prednostnih osi vključeval tematske in teritorialne razsežnosti, kot je povzeto spodaj:

- Prednostna os 1 (TO 6): Dodana vrednost programskega območja v povezavi z naravno in s kulturno dediščino je v edinstvenih naravnih vrednotah, dopolnjenih z vključevanjem dveh različnih kulturnih identitet, ki so podlaga za gospodarski in družbeni razvoj programskega območja, še posebej z vidika trajnostnega turizma v oddaljenih podeželskih območjih. Za doseg kritične mase in prepoznavnosti zunaj lokalnega in/ali regionalnega okvira je na eni strani najpomembnejša ustrezna koordinacija razvojnih strategij in akcijskih načrtov v povezavi z ohranjanjem naravne in kulturne dediščine, na drugi strani pa pospeševanje trajnostnega turizma na regionalni in/ali lokalni ravni. Cilj programa je podpreti skupne čezmejne projekte na področju razvoja trajnostnega turizma s poudarkom na podeželskih območjih ter ohranjanju in zaščiti naravne in kulturne dediščine.
- Prednostna os 2 (TO 11): Glavni namen čezmejnega sodelovanja je obravnavati identificiranih skupnih izzivov na podlagi skupnega pristopa dveh držav članic, ki imata različno kulturološko ozadje, družbeni in politični sistem ter drugačno administrativno strukturo. Najpomembnejši izzivi, ki se kažejo na čezmejni ravni, so: kako zaščititi naravne vrednote in ob tem spodbujati regionalni razvoj in rast; kako usklajevati in razširiti sodelovanje med ustanovami in organizacijami v regiji, in kako ustvariti privlačne pogoje za življenje prebivalcev v programskem območju. Cilj programa je obravnavati te izzive na najučinkovitejši način s krepitvijo obstoječih vezi sodelovanja in vzpostavljanja novih ter z oblikovanjem novih možnosti za promocijo učinkovitega sodelovanja med organizacijami, javnim sektorjem in lokalnimi skupnostmi.

4.1. Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost (če je ustrezno)

Pristop k uporabi instrumentov lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, in načela za opredelitev območij, na katerih se bo izvajal

(sklic: točka (a) člena 8(3) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Ni podatkov

4.2. Celostni ukrepi za trajnostni urbani razvoj (če je ustrezno)

Načela za opredelitev urbanih območij, na katerih se bodo izvajali celostni ukrepi za trajnostni urbani razvoj, in okvirna dodelitev podpore iz ESRR za te ukrepe

(sklic: točka (b) člena 8(3) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Ni podatkov

4.3. Celostne teritorialne naložbe (CTN) (če je ustrezno)

Pristop k uporabi celostnih teritorialnih naložb (kakor so opredeljene v členu 36 Uredbe (EU), št. 1303/2013), razen v primerih iz točke 4.2, in okvirna finančna dodelitev za te naložbe iz posamezne prednostne osi

(sklic: točka (c) člena 8(3) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Ni podatkov

4.4. Prispevek načrtovanih ukrepov k makroregionalnim strategijam in strategijam za morske bazene glede na potrebe programskega območja, kot jih opredelijo zadevne države članice, in ob upoštevanju, kjer je to ustrezno, strateško pomembnih projektov, opredeljenih v teh strategijah (če je ustrezno)

(kadar države članice in regije sodelujejo v makroregionalnih strategijah in strategijah za morske bazene)

(sklic: točka (d) člena 8(3) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Programsko območje je del ozemlja, ki je vključeno v Strategijo EU za Podonavsko regijo (EUSDR), kar je upoštevano v poteku programiranja in postopku izvajanja programa, s čimer bo Program sodelovanja pripomogel tudi k ciljem strategije.

Med načrtovanjem je program sodelovanja upošteval spodnje štiri stebre EUSDR:

Steber A – Povezovanje Podonavske regije

Ustrezno prednostno območje: 3) Krepitev kulturnega sodelovanja, turizma in stikov med ljudmi
Program sodelovanja prispeva k temu prednostnemu področju z izbiro TO 6 c (Ohranjanje, varstvo, promocija ter razvoj naravne in kulturne dediščine). Njegov specifični cilj se glasi: »Povečevati privlačnost z diverzifikacijo in s čezmejnimi povezovanjem trajnostne turistične ponudbe na programskem območju na podlagi zaščite elementov kulturne in naravne dediščine ter razvoja produktov in storitev na manj razvitih podeželskih območjih, ki se povezujejo s turističnimi magneti«. Ta specifični cilj se osredotoča na nadaljnji razvoj in diverzifikacijo turistične ponudbe v programskem območju, podpira zaščito in varstvo naravnih in kulturnih virov ter spodbuja oblikovanje novih trajnostnih produktov, ki temeljijo na teh lokalnih virih.

Program sodelovanja v manjši meri prispeva k cilju stikov med ljudmi tudi s TO 11b (Izboljšanje institucionalnih zmogljivosti javnih organov in deležnikov ter učinkovite javne uprave s spodbujanjem pravnega in upravnega sodelovanja ter sodelovanja med prebivalci in institucijami), katerega specifični cilj se glasi: »Povečanje sposobnosti sodelovanja z namenom doseganja višje ravni zrelosti v čezmejnih odnosih«. TO 11 b prispeva k cilju kulturne izmenjave z obravnavo sodelovanja na kulturnem področju kot poudarjenega tematskega področja.

Steber B – Varovanje okolja v Podonavski regiji

Ustrezno prednostno območje: 5) Upravljanje okoljskih tveganj

Program sodelovanja prispeva k temu prednostnemu področju z izbiro TO 11 b in njegovim specifičnim ciljem, ki kot poudarjeno tematsko področje obravnava »civilno zaščito in preprečevanje ter upravljanje skupnih tveganj s povečevanjem zmogljivosti za preprečevanje in intervencije v primerih človeških ali naravnih izrednih razmer«.

Ustrezno prednostno območje: 6) Ohranjanje biotske raznovrstnosti, krajine ter kakovosti zraka in tal

Program sodelovanja prispeva k temu prednostnemu področju z izbiro TO 6 c, katerega specifični cilj vključuje trajnostno rabo kulturne in naravne dediščine, ki vključuje ukrepe varstva, revitalizacije in ohranjanja biotske raznovrstnosti ter krepitev zavesti na lokalni ravni o pomembnosti zaščite ter ohranjanja kulturne in naravne dediščine na obeh straneh meje.

Steber C – Napredovanje Podonavske regije

Oba tematska cilja programa sodelovanja posredno prispevata k trem prednostnim področjem stebra, npr. s promocijo medsebojnega sodelovanja MSP, ki se ukvarjajo s turizmom na podeželju, podpira njihovo konkurenčnost (TO 6 c). Poleg tega spodbuja ukrepe za izboljšanje učinkovitosti javnih storitev, povezanih z mobilnostjo delovne sile in izobraževanjem (TO 11 b).

Steber D – Krepitev institucionalnih kapacitet in varnosti v Podonavski**regiji****Ustrezno prednostno območje: Krepitev institucionalnih kapacitet in sodelovanja**

Program sodelovanja prispeva k temu prednostnemu področju z izbiro TO 11 b in njegovega specifičnega cilja, ki teži h krepitevi institucionalnih kapacitet deležnikov za učinkovitejšo javno upravo in kakovostne javne storitve ter učinkoviti obravnavi skupnih izzivov, ki se pojavljajo na programskem območju.

Med izvajanjem vodilnih načel programa sodelovanja skladno s horizontalnimi določbami programa bo zagotovljena skladnost z ustreznimi cilji EUSDR, npr. blaženje negativnih učinkov večjega števila prihodov turistov; izvedba presoj vplivov na okolje v povezavi z načrtovanimi posegi, vključno z ukrepi za varstvo podnebja, prilagajanje podnebju in za izboljšanje energetske učinkovitosti, in upoštevanje stroškovno optimalne ravni energetske učinkovitosti itn.

5. POGLAVJE: IZVEDBENE DOLOČBE ZA PROGRAM SODELOVANJA

(sklic: člen 8(4) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

5.1. Ustrezni oblasti in organi

(sklic: člen 8(4) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Tabela 25: Organi, pristojni za program

(sklic: točka (a)(i) člena 8(4) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Organ	Naziv organa in oddelka ali enote	Vodja organa (položaj ali delovno mesto)
Organ upravljanja (OU)	Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko	Vodja organa upravljanja
	Urad za evropsko teritorialno sodelovanje in finančne mehanizme	
	Sektor za upravljanje čezmejnih programov	
Organ za potrjevanje, če je ustrezno (OP)	Javni sklad Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja	Vodja organa za potrjevanje
Revizijski organ (RO)	Ministrstvo za finance Republike Slovenije	Vodja revizijskega organa
	Urad za nadzor proračuna Republike Slovenije	
	Generalni direktorat za revizijo evropskih skladov, Madžarska (kot članica GoA)	Generalni direktor

Organ, ki mu bo Komisija opravila izplačila:

(sklic: točka (b) člena 8(4) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

☒ organ upravljanja

☐ organ za potrjevanje

Tabela 26: Organ ali organi, ki izvajajo kontrolne in revizijske naloge

(sklic: točki (a)(ii) in (iii) člena 8(4) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Organ	Naziv organa in oddelka ali enote	Vodja organa (položaj ali delovno mesto)
Organ ali organi, določeni za izvajanje nalog kontrole	Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (SVRK),	Direktor Sektorja za kontrolo

Organ ali organi, določeni za izvajanje revizijskih nalog	Urad za evropsko teritorialno sodelovanje in finančne mehanizme, Sektor za kontrolo – programi ETS, IPA in MFM	
	Urad Széchenyi Program Office Non-profit Ltd. (SzPO)	Izvršni direktor
	Ministrstvo za finance Republike Slovenije, Urad za nadzor proračuna Republike Slovenije	Direktor Urada za nadzor proračuna Republike Slovenije
	Generalni direktorat za revizijo evropskih sredstev, Madžarska	Generalni direktor

5.2. Postopek za ustanovitev skupnega sekretariata

(sklic: točka (a)(iv) člena 8(4) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Po posvetu s programskimi telesi organ upravljanja (OU) sestavi skupni sekretariat (SS) skladno z drugim odstavkom 23. člena Uredbe o ETS. Funkcije in naloge SS so ostale nespremenjene v primerjavi z obdobjem 2007–2013.

SS sestavlja pet redno zaposlenih članov in vodja SS. Trije člani in vodja so v Mariboru v Sloveniji v okviru uradnih struktur Službe Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (Sektor za upravljanje čezmejnih programov). Strukturni in izvedbeni ukrepi v okviru gostiteljske organizacije se ohranijo. Dva zaposlena s krajšim delovnim časom (kar je enako redni zaposlitvi enega člana) bosta v vlogi informacijskih točk v Zalaegerszegu in Szombathelyju. Njuna naloga je enaka nalogi preostalih članov SS, ki posredujejo informacije in svetujejo morebitnim prijaviteljem (v fazi prijavljanja) in izvajajo naloge vodenja programa povezane z izvajanjem projektov (v fazi izvajanja).

Zagotovita se nadaljevanje uspešnega dela SS in gladek prehod ter institucionalna stabilnost (prepreči se fluktuacija zaposlenih) in izvedejo se ustrezne prilagoditve delovanja in nalog SS, kot jih določajo pravila skladov ESI za obdobje 2014–2020.

SS in vodja SS ostanejo v Mariboru v okviru uradnih struktur:

Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko

Urad za evropsko teritorialno sodelovanje in finančne mehanizme

Sektor za upravljanje čezmejnih programov

Trubarjeva 11 SI-2000 Maribor

Tel. št.: +386 (0)1 400 3162

Št. faksa: 386 2 234 1050

E-naslov: si-hu.svrk@gov.si

SS bo tesno sodeloval z OU in NO v povezavi s koordinacijo programa in njegovim izvajanjem z namenom utrjevanja sodelovanja in ohranitve njegove neodvisnosti od nacionalnih struktur. SS bo skrbel za

ustrezno izvajanje nalog programa, vključno za koordinacijo razvoja projektov in izbirni postopek projektov.

5.3. Kratek opis ureditve upravljanja in nadzora

(sklic: točka (a)(v) člena 8(4) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

5.3.1 Programska telesa in predstavniki držav članic

Programska telesa

Struktura skupnega izvajanja programa sodelovanja temelji na naslednjih telesih: en organ upravljanja (OU), en organ za potrjevanje (OP) in en revizijski organ (RO).

Na podlagi 123. člena Uredbe o skupnih določbah (EU), št. 1303/2013 ni posebnih sprememb v delovanju programskih teles, vključno z Odborom za spremljanje (OzS) in s Skupnim sekretariatom (SS) v primerjavi z obdobjem 2007–2013. Osnovne programske strukture in izvedbeni ukrepi bodo ostali enaki, kar bo zagotovilo institucionalno stabilnost in gladek prehod v obdobje 2014–2020. Osnovne naloge programskih struktur bodo:

- Organ za spremljanje (OzS): nadzor in spremljanje izvajanja programa in izbiranje projektov.
- Organ upravljanja (OU): odgovarja Evropski komisiji (EK) za celotno vodenje in izvajanje programa.
- Organ za potrjevanje (OP): potrjuje Izjave o potrjenih izdatkih in Zahtevke za plačilo, preden so posredovani Evropski komisiji.
- Revizijski organ (RO): telo, ki je neodvisno od OU in OP ter je odgovorno za preverjanje učinkovitega delovanja sistema vodenja in nadzora.
- Skupni sekretariat (SS): pomaga OU in NO pri izvajanju njunih nalog.

Spodnji členi Uredbe o skupnih določbah (EU), št. 1303/2013, določajo naloge vodstvenih in nadzornih organov:

- 125. člen Uredbe o skupnih določbah in 23. člen Uredbe o ETS: Organ upravljanja;
- 126. člen Uredbe o skupnih določbah in 24. člen Uredbe o ETS: Organ za potrjevanje;
- 127. člen Uredbe o skupnih določbah in 25. člen Uredbe o ETS: Revizijski organ/Skupina revizorjev.

Revizijskemu organu bo pomagala skupina revizorjev, ki jo sestavljajo predstavniki obeh držav članic, ki sodelujeta v programu sodelovanja.

Dvostranske tehnične sestanke organizira OU z namenom učinkovitejšega in kakovostnejšega izvajanja programa. Na sestankih so prisotni Organ upravljanja, Skupni sekretariat, Nacionalni organi (NO) in – kadar je to potrebno – tudi Organ za potrjevanje, Revizijski organ in Prvostopenjska finančna kontrola. Sestanke vodi Organ upravljanja.

Podrobnejše določbe v povezavi z notranjim kontrolnim okoljem, upravljanjem tveganja, aktivnostmi vodenja in nadzora ter spremljanja bodo vključene v opis nalog in postopkov OU in OP na podlagi 124. člena Uredbe o skupnih določbah in v navodilih programa. Navodila bo sprejel OU.

Odbor za spremljanje (OzS)

V treh mesecih po obvestilu s strani Komisije o sprejetju programa, bosta obe državi članici, ki sodelujeta v programu, sestavili Odbor za spremljanje v soglasju z Organom upravljanja. Sestava Odbora za spremljanje temelji na skupnem dogovoru obeh držav članic skladno s 5. členom Uredbe o skupnih določbah ob upoštevanju delegirane uredbe Komisije o evropskem kodeksu ravnanja pri partnerstvu.

Člani Odbora za spremljanje bodo zastopali sodelujoči državni članici na ravni politike in uprave. Poskrbeli bodo za pregleden pristop in bodo iskali optimalne rešitve, ki bodo koristile celotnemu programskemu območju.

Zastopali bodo področja, ki so pomembna za programsko območje in sodelujoče regije. Predstavniki Evropske komisije bo sodeloval kot svetovalec. Sodelovali bodo tudi drugi organi, ki zastopajo civilno družbo, vključno s partnerji na področju okolja, nevladne organizacije in organi, odgovorni za spodbujanje socialne vključenosti, enakosti med spoloma in nediskriminacije (npr. nevladne organizacije). Podrobnosti o postopku glasovanja bodo določene v poslovniku Odbora za spremljanje po načelu, da ima vsaka sodelujoča država en glas.

Odbor za spremljanje bo usmerjal program ter zagotavljal kakovost in učinkovitost njegove izvedbe. Odbor za spremljanje izvaja svoje naloge v skladu z 49. in s 110. členom Uredbe o skupnih določbah. Podrobnosti delovanja Odbora za spremljanje so določene v poslovniku ob upoštevanju splošnega pravila, da ima vsaka država en glas.

Odbor za spremljanje sprejme svoj poslovnik v dogovoru z Organom upravljanja. Organ upravljanja vodi sestanke Odbora za spremljanje. Sestanki Odbora za spremljanje bodo izmenično organizirani v eni državi članici. Odbor za spremljanje se sestane vsaj enkrat letno ter pregleda izvajanje programa in napredek pri doseganju njegovih ciljev. Podrobno preveri vse težave, ki vplivajo na izvajanje programa in sprejme odločitve o spremembah programa, ki jih predlaga Organ upravljanja ali Odbor za spremljanje sam. Brez poseganja in skladno s členom 110 (2)(a) Uredbe o skupnih določbah lahko Odbor za spremljanje odloča o:

- metodologiji in merilih, uporabljenih za izbor operacije in njihovo revizijo;
- strategiji vrednotenja in komunikacije ter o njuni kakršni koli spremembi;
- izbiri operacije, ki bo podprta.

Odbor za spremljanje lahko sestavi delovne skupine. Sestanke Odbora za spremljanje in njihove zapisnike pripravi Skupni sekretariat skupaj z Organom upravljanja in dejavnimi člani. Če je potrebno, lahko člani Odbora za spremljanje sprejmejo odločitve tudi po pisnem postopku skladno s pogoji, ki so določeni v poslovniku.

Države članice in Odbor za spremljanje spodbujajo enakost med moškimi in ženskami ter enake možnosti glede članstva v Odboru za spremljanje. Organ upravljanja pozove člane Odbora za spremljanje k podpisu izjave o strinjanju z njihovimi dolžnostmi v povezavi z zaupnostjo in navzkrižjem interesa ter člane Odbora za spremljanje opozori o javni dostopnosti seznama članov Odbora za spremljanje.

Nacionalni organi (državi članici) (NO)

Sodelujoči državni članici zastopajo spodnji nacionalni organi:

- **Slovenija**

Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko

Urad za evropsko teritorialno sodelovanje in finančne mehanizme

Sektor za nacionalne organe in mednarodne zadeve

Trubarjeva 11, SI-2000 Maribor

- **Madžarska**

Urad predsednika madžarske vlade

Državni sekretariat za kohezijsko politiko

Nadomestni državni sekretariat za mednarodne zadeve

Trg Kossuth 1–3, HU – 1055 Budimpešta

Države članice (NO) obdržijo glavne odgovornosti:

- kot nacionalni organi predlagajo predstavnike Odbora za spremljanje in nosijo finančno odgovornost skladno z določili poglavja 5.4;
- kot nacionalni nadzorniki so odgovorni za preverjanje izdatkov upravičencev, ki so na njihovem ozemlju;
- kot člani skupine revizorjev sodelujejo pri aktivnostih revizije in so odgovorni za revizije, ki se izvajajo na njihovem ozemlju.

Organ upravljanja (OU)

Pristojni Organ upravljanja programa je Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko. Organ upravljanja je odgovoren za vodenje programa sodelovanja skladno z načelom dobrega finančnega gospodarjenja. Organ upravljanja neposredno podpira Skupni sekretariat, ki izvaja operativno vodenje celotnega programa.

Čeprav Organ upravljanja nosi celotno odgovornost programa, pa bodo določene horizontalne naloge (zaposlovanje članov SS, vzpostavitev in delovanje informacijskega in nadzornega sistema programa, pravne zadeve) prenesene na posamezne enote Službe Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko.

Glavne odgovornosti organa upravljanja vključujejo:

- pripravi opis sistema spremljanja in nadzora;
- vodi sestanke Odbora za spremljanje;
- podpisuje pogodbe ESRR;
- odziva se na priporočila revizije, ki so pomembna za vodenje in izvajanje programa;
- sodeluje v pritožbenih postopkih;
- omogoča izmenjavo podatkov na ravni programa med sodelujočimi Nacionalnimi organi, Organom za potrjevanje, Revizijskim organom in Evropsko komisijo;
- posreduje zahteve za povračilo stroškov Organu za potrjevanje;
- sestavi izjavo o upravljanju;
- pripravi spremembe Programa sodelovanja.

Podrobnejši opis nalog je podan v programskih dokumentih.

Skupni sekretariat (SS)

Kot določa poglavje 5.3, je SS del Službe Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (Sektor za upravljanje čezmejnih programov) in ga vzpostavi Organ upravljanja. Vzpostavitev in delovanje SS ter njegove dejavnosti se financirajo iz proračuna tehnične pomoči skladno z delovnim načrtom Organa upravljanja.

SS vključuje različna delovna mesta članov iz obeh partnerskih držav, ki se bodo financirala iz tehnične pomoči obeh držav članic, kar bo omogočilo kombinirano kadrovsko strukturo.

SS bo omogočil usklajevanje med podobnimi ali dopolnjevalnimi projekti. SS je del Službe Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko in bo imel dve podružnici (informativni točki) na Madžarskem. Celotno skupino SS vodi vodja SS, čigar delo je neodvisno od Organa upravljanja in katerega koli drugega programskega telesa, kot je to določeno v opisu upravljanja in nadzora.

Naloge skupnega sekretariata so:

- pomaga OU in OzS pri izvajanju njunih nalog;
- med izvajanjem posreduje podatke OzS;

- posreduje informacije morebitnim upravičencem o možnosti financiranja izvedbe projektov, ki so potrebni v sklopu programa sodelovanja;
- izvaja upravni nadzor, pregled izpolnjevanja pogojev in presojo kakovosti projektnih prijav;
- uporablja orodje Arachne za vrednotenje finančne zmožnosti deležnikov in vzpostavitev ukrepov za preprečevanje goljufij;
- organizira delavnice za morebitne prijavitelje;
- pomaga upravičencem pri izvedbi njihovih projektov;
- pomaga vodilnim upravičencem pri pripravi zahtevkov za izplačilo;
- izdelava in koordinira letna poročila o izvajanju ter jih posreduje OU in OzS;
- nudi pomoč pri pripravi sestankov in dogodkov na programski ravni;
- zbira finančne, fizične in statistične podatke, ki so potrebni za spremljanje programa in izdelavo vmesnih in končnih poročil o izvajanju;
- zagotavlja upravno vodenje (zunanjih) nalog in storitev;
- zagotavlja ustrezno delovanje in vzdrževanje informacijskega sistema za spremljanje (eMS);
- koordinira postopek vrednotenja projekta in najemanje zunanjih strokovnjakov od primera do primera;
- zagotavlja koordinacijo in nadaljnjo obravnavo podatkov ter aktivnosti obveščanja javnosti na programski ravni, vključno s posodabljanjem spletne strani programa glede na strategijo komuniciranja;
- sodeluje pri komunikacijskih projektih Evropske komisije, INTERACT in/ali nacionalnih organizacij;
- koordinira vrednotenja, ki se izvajajo med izvedbo programa in po njej.

Podrobnejši opis nalog je podan v programskih dokumentih.

Informacijske točke

Na Madžarskem bo OU vzpostavil in vodil informacijske točke, ki predstavljajo program na nacionalni, regionalni in na lokalni ravni. Informacijske točke so del skupine SS. Informacijske točke, ki igrajo ključno vlogo vmesnika med Nacionalnimi organi, Organom upravljanja in morebitnimi prijavitelji, koordinira vodja SS na podlagi delovnih načrtov. Informacijske točke posredujejo podatke morebitnim prijaviteljem (glede na posamezni razpis); svetujejo in pomagajo upravičencem, ki sodelujejo pri odobrenih projektih; obveščajo deležnike o dosežkih programa in nudijo pomoč vodstvu programa in SS. Prek spremljanja projektov na madžarski strani meje informacijske točke prispevajo tudi k izvajanju programa. Vzpostavitev in dejavnosti informacijskih točk se financirajo iz proračuna tehnične pomoči skladno z delovnimi načrti informacijskih točk. Vodja SS nosi celotno odgovornost za delovanje in dejavnosti informacijskih točk. Ne glede na institucionalno organiziranost bo za informacijske točke v celoti odgovoren vodja SS.

Organi Prvostopenjske finančne kontrole

Glede preverjanja izdatkov upravičencev bosta obe državi članici določili organe prvostopenjske finančne kontrole na nacionalni ravni, kot je določeno v 74. členu Uredbe o skupnih določbah in členu 23 (4) Uredbe o ETS. Nacionalni organi bodo med postopkom imenovanja določili organe Prvostopenjske finančne kontrole na njihovih ozemljih, kot je določeno v tabeli 26. Nadzorniki Prvostopenjske finančne kontrole bodo odgovorni za izvajanje vrednotenij, kot je določeno v členu 125 (4) Uredbe o skupnih določbah. Ker izvedbeni ukrepi na ravni držav ne predvidevajo organizacijskih sprememb na nacionalni ravni, bo še naprej veljal obstoječi sistem ločenega nadzora v okviru čezmejnih programov sodelovanj in v programu v okviru cilja naložb za rast in delovna mesta..

Delo organa Prvostopenjske finančne kontrole v okviru Službe Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko in Urada Széchenyi Programoffice Non-profit, Ltd., bo neodvisno od drugih organov.

Organ upravljanja poskrbi, da izdatke posameznega upravičenca, ki sodeluje pri projektu, preveri imenovani kontrolor, medtem ko bosta obe državi članici odgovorni za preverjanje, ki se izvaja na njunih ozemljih. Odgovorni nadzorni organ v vsaki državi članici preveri račune ali računovodske listine enakovredne dokazne vrednosti, ki so jih predložili partnerji, ter preveri izdelavo produktov in storitev, ki so bili sofinancirani, resničnost prijavljenih izdatkov ter skladnost teh izdatkov in povezanih (delov) projekta z veljavnimi evropskimi in nacionalnimi pravili. Preverjanje, ki ga izvedejo nadzorni organi, je sestavljeno iz upravnih pregledov in pregledov na kraju samem. Odgovorni nadzorni organ vsake države članice izda Izjavo o potrjenih izdatkih projektnemu partnerju na podlagi standardnega obrazca programa.

Organ za potrjevanje (OP)

Imenovani Organ za potrjevanje v programu je Javni sklad Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja. Organ za potrjevanje je odgovoren za sestavo letnih računovodskih izkazov in potrjevanje popolnosti, točnosti in verodostojnosti letnih računovodskih izkazov ter za to, da so izdatki, vključeni v računovodske izkaze, skladni z veljavnimi evropskimi in nacionalnimi pravili in so nastali na podlagi projektov, ki so bili izbrani za dodelitev financiranja na podlagi meril, ki so bila določena za program sodelovanja ter so skladna z veljavnimi evropskimi in nacionalnimi pravili.

Revizijski organ (RO) in revizijsko telo (RT)

Skladno s 127. členom Uredbe (EU), št. 1303/2013, RO zagotovi, da revizije vključujejo pregled ustreznega poslovanja vodstva in delovanja sistema nadzora programa sodelovanja in so izvedene na ustreznem vzorcu delovanja na podlagi prijavljenih izdatkov. Organ prav tako pripravi tudi poročilo in mnenje o skladnosti vodstva in sistemov nadzora.

Revizijskemu organu pomaga skupina revizorjev (GoA), ki jo sestavljajo predstavniki odgovornih organov iz obeh držav članic, ki sta vključeni v Program sodelovanja. Vlogo revizijskega telesa (revizije na Madžarskem) bo prevzel Generalni direktorat za revizijo evropskih sredstev iz Madžarske.

Predstavniki morajo biti neodvisni od članov Odbora za spremljanje, nadzornikov, določenih na podlagi člena 23 (4) Uredbe o ETS in vseh drugih dejavnosti in finančnih zadev projekta. Skupina revizorjev bo imenovana v treh mesecih od odločitve o potrditvi programa. Skupina bo sestavila svoj poslovnik in jo bo vodil Revizijski organ. Odločitev o telesu, ki bo izvajalo revizije sistema in preverjalo izdatke, bosta sprejela Revizijski organ in skupina revizorjev med postopkom oblikovanja revizijske strategije programa.

Revizijski organ bo svoje naloge izvajal skladno s slovenskimi in z evropskimi institucionalnimi, pravnimi in finančnimi določbami.

Bilateralna programska skupina (BPS)

Za zagotovitev učinkovitega in kakovostnega izvajanja programa bo Organ upravljanja organiziral občasne sestanke med OU, SS, OP, RO (kadar je to potrebno), NO in organi Prvostopenjske finančne kontrole (skupaj kot bilateralna programska skupina). BPS bo delovala samo kot posvetovalna izvedbena skupina, kjer bo dokumente in postopke obravnaval in sprejel Odbor za spremljanje, ki jih bodo interpretirali programski organi, ti pa ne bodo prevzeli nobene vloge Odbora za spremljanje. Zaradi jezikovnih ovir ter različne nacionalne zakonodaje in postopkov, BPS pomaga pri dogovarjanju med programskimi organi ter pri razumevanju in interpretiranju dokumentov, pravil in postopkov, ki jih sprejme Odbor za spremljanje. Pomembna naloga BPS je tudi ta, da omogoča projektnim partnerjem iz sodelujočih držav članic enako obravnavo na podlagi enakega razumevanja dokumentov, pravil in postopkov vseh programskih organov. Zagotovi se, da BPS na nobeni stopnji izvajanja programa ne prevzame nobene naloge Odbora za spremljanje.

5.3.2 Projektni cikel/Opis postopkov

Administrativno delo, ki je del postopkov nudenja pomoči posameznim projektom, bo urejeno glede na programska navodila v posebnih navodilih za prijavo, ki jih bodo potrdili programski organi in telesa.

Razvoj projekta

Proaktivna priprava projekta je osnovno načelo Programa sodelovanja, saj omogoča projekte, ki imajo jasno dodano vrednost v čezmejnem pristopu; vključujejo faze izvajanja, finančne kazalnike, kazalnike neposrednega učinka in rezultatov, kot to določa okvir uspešnosti.

SS in IT posredujejo informacije, podpora in pomoč pri iskanju partnerjev za morebitne prijavitelje. V ta namen se v sklopu programskega območja organizira tematske delavnice in/ali seminarje.

Postopek priprave projekta teži k doseganju vrednosti kazalnikov, ki bodo usmerjali morebitne prijavitelje k pripravi kakovostnih projektov z izmerljivimi rezultati.

Prijava projektov

Program bo deloval na podlagi javnega razpisa. Nosilci projektov bodo lahko svoje projekte prijavljali po objavi javnega razpisa. Sprejem vlog v roku in izpolnitev vseh zahtev pomeni zagotovilo, da bo Odbora za spremljanje, odločal o vlogi na svoji naslednji seji. Postopek prijave se v celoti izvaja elektronsko z uporabo usklajenih izvedbenih orodij (HIT). Prijave odda Vodilni partner v elektronski obliki na Skupni sekretariat.

Ocenjevanje projekta in izbira

Načela izbire projektov so opisana v vodilnih načelih za izbiro projektov v sklopu prednostnih naložb.

Metodologijo za ocenjevanje projekta določi Organ upravljanja, odobri pa jo Odbor za spremljanje. Organ upravljanja predlaga enotne standarde za merila upravičenosti in izbire, ki jih mora odobriti Odbor za spremljanje na podlagi členov, ki določajo izbirne postopke, tj. člena 110 (2)(a) in 125 (3)(a) Uredbe o skupnih določbah. Merila in podrobnosti postopka ocenjevanja (določenega v priročniku za izvajanje programa) bodo na voljo v razpisni dokumentaciji.

SS je v celoti odgovoren za organizacijo ocenjevanja vlog. Prijavljene projekte oceni SS ob upoštevanju mnenja Nacionalnih organov v povezavi z državno pomočjo, kjer je to potrebno. V nekaterih delih vrednotenja se je mogoče posvetovati tudi z zunanjimi strokovnjaki.

Rezultate vrednotenja v obliki poročila in seznam priporočenih projektov bo Organ upravljanja posredoval Odboru za spremljanje v presojo. V poročilo bodo vključeni vsi prijavljeni projekti, ki jih bo prejel Skupni sekretariat; vseboval bo priporočila za presojo, ki bodo natančno upoštevala merila za izbor iz programskih dokumentov.

Za zagotovitev skladnosti vseh prijavljenih projektov s formalnimi zahtevami bodo določena **merila administrativne ustreznosti in upravičenosti**. Ta del ocene se bo še posebej osredotočil na spodnje pogoje:

- pravočasna oddaja;
- popolnost posredovanega paketa prijavljenega projekta;
- finančna sposobnost;
- specifični cilji in kazalniki Programa sodelovanja;
- predstavljeni stroški so skladni z viri financiranja;
- ni dokazov o financiranju iz drugih virov (dvojno financiranje);

- zahteve po partnerstvu (npr. ustreznost partnerjev; najmanj en slovenski in en madžarski projektni partner ali samostojni upravičenci kot EZTS, itn.).

Tiste projektne vloge, ki popolnoma ustrezajo merilom administrativne ustreznosti in upravičenosti, bodo predmet ocene kakovosti

Ocenjevanje kakovosti je usmerjeno k ocenjevanju pomembnosti in izvedljivosti projekta, ki se kaže v dveh vrstah meril ocenjevanja. Merila strateške presoje ocenjujejo obseg prispevka projekta k doseganju ciljev programa. Velik poudarek je na usmerjenosti projekta k rezultatom ter vidnim in konkretnim rezultatom. Merila operativne ocene zadevajo uspešnost in izvedljivost predlaganega projekta ter njegovo stroškovno učinkovitost glede na uporabljene vire v primerjavi s končnimi rezultati.

Poleg tematskih horizontalnih elementov (glejte 8. poglavje) morajo vsi projekti, ki pridobijo sredstva, izpolnjevati spodnje zahteve glede kakovosti:

- čezmejna pomembnost in ustreznost;
- pomembnost in ustreznost partnerstva;
- konkretni in izmerljivi rezultati;
- trajni učinki in rezultati;
- skladen pristop;
- učinkovita strategija projektne komunikacije in orodja;
- učinkovito upravljanje;
- ustrezen proračun.

Pri ocenjevanju je treba kot prednosti upoštevati tudi spodnje zahteve. Natančna metodologija bo določena v navodilih ocenjevanja/vrednotenja:

- projekt temelji na podlagi obstoječega partnerstva čezmejnega sodelovanja;
- dolgotrajni in trajnostni družbeni in gospodarski učinki;
- projekti se razvijajo v bližini meje;
- izvirni in inovativni projekti.

Posebna pozornost se namenja projektom, ki so usmerjeni na turistično manj razvita območja. Z namenom spodbujanja takšnih pobud projekti med izbirnim postopkom prejmejo dodatne točke na podlagi odločitve Odbora za spremljanje.

Odločitev o financiranju projekta iz ESRR

Odbor za spremljanje sprejme formalno odločitev o odobritvi projekta in prispevku ESRR. Odločitev lahko sprejmejo samo člani z glasovalnimi pravicami. Odbor za spremljanje se sreča vsaj enkrat letno. Po sprejetju formalne odločitve Organ upravljanja/Skupni sekretariat obvesti prijavitelja o odločitvi v povezavi s predloženo prijavo projekta.

Sklepanje pogodb

Po sprejeti odločitvi Odbora za spremljanje SS sestavi (dvojezično) Pogodbo o sofinanciranju, pri čemer uporabi standardno dvojezično predlogo, ki jo odobri Odbor za spremljanje. Pogodba o sofinanciranju določa podrobnosti v povezavi z odgovornostmi in obveznostmi vseh pogodbenih strank. Naslovljena je na Vodilnega partnerja, podpiše pa jo pravni zastopnik Vodilnega partnerja in Organa upravljanja. Nacionalni finančni organi sestavijo pogodbe o nacionalnem sofinanciranju, ki so povezane s Pogodbami o sofinanciranju projektov partnerjev, če je to primerno in skladno z odločitvijo posamezne države članice. Po končanem nacionalnem sklepanju Pogodb o sofinanciranju Nacionalni organi posredujejo podatke Skupnemu sekretariatu, če je to primerno, in skladno z odločitvijo posamezne države članice.

Poleg splošnega pravnega okvira bodo v Pogodbi o sofinanciranju iz ESRR določeni predmet in trajanje pogodbe, dodelitev sredstev (najvišja stopnja financiranja iz ESRR), postopki in obveznosti glede poročanja in plačil, obveznosti znotraj partnerstva, splošni pogoji upravičenosti stroškov, postopki ob spreminjanju projekta, obveznosti glede potrjevanja izdatkov, revizijski postopki,

obveznosti in postopki ponovnega pridobivanja sredstev, zahteve v povezavi z informiranjem in obveščanjem javnosti, pogoji za zaključek projekta, pravila o spreminjanju pogodbe in klavzule o odgovornosti.

Skupni sekretariat bo projektnim partnerjem posredoval predlogo Pporazuma o partnerstvu, s čimer bo zagotovljena trdna pravna podlaga za gladko izvedbo projekta. Podpisan Sporazum o partnerstvu, ki ga je sklenil Vodilni partner s svojimi projektnimi partnerji, je predpogoj za pripravo Pogodbe o sofinanciranju, ki jo sestavi Organ upravljanja.

Poročanje o projektu in povračilo stroškov upravičencem

Projektni partnerji bodo določili Vodilnega partnerja za vsak projekt skladno s 13. členom Uredbe o ETS. Vodilni partner nosi celotno odgovornost za izvedbo projekta, vključno z ravnanjem s sredstvi ESRR.

Projektni partnerji morajo predhodno financirati vse stroške projekta. Izdatke vseh partnerjev mora preveriti imenovani organ Prvostopenjske finančne kontrole skladno s členom 125 (4) Uredbe o skupnih določbah. Vodilni partner zbere potrdila/izjave vseh projektnih partnerjev, ki jih izda organ Prvostopenjske finančne kontrole po preverjanju izdatkov. Ta Izjava bo del poročila skupaj z poročilom o aktivnostih in finančnem poročilo, ki jih Vodilni partner redno posreduje Organu upravljanja. V poročilih Vodilni partner poroča o doseženem napredku in izvajanju projekta ter povezanih certificiranih izdatkih, kar bo podlaga Zahtevkov za povračilo.

Na podlagi posredovanih projektnih poročil Organ upravljanja s pomočjo Skupnega sekretariata spremlja napredek projektov v povezavi s finančnim zadevami in z izvedenimi aktivnostmi. Ob ocenjevanju poročil Skupni sekretariat upošteva porabo sredstev ESRR ter napredek pri izvajanju projekta in tako nadzoruje ustrezno izvajanje projekta, ki je skladno s Pogodbo o sofinanciranju. Preveri tudi, ali preverjanja opravljajo kontrolorji, ki so navedeni v Pogodbi o sofinanciranju.

Na podlagi pregleda poročil, ki jih izvede Skupni sekretariat in ki so skladna s členom 21 (2) Uredbe o ETS in 132. členom Uredbe o skupnih določbah, bo Organ za potrjevanje izvedel plačila Vodilnemu partnerju, ki je odgovoren za prenos prispevka ESRR partnerjem, ki sodelujejo v projektu. Organ za potrjevanje lahko prispevek nakaže tudi neposredno projektnim partnerjem v imenu Vodilnega partnerja, vendar ta še vedno nosi celotno finančno odgovornost. Izbrano možnost izplačila je treba zapisati v Sporazumu o partnerstvu in Pogodbi o sofinanciranju ESRR, če je projekt odobren.

Organ upravljanja skladno s 132. členom Uredbe o skupnih določbah zagotavlja, da bodo Vodilni partnerji, ki so upravičeni do sredstev ESRR, prejeli celotna sredstva v dogovorjenem roku, tj. najpozneje v 90 dneh od dneva oddaje Zahtevka za povračilo. Ne sme se uporabiti noben odbitek, zadržanje ali posebne dajatve, kar bi zmanjšalo znesek izplačila.

Sistem finančnega nadzora

Skladno s členom 125 (4) Uredbe o skupnih določbah in členom 23 (4) Uredbe o ETS vsaka država članica določi organe Prvostopenjske finančne kontrole, ki izvajajo preverjanja upravičencev na njihovih ozemljih. V sklopu sistema nadzora se preverja izdelavo produktov in storitev, ki so sofinancirani, pa tudi resničnost prijavljenih izdatkov za projekte ter skladnost z evropskimi in nacionalnimi pravili ter s pravili programa. V dogovoru z Odborom za spremljanje lahko Organ upravljanja določi pravila upravičenosti, ki veljajo za program in ki so skladna z 18. členom Uredbe o ETS in Delegirane uredbe Komisije (EU), št. 481/2014, v povezavi s posebnimi pravili o upravičenosti izdatkov za programe sodelovanja. Organi Prvostopenjske finančne kontrole morajo zagotoviti preverjanje izdatkov za vsakega upravičenca glede na določbe 23. člena Uredbe o ETS. Ob uporabi sredstev iz strukturnih in investicijski skladov prek javnih naročil/koncesij bodo slovenski in madžarski organi upoštevali evropska pravila o javnem naročanju ter zagotovili spoštovanje zahtev evropskih direktiv o javnih naročilih. Pri izvajanju nalog nadzora bosta obe državi članici v programu sodelovanja uporabili centraliziran sistem. Za zagotovitev skladnosti med vsemi odgovornimi kontrolorji se bodo uporabile standardne predloge za kontrolno potrdilo in poročilo. Vzpostavila se bo mreža kontrolorjev, ki bo poskrbela za redno izmenjavo znanj in dobrih praks.

Pred skeniranjem, posredovanjem v revizijski postopek in organu Prvostopenjske finančne kontrole bodo morali partnerji žigosati izvirnike računov, s čimer se bo preprečilo dvojno financiranje, saj teh računov tako ne bo mogoče uporabiti v drugih programih financiranja.

Reševanje pritožb

Pritožbe se razlikujejo glede na predmet pritožbe. Pritožbe, povezane z ocenjevanjem in izbiro:

Vodilni prijavitelji projektov bodo obveščeni v pisni obliki o razlogih, zakaj njihova prijava ni bila upravičena ali odobrena. Vsako pripombo glede obveščanja Organa upravljanja ali Skupnega sekretariata, ki temelji na odločitvi Odbora za spremljanje, v povezavi s postopkom izbire posreduje vodilni prijavitelj Organu upravljanja, ki s pomočjo Skupnega sekretariata razišče in strokovno obravnava vsebino pritožbe. Odločitev o upravičenosti pritožbe ali njeni zavrnitvi sprejme pritožbeni senat.

Pritožbe, povezane z odločitvami, ki jih sprejmejo Organ upravljanja, Skupni sekretariat ali Organ za potrjevanje:

Vsako pripombo v povezavi z odločitvami, ki jih sprejmejo Organ upravljanja, Skupni sekretariat ali Organ za potrjevanje na podlagi Pogodbe o sofinanciranju ali odločitve Odbora za spremljanje, posreduje prijavitelj projekta/upravičenec Organu upravljanja ali Skupnemu sekretariatu, kot je določeno v Pogodbi o sofinanciranju.

Ob pristojnosti sodišč, državnega tožilstva ali drugih nacionalnih ustanov v povezavi s predmetom pritožbe se lahko prijavitelj/upravičenec v Sloveniji obrne tudi na te organe.

Pritožbe, povezane s sistemom Prvostopenjske finančne kontrole

Vodilni partnerji ali projektni partnerji, ki se pritožujejo glede sistema Prvostopenjske finančne kontrole, ki je vzpostavljen skladno s členom 23 (4) Uredbe o ETS, lahko pritožbo vložijo pri instituciji, ki je odgovorna za finančno kontrolo v zadevni državi članici na podlagi veljavni nacionalnih pravil.

Pritožbe v povezavi z drugostopenjsko finančno kontrolo in revizijo se vložijo pri odgovornih nacionalnih organih skladno z veljavnimi nacionalnimi pravili.

Več podatkov o postopkih za posredovanje pritožb bo določenih v zadevnem programu in nacionalnih dokumentih, ki bodo posredovani prijaviteljem in upravičencem.

Zgoraj omenjeni pritožbeni postopek ne vpliva na mehanizme ali pravne postopke za povrnitev škode na nacionalni ravni, še posebej v povezavi z neuspešnimi prijavitelji.

Spremljanje programa

S spremljanjem se pridobi podatke o izvajanju programa. Spremljanje vključuje finančne zadeve in dosežene rezultate glede na cilje, ki so določeni za različne mejnike v okviru uspešnosti.

Podatki o programu bodo zapisani in shranjeni v elektronskem sistemu za spremljanje (eMS) in se bodo uporabili skupaj z dodatnimi podatki o finančnem izvajanju programa ter za sestavljanje letnih in končnih poročil o izvajanju.

Podatki spremljanja bodo prek spletnega vmesnika na voljo Organu upravljanja, Organu za potrjevanje, Revizijskemu organu, Skupnemu sekretariatu, Nacionalnemu organu in Evropski komisiji ter organom finančne kontrole.

Urad predsednika madžarske vlade (ki deluje kot nacionalni organ) in urad Széchenyi Program Office Non-profit, Ltd. (ki deluje kot organ Prvostopenjske finančne kontrole in informacijske točke Skupnega sekretariata na madžarski strani), bodo za neprekinjen finančni postopek in učinkovito delo finančnih vodij uporabljali samo en sistem za projekte tehnične pomoči na nacionalni ravni. Certificirani zneski bodo po izdaji kontrolnega potrdila zapisani v sistemu eMS na zbirni način po stroškovnih kategorijah. Poročilo o napredku tehnične pomoči in Zahtevke za povračilo stroškov bosta posredovana v sistem eMS.

Poročila o izvajanju

Skladno s 14. členom Uredbe o ETS mora Organ upravljanja Evropski komisiji posredovati poročila o izvajanju (letna poročila o izvajanju in končno poročilo o izvajanju) na podlagi zahtev, določenih v

50. členu Uredbe o skupnih določbah, in ob upoštevanju rokov, ki so določeni v 14. členu Uredbe o ETS.

Poročila o izvajanju

Letna poročila o izvajanju bo sestavil organ upravljanja ob pomoči skupnega sekretariata na podlagi podatkov o spremljanju programa in podatkov, ki jih posredujejo upravičenci v svojih poročilih o napredku in končnih poročilih. Preden bodo letna poročila o izvajanju programa posredovana Evropski komisiji, bodo predložena v potrditev nadzornemu odboru.

Vrednotenje programa

Neodvisni ocenjevalci so opravili predhodno vrednotenje Programa sodelovanja z namenom izboljšati vsesplošno kakovost programa in optimizirati dodelitev proračunskih sredstev. Priporočila vrednotenja kot so opisana v prilogi A, so bila upoštevana med pripravo tega programa.

Skladno s 56. in 114. členom Uredbe o skupnih določbah Organ upravljanja pripravi načrt vrednotenja, ki ga potrdi Odbor za spremljanje, preden je načrt posredovan Evropski komisiji.

V vrednotenje je vključena ocena uspešnosti, učinkovitosti in vpliva programa. Vsa vrednotenja, priporočila in nadaljnje ukrepe preveri in potrdi nadzorni odbor.

Do 31. decembra 2022 bo Organ upravljanja predložil Evropski komisiji poročilo s povzetkom ugotovitev vrednotenj, opravljenih med programskim obdobjem ter glavnimi realizacijami in rezultati operativnega programa.

Na podlagi 57. in 114. člena Uredbe o skupnih določbah bo naknadno vrednotenje programa izvedla Komisija v tesnem sodelovanju z državama članicama in Organom upravljanja skladno s členom 114 (3) Uredbe o skupnih določbah.

Sistem spremljanja

Sistem eMS bo na podlagi 72. člena Uredbe o skupnih določbah posredoval podatke, ki so potrebni za izpolnitev zahtev upravljanja, spremljanja in vrednotenja. Izmenjava podatkov z Evropsko komisijo poteka v elektronski obliki (s pomočjo portala SFC2014), kot to določata 74. in 112. člen Uredbe o skupnih določbah. Na podlagi 122. člena Uredbe o skupnih določbah je treba poskrbeti, da je elektronska izmenjava podatkov (sistem eMS) med upravičenci in Organom upravljanja, Skupnim sekretariatom, Organom za potrjevanje, nacionalnim organom in Revizijskim organom mogoča najpozneje od 31. decembra 2015 naprej.

Sistem eMS mora upoštevati spodnje zahteve:

- celovitost in zaupnost podatkov;
- avtentikacija pošiljatelja v smislu Direktive 1999/93/EC;
- hramba skladno s pravili o zadržanju podatkov, kot je določeno v 140. členu Uredbe o skupnih določbah;
- varen prenos podatkov;
- dostopnost med običajnim delovnim časom in zunaj njega (razen za aktivnosti tehničnega vzdrževanja);
- dostopnost držav članic in upravičencev, ki je neposredna ali pa je omogočena prek vmesnika za samodejno sinhronizacijo in zapisovanje podatkov znotraj nacionalnih, regionalnih in lokalnih sistemov računalniškega upravljanja;
- varstvo osebnih podatkov posameznikov in poslovna tajnost pravnih oseb glede na obdelane podatke (na podlagi Direktive 2002/58/EC o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na področju elektronskih komunikacij in Direktive 95/46/EC o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov).

Informacije in obveščanje

Skladno s 115. in 116. členom Uredbe o skupnih določbah je treba sestaviti Komunikacijsko strategijo in jo posredovati Odboru za spremljanje v šestih mesecih od potrditve programa. Kakršne koli popravke strategije komuniciranja bo obravnaval ali spremenil – če bo to potrebno – in potrdil Odbor za spremljanje.

Na podlagi člena 116 (3) Uredbe o skupnih določbah bo Organ upravljanja vsaj enkrat letno obvestil

Odbor za spremljanje o napredku pri izvajanju Komunikacijske strategije in oceni rezultatov ter o načrtovanih

aktivnosti informiranja in obveščanja, ki se bodo izvajale naslednje leto. Odbor za spremljanje lahko poda svoje mnenje, predlaga spremembe in naroči Organu upravljanja, da pregleda načrtovano Komunikacijsko strategijo.

Komunikacijska strategija ima dva cilja: obveščati morebitne prijavitelje o možnostih financiranja v okviru Programa sodelovanja in obveščati javnost o dosežkih kohezijske politike s poudarjanjem rezultatov in učinkov programa in njegovih projektov. V okviru programa se lahko uporabi usklajena podoba, ki jo lahko prostovoljno vključijo programi evropskega teritorialnega sodelovanja v obdobju 2014–2020.

Komunikacijsko strategijo izvaja Skupni sekretariat, ki je odgovoren za podajanje informacij in aktivnosti komuniciranja na ravni programa. Za izvajanje Komunikacijske strategije bodo na voljo določena sredstva v sklopu proračuna za tehnično pomoč.

Delovni jezik programa je angleščina. Vsi dokumenti, ki so pomembni za upravičence, bodo v slovenskem in madžarskem jeziku; ob odstopanjih velja angleška različica.

5.4 Porazdelitev odgovornosti med sodelujoče države članice pri finančnih popravkih, ki jih naloži Organ upravljanja ali Komisija

(sklic: točka (a)(vi) člena 8(4) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Brez vpliva na odgovornost držav članic pri odkrivanju in odpravljanju nepravilnosti in za povračilo neustrezno plačanih zneskov na podlagi člena 122 (2) Uredbe o skupnih določbah mora Organ upravljanja zagotoviti povračilo kakršnega koli zneska, ki je bil neupravičeno izplačan. Skladno s 27. členom Uredbe o ETS bodo Projektni partnerji vrnil Vodilnemu partnerju zneske, ki so bili neupravičeno izplačani.

Če Vodilni partner ne dobi plačila od Projektne partnerja ali če Organ upravljanja ni uspešen pri terjanju poplačila od Vodilnega partnerja, bo država članica, na ozemlju katere je zadevni projektni partner, povrnila organu upravljanja zneske, ki so bili neustrezno plačani partnerjem skladno s porazdelitvijo odgovornosti med sodelujočimi državami članicami, kot je določeno spodaj. Organ upravljanja bo sredstva vrnil Uniji, ko bo izterjal sredstva od Vodilnega partnerja/projektnih partnerjev/države članice.

Če v postopku izterjatve, začete po posvetu in v dogovoru z zadevno državo članico, organ upravljanja nosi kakršne koli pravne stroške in tudi če je postopek neuspešen, bo država članica, v kateri je vodilni ali projektni partner, ki je odgovoren za zadevni postopek, povrnila stroške postopka.

Ker države članice nosijo celotno odgovornost za podporo, iz ESRR Vodilnim partnerjem ali projektnim partnerjem na njihovih ozemljih, morajo države članice pred potrditvijo izdatkov poskrbeti za finančne popravke in bodo zahtevale povrnitev sredstev, ki so bila izgubljena zaradi nepravilnosti ali malomarnosti upravičenca, ki je na njihovem ozemlju. Po potrebi lahko država članica zaračuna tudi zamudne obresti.

Skladno s členom 122 (2) Uredbe o skupnih določbah bo o nepravilnosti poročala država članica, v kateri je bil znesek plačan vodilnemu partnerju ali projektnemu partnerju, ki izvaja projekt. Država članica bo o tem hkrati obvestila tudi Organ upravljanja, Organ za potrjevanje in Revizijski organ.

Država članica bo odgovorna v povezavi z uporabo sredstev iz ESRR, kot sledi:

- Vsaka država članica je odgovorna za morebitne finančne posledice nepravilnosti, ki jih povzročijo vodilni in projektni partnerji, ki se nahajajo na njihovem ozemlju, šele potem ko je vodilni partner uporabil vsa pravna sredstva za izterjavo zneskov, ki so bili nepravilno dodeljeni projektnim partnerjem.
- Sistemske nepravilnosti ali finančni popravki na ravni programa, ki jih ni mogoče povezati z določeno državo članico, bodo predmet skupne odgovornosti držav članic v deležih sredstev ESRR, ki jih zahteva Evropska komisija za obdobje, ki je podlaga za finančni popravek.

- Odgovornost za stroške tehnične pomoči, ki jih nosi Organ upravljanja/Skupni sekretariat, povezano z upravnimi nepravilnostmi, nosi Organ upravljanja/Skupni sekretariat.
- Odgovornost za stroške tehnične pomoči, ki jih nosi organ za potrjevanje, nosi Organ za potrjevanje.
- Odgovornost za stroške tehnične pomoči, ki jih nosi Revizijski organ, nosi Revizijski organ.
- Odgovornost za stroške tehnične pomoči, ki jih nosijo Nacionalni organi, nosijo zadevni Nacionalni organi.

Države članice v programu sodelovanja Interreg V-A Slovenija – Madžarska zastopajo nacionalni organi, ki so navedeni v poglavju 5.3.1.

Države članice se lahko odločijo, da v posebnih primerih ne bodo terjale poplačila nepravilno plačanih zneskov skladno s četrtem pododstavkom člena 122 (2) Uredbe o skupnih določbah.

5.5 Raba evra (če je relevantno)

(sklic: člen 28 Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Izbrana metoda preračuna izdatkov, nastalih v valuti, ki ni evro

Izdatke, ki so nastali v valuti, ki ni evro, bodo upravičenci preračunali v evro s pomočjo mesečnega računovodskega menjalnega tečaja Komisije za mesec, v katerem je bil izdatek posredovan v pregled kontrolorju glede na točko (b) 28. člena Uredbe o ETS.

5.6 Vključitev partnerjev

(sklic: točka (c) člena 8(4) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Ukrepi, sprejeti za vključitev partnerjev iz 5. člena Uredbe (EU), št. 1303/2013, v pripravo programa sodelovanja ter vloga teh partnerjev pri pripravi in izvajanju Programa sodelovanja, vključno z njihovo vključitvijo v Odbor za spremljanje.

Za pripravo učinkovitega Programa sodelovanja za slovensko-madžarsko čezmejno območje v obdobju 2014–2020 je projektna skupina uporabila pregleden pristop sodelovanja, pri čemer je povabila vse pomembne nacionalne, regionalne in lokalne deležnike, da prispevajo k oblikovanju programa. Postopek je bil skladen s Kodeksom ravnanja (Delegirana uredba Komisije (EU), št. 240/2014, z dne 7. januarja 2014 o Evropskem kodeksu dobre prakse za partnerstvo v okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov). Na podlagi določb EU so bile vključene spodnje organizacije:

- pristojni regionalni, lokalni, mestni in drugi javni organi, predstavniki višje- in visokošolskih ustanov, raziskovalna središča, organi, odgovorni za horizontalna načela;
- gospodarski in socialni partnerji;
- organi, ki zastopajo civilno družbo;
- EZTS.

V razvojni fazi programskega dokumenta so bile organizirane naslednje aktivnosti in dogodki: spletna raziskava, spletni javni posvet, delavnice za deležnike, sestanki projektne skupine, pogovori, dvostranski posveti z različnimi organi, odgovornimi za programiranje.

Organiziranih je bilo več dogodkov in štiri delavnice; dve v povezavi analize razmer in dve v zaključni fazi programa so bile organizirane z namenom razumevanja pričakovanj in pridobitve povratnih informacij in komentarjev zadevnih deležnikov v povezavi s prejšnjim programom in tudi prihodnjim. Dogodki (izvedeni v nacionalnih

jezikih, kar je sodelujočim omogočilo, da so izrazili svoje mnenje čim natančneje in podrobno), so bili dobro obiskani.

V poznejših fazah sta bila izvedena dva spletna posveta o osnutku programa sodelovanja, na katerih so deležniki in širša javnost podali mnenje o osnutku programa glede na njihove razvojne potrebe in prihodnje projektne ideje ter mnenje glede izvedbe.

Mnenje deležnikov, ki je bilo podano v ustni ali pisni obliki, je bilo upoštevano med programsko vajo, tj. med pripravo analize razmer; razvojem strategije; oblikovanjem konkretnih aktivnosti v povezavi s prednostnimi nalogami; določanjem upravičencev in ciljnih skupin ukrepov ter pripravo finančnega načrta programa sodelovanja. Najpomembnejša dodana vrednost partnerstva je bila na eni strani stalna podpora in dotok povratnih informacij, povezanih s strateško usmeritvijo programskega postopka, kar je omogočilo oblikovanje skupne programske strukture. Po drugi strani pa so bila med programsko vajo upoštevana mnenja deležnikov pri a) določanju in razvrščanju najpomembnejših potreb in izzivov v regiji; b) izbiri ustreznih tematskih ciljev in prednostnih osi; c) natančnem določanju in oblikovanju aktivnosti, v katerih vidijo svoj interes. Deležniki so na delavnicah razpravljali tudi o finančni dodelitvi v okviru programa sodelovanja. Širše sodelovanje zadevnih deležnikov je bilo zagotovljeno na vseh stopnjah priprave programa sodelovanja.

K pripravi programa je bilo povabljen Pannon EZTS.

Poleg ustreznih lokalnih, regionalnih in nacionalnih deležnikov so bili izbrani tudi zunanji strokovnjaki kot aktivno vključeni partnerji pri načrtovanju in v postopku programiranja (izbrani so bili na podlagi javnih razpisov za pripravo programa sodelovanja, predhodnega vrednotenja in strateške okoljske presoje).

Partnerji prihodnjega Odbora za spremljanje bodo določeni na podlagi spodnjih pogojev:

- imeti morajo izkušnje pri čezmejnih programih, ki jih financira EU;
- imeti morajo potrebne kapacitete, da se lahko udeležujejo srečanj Odbora za spremljanje in vsestransko znanje o državni podpori;
- locirani morajo biti in poslovati na programskem območju;
- njihovi predstavniki morajo imeti ustrezno jezikovno znanje;
- biti morajo kompetentni na svojem poslovnem področju.

Zadevni državi bosta podali svoje predloge o ustreznih kandidatih na programskem območju.

6. POGLAVJE: USKLAJEVANJE

(sklic: točka (a) člena 8(5) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Mehanizmi, ki zagotavljajo uspešno usklajevanje med ESRR, Evropskim socialnim skladom, Kohezijskim skladom, Evropskim kmetijskim skladom za razvoj podeželja, Evropskim skladom za pomorstvo in ribištvo in drugimi instrumenti financiranja na ravni Unije in nacionalni ravni, vključno z usklajevanjem in morebitnim dopolnjevanjem z Instrumentom za povezovanje Evrope, EIS, Evropskim razvojnim skladom (ERS) in IPA pa tudi z EIB, ob upoštevanju določb skupnega strateškega okvira iz Priloge I k Uredbi (EU), št. 1303/2013. Kadar države članice in tretje države sodelujejo v programih sodelovanja, ki vključujejo uporabo odobrenih sredstev iz ESRR za najbolj oddaljene regije in sredstev iz ERS, mehanizmi za usklajevanje na ustrezni ravni pripomorejo k uspešnejšemu usklajevanju uporabe teh sredstev.

Usklajevanje v Sloveniji

V Sloveniji¹⁹ načrtovanje razvoja koordinira Služba vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (SVRK). Urad koordinira razvojne dokumente Republike Slovenije, spremlja izvajanje razvojnih politik in programov ter je odgovoren tudi za koordinacijo dokumentov, ki zadevajo načrtovanje razvoja in skladnost z nacionalnimi razvojnimi načrti in razvojnimi dokumenti Evropske unije in drugih mednarodnih organizacij. Urad prav tako vodi pripravo in koordinacijo strateških dokumentov z Evropsko unijo.

V čezmejnih programih evropskega teritorialnega sodelovanja bo Slovenija podpirala skupne razvojne strategije.

Vsebine, ki so skupne vsem čezmejnemu programom (z Italijo, Avstrijo, Madžarsko in s Hrvaško) in transnacionalnim programom, imajo svoje mesto med ukrepi, ki vključujejo prihodnjo Podonavsko, Jadransko-Jonsko in Alpsko makroregijo.

Koordinacija priprave sporazuma o partnerstvu, operativnega programa za kohezijske sklade in čezmejnega programa sodelovanja se izvaja v eni ustanovi, ki v fazi priprave dokumentacije in med izvajanjem zagotavlja povezljivost in sinergije med različnimi skladi. Na ravni NUTS 3 (statistične regije) Slovenija pripravlja programe regionalnega razvoja skladno z uravnoteženo zakonodajo regionalnega razvoja, ki bodo vključevali naložbe iz različnih virov financiranja na ključnih razvojnih področjih glede na izzive in priložnosti ozemlja.

Program sodelovanja bo svoje ukrepe usklajeval z načrtom razvoja podeželja 2014–2020 za Slovenijo, ki ga je Evropska komisija potrdila 13. februarja 2015. Program razvoja podeželja vključuje pet prednostnih nalog; dve od njih se še posebej dopolnjujeta s programom sodelovanja, tj. prenos znanja in lokalni razvoj. Usklajevanje se bo izvajalo prek posvetov z organi upravljanja slovenskega programa razvoja podeželja.

Za koordinacijo priprave strategij makroregij je odgovorno Ministrstvo za zunanje zadeve, medtem ko so za usklajevanje in izvajanje posameznih delov

¹⁹ Podatki o koordinaciji v Sloveniji izhajajo iz spodnjih dokumentov: »Partnerski sporazum med Slovenijo in Evropsko komisijo za obdobje 2014–2020« (10/04/2014) in »Pristojnosti Službe vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko«; na voljo na http://www.svrk.gov.si/en/about_the_office/responsibilities

strategij odgovorna posamezna ministrstva. Po letu 2014 je predvideno okrepljeno medresorsko usklajevanje strategij makroregij v okviru odbora, pri čemer bodo upoštevani vsi skladi ESI z namenom doseganja boljše poveztljivosti in učinkov sinergije kot rezultat sodelovanja v strategijah makroregij EU.

Na podlagi partnerskega sporazuma med Slovenijo in Evropsko komisijo za obdobje 2014–2020 (10/04/2014) bo medresorski koordinacijski odbor usklajeval med skladi ESI, ki se izvajajo posredno (ESRR, ESS, KS in EKSRRP), in drugimi instrumenti EU ter drugimi nacionalnimi instrumenti in EIB. Člani medresorskega koordinacijskega odbora bodo predstavniki organov upravljanja vseh skladov in sodelujočih ministrstev. Medresorsko usklajevanje se je začelo v obdobju 2007–2013 z načrtovanjem in s spremljanjem izvajanja (ESRR, ESS, KS) in bo nadgrajeno z vključitvijo preostalih dveh skladov (EKSRRP in ESRRP).

Ključne funkcije medresorskega koordinacijskega odbora so:

- usklajevanje in potrditev sprememb partnerskega sporazuma;
- spremljanje napredka v povezavi z izpolnjevanjem ciljev prednostnih osi in obravna ter potrditev poročil o napredku prednostnih osi;
- pregled izvedbenih načrtov in podajanje mnenja o načrtih;
- posredovanje storitev svetovanja o vsebini in organizaciji/izvedbi na podlagi ugotovitev vrednotenja in rezultatov analize.

Organ upravljanja bo na delovni ravni sestavil strokovne skupine v okviru OP EKP 2014–2020 za usklajeno pripravo strokovnih podlag s ciljem pridobitve slovenskega prispevka k uresničevanju posameznih tematskih ciljev. Skupine bodo sestavljali predstavniki posredniških teles, nacionalni organi evropskega teritorialnega sodelovanja, informativne točke neposrednih programov EU in – kadar bo to potrebno – zunanji strokovnjaki.

Za črpanje sredstev iz strukturnih skladov kohezijske politike v obdobju 2014–2020 je Slovenija pripravila operativni program, s katerim bo prispevala k uresničevanju strategije Unije za pametno, trajnostno in za vključujočo rast. Strategija operativnega programa je skladna s skupnim strateškim okvirom in z vsebino partnerskega sporazuma.

OP EKP 2014–2020 vključuje obe kohezijski regiji, ESRR, ESS, KS in druge ustrezne oblike izvedbenih instrumentov.

Zaradi regionalnega razvojnega potenciala v Sloveniji bo v tem programskem obdobju večji poudarek na usklajenem delovanju med nacionalnimi in regionalnimi ravni na podlagi prekrivanja razvojnih dokumentov na nacionalni in regionalni ravni. V sklopu priprave regionalnih razvojnih programov na ravni statističnih regij se je Slovenija osredinila na opredelitev specializacije regije kot

metode za koncentracijo in aktiviranje potenciala regije. Regije bodo tako spodbujale razvoj na podlagi svojih primerljivih prednosti (geografskih, kulturnih, naravnih, ekonomskih in socialnih). Spodbujalo se bo tudi vključevanje med regijami ter ustvarjanje skupnih projektov in pobud za doseg sinergij v več regijah hkrati, zato bo v tem smislu ključno dopolnjevanje evropskih skladov z drugimi viri, ki so na voljo.

Prijavitelji projektov v programu Interreg V-A SI-HU bodo morali posredovati podatke o pretekli, trenutni in o pričakovani pomoči Unije ter nakazati, kako se bo izvajalo usklajevanje z aktivnostmi v drugih programih, še posebej zaradi preprečevanja prekrivanja med Interreg V-A SI-HU in podobnimi projekti v drugih osnovnih programih ter drugih programih Unije.

Kot že omenjeno, sta HORIZON 2020 (Obzorje 2020) in LIFE še posebej pomembna za izbrane cilje programa. Izvajanje programa Obzorje 2020 bo spremljalo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, program LIFE pa Ministrstvo za kmetijstvo in okolje. Tematski cilj 6 (okolje in učinkovita raba virov) bo obravnavan v programu sodelovanja, v katerem bo enaka pozornost namenjena povezavi s programom LIFE.

Usklajevanje na Madžarskem

Skladnost nacionalnih programov naložb, ki se financirajo iz Evropskih strukturnih in investicijskih skladov (ESIS), je zagotovljena z madžarskim partnerskim sporazumom. Ob morebitnem prekrivanju tematskih ciljev je potrebno usklajevanje. Koordinacija je prav tako potrebna zaradi prekrivanja čezmejnih programov sodelovanja in transnacionalnih programov, kot so: program sodelovanja Avstrija – Madžarska 2014–2020, čezmejni program sodelovanja Madžarska – Hrvaška 2014–2020, Donavski transnacionalni program ter programa Srednja Evropa 2020 in Interreg Evropa.

Na podlagi 123. člena Uredbe (EU), št. 1303/2013, je Urad predsednika vlade končno usklajevalno telo za strukturne sklade Unije na Madžarskem, kar zagotavlja doslednost in razmejitve, pri čemer se najpomembnejše naloge usklajevanja rešujejo v sistemu vse na enem mestu.

Organizacijska enota, ki je odgovorna za programe čezmejnega evropskega teritorialnega sodelovanja, deluje znotraj Urada predsednika vlade na podlagi zadevne vladne uredbe (27/2014. (II.7.) Korm. rendelet). Državni sekretariat za mednarodne zadeve je odgovoren za aktivnosti organa upravljanja/nacionalnega organa v povezavi s programi čezmejnega sodelovanja evropskega teritorialnega sodelovanja, torej tudi programa sodelovanja med Slovenijo in Madžarsko.

V povezavi s transnacionalnimi programi je potrebno usklajevanje z Ministrstvom za gospodarstvo, ki je odgovorno za spodnje programe: Donavski transnacionalni program 2014–2020, Srednja Evropa 2020 in Interreg Evropa. Dialog v povezavi z osnovnimi operativnimi programi poteka z organi upravljanja (tj. Ministrstvo za gospodarstvo, Ministrstvo za razvoj in ustrezni sektorji Urada predsednika vlade).

Usklajevanje z Ministrstvom za gospodarstvo je potrebno ob operativnem programu za gospodarski razvoj in inovacije (EDIOP) ter operativnem programu za razvoj ozemlja in naselij (TOP). Razvoj tematskih poti državnega pomena (ki vključujejo ozemlja več držav) je eno izmed področij prednostne osi 6 EDIOP. Tematske ceste državnega pomena, ki bodo povezane v državna omrežja, bodo upravičene do sredstev v okviru prednostne osi 1 TOP. Priporočeno je, da se tematske ceste, podprte s programi čezmejnega sodelovanja, koordinira v sklopu mrež, ki so razvite v okviru EDIOP ali TOP.

Usklajevanje je bilo zagotovljeno že med načrtovanjem programa sodelovanja Interreg V-A Slovenija – Madžarska, saj so bile aktivnosti obeh operativnih programov primerjane.

Sodelovanje med organizacijami, ki upravljajo z evropskimi in nacionalnimi sredstvi, se bo nadaljevalo tudi v obdobju 2014–2020. Koordinacija bo potekala na podlagi posvetov na nacionalni ravni, sestankov delovne skupine za evropsko teritorialno sodelovanje ter pregledov in posredovanjem komentarjev med odgovornimi madžarskimi resornimi ministrstvi. Državni sekretariat za mednarodne zadeve navzkrižno preveri operativni program z usklajevalnimi ustanovami ter prepreči prekrivanje in dvojno financiranje med programskim obdobjem.

Zagotavljanje usklajevanja in preverjanje prekrivanja sta odgovornosti države članice, ki mora vzpostaviti zahtevani mehanizem in imenovati skupni nadzorni odbor programa sodelovanja. Programske skupine in skupni sekretariat so odgovorni za pomoč pri usklajevanju med organi, ki so odgovorni za izvajanje evropskih strukturnih in investicijskih skladov (skladi ESI).

Zaradi usmerjenosti programa sodelovanja na podeželje je uskladitev z novim madžarskim programom razvoja podeželja 2014–2020 še posebej pomembna. Projektna pisarna na Madžarskem, ki je odgovorna za izvajanje programa razvoja podeželja prek Državnega sekretariata za kmetijstvo in razvoj podeželja, bo poskrbela za koordinacijo posegov obeh instrumentov s pomočjo rednih internih posvetov z nacionalnim organom SI-HU 2014–2020, ki ga upravlja ista ustanova.

Med izvajanjem programa bo posebna pozornost namenjena izdelavi programskih dokumentov. Za preverjanje dvojnega financiranja bo Madžarska uporabila sistem IT za osnovne operativne programe, kot je navedeno v madžarskem partnerskem sporazumu.

Tematski cilji spodnjih osnovnih operativnih programov, čezmejnih in transnacionalnih programov se prekrivajo s cilji programa sodelovanja Interreg V-A Slovenija – Madžarska, kjer je treba preveriti dvojno financiranje: čezmejni program sodelovanja Avstrija – Madžarska,

čezmejni program sodelovanja Madžarska – Hrvaška, operativni program Promet 2007–2013, POP, konkurenčni operativni program Srednje Madžarske, operativni program okoljske in energetske učinkovitosti, integrirani operativni program razvoja prometa, operativni program regionalnega razvoja, madžarski operativni program za razvoj ribištva in kmetijstva, DANUBE transnacionalni program sodelovanja, CE, INTERREG.

Med izvajanjem programa bo s spodnjimi pristopi zagotovljeno ustrezno usklajevanje med makroregionalno strategijo za Podonavsko regijo:

- Ureditev upravljanja za stalno izmenjavo podatkov, koordinacijo in za skupno načrtovanje na področjih skupnega interesa: Služba vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko usklajuje načrtovanje razvoja in je tudi odgovorna za vodenje priprave in koordinacijo strateških dokumentov z Evropsko unijo. Urad predsednika madžarske vlade je usklajevalno telo za strukturne sklade Unije na Madžarskem. Poleg tega je Urad predsednika vlade in državni sekretariat za mednarodne zadeve kot nacionalni organ odgovoren za aktivnosti organa upravljanja/nacionalnega organa in usklajevanje ter navzkrižno preverjanje operativnega programa.
- Določitev natančnejših delovnih odnosov med programskimi partnerji Unije in glavnimi deležniki EUSDR (npr. koordinatorji prednostnih območij, nacionalne kontaktne točke) na transnacionalni, nacionalni in na regionalni ravni ter v povezavi z ugotovljenimi zadevami/aktivnostmi v skupnem interesu med izvajanjem.
- Vzpostavitev posebne kategorije v sistem spremljanja v povezavi z EUSDR za določitev projektov in/ali sredstev, ki bodo prispevali k EUSDR. Pri tem pristopu je treba upoštevati vidike EUSDR v poročilih o programu o tem, kak je prispevek programa k izzivom in potrebam, ki so opredeljeni v EUSDR.
- Program sodelovanja Slovenija – Madžarska lahko prispeva k ukrepom EUSDR z izvajanjem projektov, ki zadevajo en element težave, ki je bil ugotovljen na ozemlju in ki se pojavlja na transnacionalni ravni.

Usklajevanje med programom sodelovanja Slovenija – Madžarska in prednostnimi nalogami/ukrepi/projekti EUSDR bo zagotovljeno z vključevanjem nacionalnih koordinatorjev EUSDR ali prednostnega področja v izvajanje programa. Nacionalni koordinatorji bodo povabljeni na sestanke nadzornega odbora ali posvete glede izbire in izvajanja projektov, ko bo to potrebno.

3. 7. POGLAVJE: ZMANJŠANJE ADMINISTRATIVNEGA BREMENA ZA UPRAVIČENCE

(sklic: točka (b) člena 8(5) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Povzetek ocene administrativnega bremena za upravičence in po potrebi načrtovani ukrepi skupaj z okvirnim časovnim načrtom za zmanjševanje administrativnega bremena

Zmanjšanje administrativnega bremena je ključno načelo celotnega programiranja. Upravičenci so morali v programskem obdobju 2007–2013 izpolniti različne administrativne zahteve v svoji prijavi in tudi med ciklom financiranja.

Upravičenci so se srečali s številnimi ovirami, kot so: dolg postopek odločanja, zamude pri sklepanju pogodb in potrjevanju izdatkov prvostopenjske finančne kontrole zaradi zahtevnega poročanja. Posebnosti programov evropskega teritorialnega sodelovanja predstavljajo nekatere izzive za zapleten sistem spremljanja. Programski partnerji in upravičenci zagovarjajo ukrepe za poenostavitev, ki bi zmanjšali administrativno breme in zagotovili gladko projektno prijavo ter postopek izvedbe.

Spodnji ukrepi za zmanjšanje administrativnega bremena bodo uvedeni že na začetku programskega obdobja 2014–2020:

- **Uporaba usklajenih izvedbenih orodij (HIT)**

Uporaba usklajenih izvedbenih orodij INTERACT (prijavni obrazec, obrazci za poročanje, administrativna merila, merila upravičenosti in ocenjevanja itn.) je še posebej koristna za prijavitelje, ki se prijavljajo za financiranje iz različnih skladov, saj številni skladi uporabljajo enak pristop, vprašanja ali pravila, ki so partnerjem znani. Uporaba usklajenih izvedbenih orodij omogoča tudi izmenjavo dobrih praks med različnimi programi evropskega teritorialnega sodelovanja in zagotavlja, da se dokumentacija osredotoča na ključne komponente, ki so potrebne za dober projekt sodelovanja.

- **Razširjena uporaba poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov in pravil o upravičenosti izdatkov na ravni EU**

Poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov (npr. strošek na enoto, pavšalni znesek, pavšalna stopnja itn.), ki jih omogoča 67. člen (poenostavljena možnost obračunavanja stroškov) in 68. člen (pavšalna stopnja za posredne stroške in stroške za osebe) Uredbe o skupnih določbah se bodo uporabile v vseh treh prednostnih oseh, vključno z izvajanjem Delegirane uredbe Komisije (EU), št. 481/2014. Namen poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov je zmanjšati obseg administrativnega dela in pospešiti postopke poročanja, preverjanja in nadzora. Izkušnje Organa upravljanja, Organa za potrjevanje, Skupnega sekretariata in Prvostopenjske finančne kontrole v trenutnem obdobju bodo upoštevane ob sprejemanju odločitev o pravilih upravičenosti in poenostavljenih možnostih obračunavanja stroškov na programski ravni, kot je določeno v pravilih in delegiranih aktih.²⁰

²⁰ Delegirana uredba Komisije (EU), št. 481/2014, z dne 4. marca 2014 o dopolnitvi Uredbe (EU), št. 1299/2013, Evropskega parlamenta in Sveta v povezavi s posebnimi pravili o upravičenosti izdatkov za programe sodelovanja

Navodila za upravičene izdatke bodo posredovana v pomoč projektnim partnerjem, organom prvostopenjske finančne kontrole in drugim strankam na začetku programa.

- **Poenostavitev sistema spremljanja (e-MS)**

Nov sistem spremljanja programa temelji na usklajenih izvedbenih orodjih INTERACT in je skladen z INTERACT ter drugimi programi evropskega teritorialnega sodelovanja. Predloge in postopki temeljijo na najosnovnejših elementih, struktura pa temelji na analizi najboljših praks več programov evropskega teritorialnega sodelovanja. Ker več programov uporablja enake predloge, bo to upravičencem poenostavilo prijavo za financiranje projektov iz več finančnih instrumentov.

Elektronski/spletni sistem za spremljanje bo pomembno večjezično orodje (angleščina, madžarščina, slovenščina) za zmanjševanje administrativnega bremena upravičencev, ki bo zmanjšal potrebo po pošiljanju dokumentov v papirni obliki in s podpisi (čeprav bo skeniranje nestrukturiranih dokumentov dodatno delo za prijavitelje). Vključevanje popravkov, ki so potrebni v prijavljenem projektu, bo racionalizirano in učinkovitejše, saj bosta Skupni sekretariat in Organ upravljanja imela dostop do enakih podatkov v bazi. Sistem omogoča: uporabo interaktivnih in/ali vnaprej izpolnjenih obrazcev na podlagi podatkov, ki so bili shranjeni v zaporednih korakih postopka; samodejne izračune, ki preprečujejo napake in pospešijo delo; samodejni vdelan nadzor, kjer je to potrebno, ki minimizira izmenjavo dokumentov; opozorila, ki jih ustvari sistem za obveščanje upravičencev o možnosti izvajanja določenih ukrepov in spletno stanje, kar pomeni, da lahko upravičenec spremlja trenutno stanje projekta, kar omogoča več preglednosti. Upravičencem delo olajša tudi načelo, da se posamezni podatek vnese samo enkrat. Zaradi sistema e-spremljanja se zmanjša tudi obseg dokumentov, ki jih je treba podpisati in poslati.

- **Poenostavitev in pospešitev postopka prijave in postopka poročanja s pomočjo elektronskega sistema spremljanja**

Omenjene poenostavitve bodo precej poenostavile in pospešile postopek prijave in poročanja. Poenostavitve vključujejo poenostavitev dokumentacije administracije in poročanja ter drugih ustreznih postopkov, kot so krajši postopek sprejemanja odločitev o potrditvi projektov (odločitve o posredovanih projektih se bodo sprejemale, če bo to potrebno, dvakrat letno; odločitev Odbora za spremljanje bo sprejeta v 6 mesecih po oddaji prijave); skrajšanje postopkov poročanja, preverjanja izdatkov in povračila stroškov; pospeševanje postopka pregledovanja poročila s strani prvostopenjske finančne kontrole, poročanja in plačil ESRR, ter tudi s strani projektnih partnerjev npr. upoštevati je treba omejitev števila partnerjev na ravni projekta, kadar je to potrebno zaradi narave projekta.

- **Uvedba e-uprave in e-kohezije**

Vseh pet modelov e-uprave (poslovanje med upravo in občani; občani in upravo; upravo in njenimi zaposlenimi; med posameznimi organi uprave in poslovanje med upravo in gospodarstvom) bo postopoma vključenih med programskim obdobjem za zagotovitev gladkega prenosa podatkov na vseh ravneh upravljanja

in do vseh prijaviteljev in upravičencev. Tak pristop bo zmanjšal potrebo po posredovanju dokumentov papirnati obliki in bo olajšal oddajo elektronskih dokumentov ter preprečil prekomerno ročno obdelavo dokumentov in podatkov. Poskrbel bo, da se bo elektronska izmenjava podatkov med upravičenci in programskimi organi izvedla najpozneje do 31. decembra 2015 samo prek elektronskih sistemov izmenjave podatkov.

4. 8. POGLAVJE: HORIZONTALNA NAČELA

(sklic: člen 8(7) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

8.1 Trajnostni razvoj

Opis posebnih ukrepov za obravnavanje okoljevarstvenih zahtev, učinkovite izrabe virov, blažitve podnebnih sprememb in prilagajanja nanje, pripravljenosti na nesreče ter preprečevanja in obvladovanja tveganj pri izbiri operacij

Uredba o skupnih določbah pravi: »Države članice in Komisija zagotovijo, da se med pripravo in izvajanjem partnerskih sporazumov in programov spodbujajo zahteve za varstvo okolja, učinkovito rabo virov, blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje tem spremembam, biotsko raznovrstnost, pripravljenost na nesreče ter preprečevanje in obvladovanje tveganj«. ²¹

Pomembna metodološka orodja pri vključevanju načel trajnostnega razvoja v fazi priprave programa so predhodno vrednotenje, ki zagotavlja »ustreznost načrtovanih ukrepov za spodbujanje trajnostnega razvoja« ²², še pomembnejša pa je strateška presoja vplivov na okolje (SOP), katere cilj je »zagotoviti visoko raven varovanja okolja in prispevati k vključevanju okoljskih vidikov v pripravo in potrjevanje načrtov in programov z namenom pospeševanja trajnostnega razvoja.«

Predhodno vrednotenje in Strateška presoja vplivov na okolje se izvajata med programiranjem hkrati s programsko vajo, s čimer se zagotovi stalni dotok povratnih informacij s strani ocenjevalcev, ki jih upoštevajo pripravljavci programa. Glavne ugotovitve končnega predhodnega vrednotenja in Strateška presoja vplivov na okolje so nato vključene v končni programski dokument.

Sodelovanje med strokovnimi skupinami priprave in vrednotenja omogoča upoštevanje predpostavk trajnostnega razvoja tekom celotnega programskega obdobja, ki se začne že z izbiro prednostnih naložb, ki upoštevajo potrebe in izzive, ugotovljene z analizo razmer.

Program sestavljata dve prednostni osi. Ena os (prednostna os 1: TO 6) podpira trajnostni razvoj s prednostno naložbo 6 c. Ta prednostna naložba se osredotoča na izvajanje trajnostnih oblik zelenega turizma z ohranjanjem, obnovo in razvojem območij kulturne in naravne dediščine. Prednostna naložba 6 c predvideva določene naložbe v infrastrukturo, ki so večinoma projekti manjših obsegov, katerih cilji so ohranjanje naravnih in kulturnih virov, izgradnja krajših odsekov cest in kolesarskih poti, ki bodo izboljšale dostopnost do področij zanimivih za kmečki turizem, pri čemer je tveganje za ustvarjanje dodatnega bremena na naravo zanemarljivo.

Druga prednostna os (prednostna os 2: TO 11) programa spodbuja sodelovanje med prebivalci in ustanovami in ne vključuje neposredno vprašanj trajnostnega razvoja. Kljub temu pa je verjetno, da bodo projekti podprti v sklopu te prednostne osi prav tako vključevali vidike trajnostnega razvoja s koriščenjem potenciala čezmejnih povezav na določenih področjih skupnega interesa, kar bo omogočilo dobro kakovost življenja.

Trajnostni razvoj bo upoštevan med celotnim izvajanjem programa. Ocenjevanje, izbiranje, izvajanje, spremljanje in vrednotenje projektov se bo izvajalo po spodnjih načelih:

²¹ 8. člen Uredbe o skupnih določbah.

²² Člen 55 (m) Uredbe o skupnih določbah.

- izbira projektov povezanih z naložbami ob upoštevanju najvišje učinkovitosti virov in trajnosti ter spodbujanje uporabe zelenih tehnologij;
- neupoštevanje naložb, ki bi lahko imele večje negativne okoljske in podnebne učinke (skladno s strateško okoljsko presojo morajo naložbe, ki imajo negativen vpliv na naravo, živalstvo, rastlinstvo in biotsko raznovrstnost, vključevati izravnalne ukrepe in ukrepe za blažitev škode);
- prednost imajo naložbe, ki spodbujajo varstvo podnebja (vključno z zmanjšanjem emisij toplogrednih plinov) in prilagajanje podnebnim spremembam (npr. do okolja prijazne arhitekturne rešitve ob gradnji in prenovi);
- pri naložbah v infrastrukturo se zahteva priprava ustrezne analize vpliva na okolje, kjer je to potrebno;
- prednost imajo projekti, ki vključujejo gradnjo in prenovo s stroškovno optimalno ravno energetske učinkovitosti skladno z Direktivo 2010/31/EU;
- pri naložbah v cestno infrastrukturo ima prednost uporaba protihrupnih cestnih površin v naseljenih območjih in pasivna protihrupna zaščita (protihrupna zaščita, varovalna drevesa);
- upoštevanje dolgoročnih stroškov življenjske dobe projekta v primerjavi z različnimi naložbenimi možnostmi.

V povezavi z vsebino bodo morali vsi (načrtovani in predloženi) projekti ne glede na to pod katero prednostno os spadajo, upoštevati okoljske vidike in zmanjšati svoj okoljski vpliv na spodnje načine (če je primerno):

- prispevati k zmanjšanju onesnaževanja zraka zaradi prometa in mobilnosti;
- prispevati k razvoju zelenih infrastruktur in tehnologij;
- prispevati k izboljšanim možnostim zaposlovanja, usposabljanja in izobraževanja ter podpirati storitve, ki vključujejo varstvo okolja in trajnostni razvoj;
- uporabiti zelena javna naročila na metodološki način.

Če projekti vključujejo nakup produktov ali storitev, morajo upravičenci upoštevati zahteve energetske učinkovitosti, ki so določene v Prilogi III Direktive o energetski učinkovitosti (2012/27/EU).

4.2. Enake možnosti moških in žensk ter nediskriminacija

Uredba o skupnih določbah (7. člen) pravi: »Komisija in države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za preprečitev diskriminacije na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti med pripravo in izvajanjem skladov. Med celotno pripravo in izvajanjem programov se zlasti upošteva dostopnost za invalide.«

Uredba o skupnih določbah pravi: »Komisija in države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za preprečitev diskriminacije na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti med pripravo in izvajanjem skladov [...].«²³

Program vključuje predpostavke socialne vključenosti in sledi načelom enakih možnosti in nediskriminacije, s čimer zagotavlja njihovo upoštevanje v vseh fazah izvajanja programa. Poleg tega program upošteva potrebe različnih ciljnih skupin, ki tvegajo tako diskriminacijo in zahteve po zagotavljanju

²³ 7. člen Uredbe o skupnih določbah.

dostopnosti za duševno prizadete in invalidne osebe. Prednostna os 1 cilja na oddaljena podeželska območja, ki so zaznamovana z revščino in visoko stopnjo brezposelnosti ter slabo dostopnostjo, zato bodo imele ogrožene skupine prebivalstva kot upravičenci možnost vključitev v projekte. Projekti, ki bodo spodbujali njihovo integracijo, bodo imeli prednost na podlagi vodilnih načel za izbiro projektov v obeh prednostnih oseh.

Vsi projekti (načrtovani ali predloženi) ne bodo smeli biti diskriminatorni. Projektne aktivnosti pa bodo morale biti skladne z načeli enakih možnosti.

Spodbuja se, da vsi projekti vključujejo ukrepe, ki so usmerjeni k aktivnemu zmanjševanju posebnih izzivov, ki so bili ugotovljeni na programskem območju. Glede na 1. poglavje večji del programskega območja jasno zaznamujejo podeželske značilnosti, kjer prevladujejo majhne vasi. Razen nekaterih večjih mest, ki izstopajo s svojimi gospodarskimi, inovacijskimi in raziskovalnimi dejavnostmi, je preostali del programskega območja z vidika prometa manj dostopen in ima nizko gospodarsko uspešnost. Te značilnosti so povezane s številnimi socialnimi izzivi (revščina, stopnja brezposelnosti, preseljevanje, beg možganov, itn.). Te izzive bodo obravnavali projekti, ki bodo vključevali aktivnosti za spodbujanje večje socialne vključenosti skupin z manjšimi možnostmi (npr. dolgotrajno nezaposlene osebe, starejši delavci, osebe, ki so prekinile šolanje, in nezadostno usposobljene osebe, osebe z okvarami, etnične manjšine, priseljene osebe) z ustvarjanjem delovnih mest v sektorju zelenega turizma in/ali drugih ključnih sektorjih v regiji (npr. kmetijstvo).

Ta horizontalna tema se bo verjetno pojavila v vseh prednostnih oseh. Prednostna os

1 se osredotoča na izvajanje trajnostnih oblik zelenega turizma z ohranjanjem, obnovo in razvojem območij kulturne in naravne dediščine. Ukrepi in postopki izvajanja programa bodo zagotavljali dostopnost do območij turističnih zanimivosti, ki bodo pridobila podporo, za invalidne osebe v povezavi s fizično infrastrukturo in storitvami, ki bodo prijazne družinam in neizključujoče (npr. posebni popusti za socialno in ekonomsko ranljive skupine kot so starejši in nezaposlene osebe ter večje skupine in študenti). Nediskriminacija in enake možnosti bodo podprte tudi z oblikovanjem virtualnega dostopa do projektnih spletnih strani.

Prednostna os 2 teži h krepitvi čezmejnega sodelovanja regionalnih deležnikov, kar bo pomemben prispevek k večjemu spoštovanju, strpnosti in medsebojnemu razumevanju med sosednimi regijami/prebivalci. Poudarek bo na oblikovanju trajnostnih in vključujočih skupnostih, ki so povezane, demokratične, raznolike in brez predsodkov ter tako svojim prebivalcem nudijo dobro kakovost življenja. Posebna pozornost bo namenjena narodnostnim in etničnim manjšinam, ki pomembno pripomorejo h kulturni razgibanosti programskega območja. Večina ključnih tematskih področij, ki bodo obravnavana v sklopu te prednostne osi, že po svoji naravi prispevajo k enakim možnostim (socialne in zdravstvene storitve, demografske spremembe, izobraževanje, čezmejna dostopnost).

4.3. Enakost moških in žensk

Namen enakosti moških in žensk je del temeljnih vrednot Evropske unije. Tretji člen Lizbonske pogodbe pravi, da se bo Unija »borila proti socialni izključenosti in diskriminaciji ter spodbujala socialno pravičnost in varstvo, enakost žensk in moških, solidarnost med generacijami in varstvo pravic otrok.«

Odpravljanje neenakosti in spodbujanje enakosti med ženskami in moškimi je prav tako vključeno v konsolidirano različico Pogodbe o delovanju Evropske unije.

Ena temeljnih vrednot Evropske unije je vzpostaviti enakost moških in žensk, ki je določena v številnih dokumentih Unije. Tretji člen Pogodbe o Evropski uniji pravi: »Bori se proti socialni izključenosti in diskriminaciji ter spodbuja socialno pravičnost in varstvo, enakost žensk in moških, solidarnost med generacijami in varstvo pravic otrok.« Odpravljanje neenakosti in spodbujanje enakosti med moškimi in ženskami je del prečiščene različice Pogodbe o delovanju Evropske unije.²⁴ Izvajanje skladov ESI Evropske unije mora biti skladno s temeljnimi vrednotami, ki so določene v Uredbi o skupnih določbah: »Države članice in Komisija zagotovijo, da se med celotno pripravo in izvajanjem programov, vključno v zvezi s spremljanjem, poročanjem in vrednotenjem, upoštevata in spodbujata enakost moških in žensk ter vključevanje vidika enakosti spolov«²⁵ in »Komisija in države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za preprečitev diskriminacije na podlagi spola, [...]. Med celotno pripravo in izvajanjem programov [...].«²⁶

Program upošteva predpostavke enakosti med moškimi in ženskami, ki se bodo upoštevale v vseh fazah izvajanja programa, tudi med pripravo, izvedbo, spremljanjem in vrednotenjem projektov (npr. število moških in žensk, ki sodelujejo pri projektnih aktivnostih in/ali koristijo sredstva).

Vsi projekti (načrtovani ali predloženi) ne bodo smeli biti diskriminatorni. Projektne aktivnosti pa bodo morale biti skladne z načeli enakosti moških in žensk. Priporočeno je, da projekti spodbujajo vključevanje načela enakosti spolov kot je določeno v Priročniku pobude EQUAL o integraciji načela enakosti spolov: »Enakost med spoloma mora postati del prevladujočega (večinskega) trenda v družbi, ki omogoča enake koristi ženskam in moškim. Pomeni preverjanje vsakega koraka politike – načrt, izvajanje, spremljanje in vrednotenje – z namenom spodbujanja enakosti med ženskami in moškimi.«²⁷ Med izvajanjem programa se ta zahteva najprej kaže v vodilnih načelih za izbiro projektov. Skupni sekretariat nato pozorno spremlja upravičence in jim pomaga pri spoštovanju in aktivni rabi načel enakosti med spoloma med izvajanjem njihovih projektov.²⁸

²⁴ 8. člen Prečiščene različice Pogodbe o delovanju Evropske unije, Uradni list Evropske unije C 83/49 z dne 30. 3. 2010.

²⁵ 7. člen Uredbe o skupnih določbah.

²⁶ 7. člen Uredbe o skupnih določbah.

²⁷ Priročniku pobude EQUAL o integraciji načela enakosti spolov, Evropska komisija. (2004). Generalni direktorat za zaposlovanje, socialne zadeve in enake možnosti.

²⁸ Priročniku pobude EQUAL o integraciji načela enakosti spolov, Evropska komisija. (2004). Generalni direktorat za zaposlovanje, socialne zadeve in enake možnosti.

5. 9. POGLAVJE: LOČENI ELEMENTI

9.1 Veliki projekti, ki se bodo izvajali med programskim obdobjem

(sklic: točka (e) člena 8(2) Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Tabela 27: Seznam velikih projektov

Projekt	Datum načrtovane priglasitve/ predložitve (leto, četrletje)	Načrtovani začetek izvajanja (leto, četrletje)	Načrtovani zaključka (leto, četrletje)	Prednostne osredotočenosti prednostne naložbe
Ni podatkov.				

9.2 Okvir uspešnosti programa sodelovanja

Tabela 28: Okvir uspešnosti (zbirna preglednica)

Portal SFC2014 je samodejno ustvaril zbirno preglednico na podlagi tabel, ki so jih orisale prednostne osi.

9.3 Ustrezni partnerji, vključeni v pripravo programa sodelovanja

Projektna skupina

Slovenija

Služba vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, ki zastopa Podravsko in Pomursko regijo

Madžarska

Urad predsednika vlade

Ministrstvo za javno upravo in pravosodje/Ministrstvo za zunanje zadeve in trgovino

Ministrstvo za gospodarstvo

Županija Zala

Županija Vas

Lokalni in regionalni deležniki

Občine

Agencije za lokalni in regionalni razvoj (tudi za razvoj podeželja), združenja, centri, sveti, skladi

Organizacije za promocijo podjetništva, razvoja in mreženja, združenja, skladi

Gospodarske zbornice, regionalne obrtne zbornice

Organizacije in združenja za razvoj turizma

Zavodi za zaposlovanje, delovni centri

Inštituti za raziskave in inovacije

Organizacije poklicnega in tehničnega izobraževanja

Ustanove za srednješolsko in terciarno izobraževanje, univerze

Organizacije za urejanje prometa in razvoj infrastrukture

Agencije za energijo

Tehnološki parki

Organizacije civilne družbe, ki zastopajo ranljive skupine

Združenja za socialno vključenost

Vodstva in uprave narodnih/naravnih parkov
Ustanove in organizacije za ohranjanje in varstvo narave
Organizacije za upravljanje tveganj, gasilska društva
Posebna tematska združenja (npr. vino)
Muzeji in kulturne ustanove
Upravičenci na projektih trenutnega programa

Zunanji strokovnjaki za programiranje, predhodno vrednotenje in Strateško presojo vplivov na okolje.

9.4 Veljavni pogoji izvajanja programov, ki urejajo finančno upravljanje ter načrtovanje, spremljanje, vrednotenje in nadzor udeležbe tretjih držav prek prispevkov IPA ali EIS pri transnacionalnih in medregionalnih programih sodelovanja

(sklic: člen 26 Uredbe (EU), št. 1299/2013)

Ni podatkov

PRILOGE

V sistem za elektronsko izmenjavo podatkov se naložijo kot ločene datoteke.

A	Poročilo o predhodnem vrednotenju skupaj s povzetkom (obvezno)
B	Pisna potrditev dogovora o vsebini programa sodelovanja (obvezno)
C	Regije NUTS 3, ki so vključene v program sodelovanja; karta območja
D	Povzetek programa sodelovanja za državljane (če je ustrezno)
E	Slovarček izrazov
F	Metodologija za kazalnike učinka in rezultatov
G	Analiza razmer